

DEZBATERI PARLAMENTARE

Parlamentul Republicii Moldova de legislatura a XX-a

SESIUNEA a III-a ORDINARĂ – OCTOMBRIE 2015

Ședința din ziua de 29 octombrie 2015

(STENOGRAMA)

SUMAR

1. Declararea ședinței ca fiind deliberativă. (*Onorarea Drapelului de Stat al Republicii Moldova.*) 2
2. Dezbateră și adoptarea moțiunii de cenzură asupra activității Guvernului – proiectul nr.407 din 22 octombrie 2015: 2–70
 - prezentarea raportului asupra activității Guvernului. (Raportor – Valeriu Streleț, Prim-ministrul Republicii Moldova); 2–15
15–40
 - runda de întrebări – răspunsuri; 40–69
 - luări de cuvânt.
3. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.326 din 16 septembrie 2015 pentru ratificarea celui de-al patrulea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010, astfel cum a fost modificat prin cele trei protocoale adiționale. 71–73
4. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.400 din 21 octombrie 2015 pentru ratificarea celui de-al cincilea Protocol adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București, la 27 aprilie 2010, astfel cum a fost modificat prin cele patru protocoale adiționale. 73–77
5. Dezbateră, aprobarea în primă lectură și adoptarea în lectura a doua a proiectului de Lege nr.379 din 12 octombrie 2015 privind ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România. 77–93

Ședința începe la ora 10.05.

Lucrările sînt prezidate de domnul Andrian Candu, Președintele Parlamentului, asistat de doamna Liliana Palihovici și de domnul Vladimir Vitiuc, vicepreședinți ai Parlamentului.

Domnul Andrian Candu:

Bună dimineața, dragi colegi.

Vă rog frumos să vă luați locul.

Secretariatul Parlamentului,

Să anunțe prezența în sală.

Domnul Maxim Ganaciuc – șeful Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului:

Doamnelor și domnilor deputați,

Bună dimineața.

Vă anunț că la ședința Parlamentului, din totalul celor 101 de deputați, și-au înregistrat prezența 98 de deputați. Nu s-au înregistrat deputații: Hotineanu Vladimir – deplasare, Juravschi Nicolae – cerere.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

98 de deputați în sală, avem cvorumul.

Vă rog frumos să onorăm Drapelul de Stat. *(Se onorează Drapelul de Stat al Republicii Moldova.)*

Înainte de a trece la ordinea de zi, dați-mi voie să fac cîteva anunțuri. Astăzi își sărbătorește ziua de naștere colegul nostru Tudor Deliu. Dați-mi voie, din partea plenului, să-l felicităm, să-i dorim succese, realizări și un tradițional „La mulți ani!” *(Aplauze.)*

Onorat plen,

Ordinea de zi a fost completată săptămîna trecută prin moțiunea de cenzură, înaintată de două fracțiuni parlamentare. Potrivit procedurii, aș vrea să întreb subsemnații acelei moțiuni de cenzură: dacă există retrageri ale semnăturii, pentru a respecta întocmai numărul necesar? Nu sînt retrageri.

De aceea, înainte de a trece la dezbaterile moțiunii de cenzură, luînd în considerare că Regulamentul Parlamentului nu prevede o procedură specifică, tradițional, Parlamentul decide asupra unui mic regulament sau a regulii privind dezbaterile subiectelor, în cazul de față a moțiunii de cenzură.

Potrivit Regulamentului, precum și a cutumei, inițial ia cuvîntul cu raport Prim-ministrul Republicii Moldova, care, să înțeleg, pînă în 30 de minute, după care, tradițional, e sesiunea de întrebări-răspunsuri, de obicei noi avem o oră, după care luările de cuvînt din partea fracțiunilor parlamentare, iarăși este la latitudinea plenului să decidă cîte luări de cuvînt din partea fracțiunilor parlamentare, ulterior, ultima luare de cuvînt, înainte de vot, a Primului-ministru și votul nemijlocit asupra moțiunii.

Acestea fiind regulile stipulate, vă rog frumos din partea fracțiunilor, fracțiunile să se expună dacă văd sau au o altă viziune asupra acestora.

Vă rog frumos, domnul Dodon, Frațiunea Partidului Socialiștilor.

Domnul Igor Dodon:

Da. Domnule Președinte,

În primul rând, am vrut să întreb dacă se asigură transmisiunea în direct a ședinței Parlamentului?

Domnul Andrian Candu:

Transmisiunea este asigurată în direct – „Moldova 1” și „RadioMoldova”.

Domnul Igor Dodon:

Noi propunem să fie cel puțin trei luări de cuvânt de la fiecare fracțiune.

Domnul Andrian Candu:

Deci cu referire la luările de cuvânt din partea fracțiunilor propuneți trei.

Domnul Lupu,

Vă rog frumos, din partea Frațiunii Partidului Democrat.

Domnul Marian Lupu:

Mulțumesc foarte mult, domnule Președinte.

Noi acceptăm acele norme de procedură pe care le-ați evocat dumneavoastră. Cu referință la numărul de luări de cuvânt din partea fracțiunilor, eu gîndesc că este absolut firesc să fie cîte o luare de cuvânt de la fracțiune. Ceea ce de altfel, pe de altă parte, nu împiedică dreptul fiecărui deputat să vorbească în nume propriu. Și aici am putea să mergem pe această cale doar avînd în vedere că norma trebuie să fie urmată – un om în numele fracțiunii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc mult.

Domnul Voronin sau doamna Violeta Ivanov din partea Frațiunii Partidului Comuniștilor,

Opinia dumneavoastră în privința acestui mini regulament și a numărului luărilor de cuvânt.

Doamna Violeta Ivanov:

Fracțiunea Partidului Comuniștilor consideră că într-o alocuțiune, într-o luare de cuvânt vom putea expune tot ceea ce se merită.

Vă mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare, din partea Frațiunii Partidului Liberal Democrat, vă rog frumos.

Domnule Deliu,
Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Da. Mulțumesc.

Noi susținem regulamentul care a fost propus. Cu referire la luările de cuvânt credem că propunerea care a fost expusă ca din partea fracțiunii, mă refer la acele șapte minute, vorbește o persoană, dar să nu-i limităm și pe ceilalți care vor personal să ia o luare de cuvânt.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

Este înțeleasă opinia fracțiunii.

Vă rog frumos, domnule Ghimpu, pe marginea acestui regulament.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Înainte de aceasta rog să includeți în ordinea de zi ratificarea Acordului cu BERD ce ține de acordarea unui grant, unui împrumut. Nu credit, dar împrumut. O pomană Republicii Moldova. Este vorba de un grant de 15 milioane de euro. Și întrucât timpul se duce repede, să nu pierdem noi aceste 15 milioane, vă rog să fie inclus în ordinea de zi.

Doi ...

Domnul Andrian Candu:

Domnule președinte al fracțiunii,

Am fost informat, aștept să fie înregistrat acel proiect și în mod de excepție, folosindu-mi și dreptul, bineînțeles, o să propun plenului să fie introdus acest proiect de lege în Parlament.

Domnul Mihai Ghimpu:

Domnule Președinte,

Ar fi fost mai corect dacă noi am fi examinat înainte de moțiune ratificarea acestui acord, ratificarea Acordului de împrumut din partea României și pe urmă moțiuni și toate celelalte. Este mai important ... Sînt mai importante problemele social-economice și apoi acele politice, dar, mă rog.

Acum ce ține de regulament. Cunoașteți că noi, Frațiunea Partidului Liberal, nu susținem această moțiune. Și dacă n-o susținem, care-i rostul să vorbim? Care au ce vorbi, lasă să spună. Noi considerăm că Republica Moldova are nevoie de o stabilitate politică, de un Guvern pro-european, de un Guvern pentru oameni, pentru ca astfel împreună să ieșim din criza în care ne aflăm.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În baza propunerilor și opiniilor venite din partea fracțiunilor, voi supune votului următoarele reguli de procedură: raportul Primului-ministru – pînă în 30 de minute; rundă de întrebări – răspunsuri – o oră; luările de cuvînt, una din partea fracțiunii – regulamentar, pînă la 7 minute și ulterior orice alt deputat care vrea să aibă luare de cuvînt potrivit Regulamentului, bineînțeles, cu înscriere la Secretariat; ultima luare de cuvînt – a Primului-ministru și procedura de vot.

Cine este pentru acest regulament și aceste reguli, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți din sală.

În continuare, îl invit la tribuna principală pe ...

Doamna Șupac,

De procedură.

Vă rog frumos.

Doamna Inna Șupac:

Domnule Președinte,

Dumneavoastră, de obicei, faceți anunțuri despre sărbători le care au loc în ziua desfășurării ședinței plenare. Avînd în vedere că astăzi n-ați făcut-o, dați-mi voie să reamintesc tuturor colegilor că astăzi, data de 29 octombrie, este Ziua Comsomolului. Majoritatea celor prezenți au fost cîndva membri ai acestei organizații. Vreau cu această ocazie să-i felicit pe cei care la moment sînt membri ai Uniunii Tineretului Comunist din Moldova, cît și foști comsomoliști, cei care nu au trădat principiile care au stat la baza activității acestei organizații, cum ar fi: principiul solidarității, echității sociale și construirii și nu distrugerii școlilor, spitalelor, întreprinderilor și altor edificii sociale.

Mersi. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnul Ștefan Creangă,

De procedură.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

S-a vociferat aici o completare a ordinii de zi, am vrut să întreb dacă mai este posibil de înaintat anumite solicitări din partea comisiei pentru completarea ordinii de zi?

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos să-mi dați demersul în scris și pe parcursul ședinței o să facem, o să introduc pe ... o să solicit plenului introducerea pe ordinea de zi atît a subiectelor pe care vreți dumneavoastră să le menționați, cît și a Acordului cu Banca Europeană pentru Reconstrucție și Dezvoltare.

Da, domnule Creangă.

Domnul Ștefan Creangă:

Domnule Președinte,

Totodată, avînd în vedere faptul că în ordinea de zi există, nr.3 în ordinea de zi, raportul Curții de Conturi, vreau să aduc la cunoștință că comisia de bază nu a examinat acest raport și solicit ca raportul privind administrarea și întrebuințarea resurselor financiare publice, patrimoniul public să fie amînat pentru săptămîna viitoare, ca comisia să reușească să examineze acest raport.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Da. Vă mulțumesc frumos.

Este o solicitare regulamentară din partea comisiei, de obicei fără vot, raportul respectiv sau subiectul care nu este gata sau nu este pregătit de comisie, el se amîna.

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, dați-mi voie să-l invit la tribuna principală pe domnul Prim-ministru Valeriu Streleț cu raportul său pentru plenul... *(Rumoare în sală.)*

Domnul Valeriu Streleț – Prim-ministru al Republicii Moldova:

O secundă, ne pregătim pentru o discuție lungă.

Stimați deputați,

Stimați cetățeni ai Republicii Moldova,

Colegi,

În pofida motivului care m-a adus astăzi la tribuna principală a Parlamentului, sînt onorat să mă aflu în fața dumneavoastră și să mulțumesc încă o dată pentru încrederea acordată tuturor deputaților care au votat Guvernul Alianței pentru Integrare Europeană 3.

Pîna a trece la fondul motiunii de cenzură, voi face o succintă trecere în revistă a situației curente economico-sociale și a activității Guvernului pe durata acestor 90 de zile de la momentul investiției sale.

Sigur că nu voi opera cu constatări evidente despre situația dificilă și critică prin complexitatea sa pe care o parcurge astăzi țara noastră, constatînd doar că, pe parcursul anului 2015, economia Republicii Moldova a fost influențată de un șir de factori, precum: creșterea cererii pentru produsele moldovenești în țările Uniunii Europene, restricțiile comerciale care au fost impuse de către Federația Rusă, precum și recesiunea din această țară, criza din Ucraina și problemele din sectorul bancar.

În pofida influenței negative a unor factori asupra economiei, unele activități economice au înregistrat și creșteri în această perioadă. Indicatorii monetari și bugetari au crescut moderat. Salariul mediu lunar în termeni reali a crescut puțin.

Totodată, valoarea medie reală a pensiei lunare s-a micșorat, iar rata șomajului a crescut. Sînt realități care trebuie să le conștientizăm și să le cunoaștem. Produsul intern brut în semestrul I 2015 a însumat 53 de miliarde de lei, majorîndu-se față de perioada respectivă a anului 2014 cu 3,6% în prețuri

comparabile. Datele pentru 9 luni ale anului curent la acest capitol sînt încă în procesare și definitivare.

Cea mai semnificativă influență asupra creșterii produsului intern brut a avut o valoare adăugată brută creată prin intermediari financiare și asigurări – cu 1,4% procentuale, industria extractivă și prelucrătoare – cu 0,8% procentuale, tranzacții imobiliare – 0,4% procentuale, agricultură – 0,2% procentuale.

În luna septembrie 2015 rata inflației a constituit 9,5% față de decembrie 2014, majorarea prețurilor de consum a fost determinată, în principal, de deprecierea monedei naționale, ceea ce a afectat prețurile la bunurile de import și tarifele la serviciile comunal-locative. Rata inflației anuală constituie la moment 12,6%, depășind nivelul țintă al inflației stabilit de către Banca Națională la începutul anului care prevedea o inflație de 5%, plus-minus 1% și jumătate.

De la începutul anului 2015 moneda națională a marcat o depreciere de 28,1% față de dolarul SUA în termeni nominali, leul moldovenesc s-a depreciat față de euro cu 16,5% și principalii factori care au determinat deprecierea monedei naționale au fost diminuarea exporturilor și remitențelor valutare de peste hotare, fluctuațiile dolarului SUA pe piețele valutare internaționale, precum și problemele din sectorul bancar, ceea ce a afectat piața valutară internă.

În ianuarie–septembrie 2015 la bugetul public național au fost acumulate venituri în sumă de 31,8 de miliarde de lei, în creștere cu 4,5% față de ianuarie–septembrie 2014. S-au efectuat cheltuieli în sumă de circa 32,7 de miliarde de lei, acestea fiind în creștere cu 7,1%. Astfel, la sfîrșitul lunii septembrie 2015 deficitul bugetar a constituit circa 865 de milioane de lei.

Datoria de stat a înregistrat o creștere destul de importantă în această perioadă. Suma totală a datoriei de stat internă și externă, administrată de Guvern, la 30 septembrie 2015 a constituit circa 33,5 de miliarde de lei, în creștere cu 29% față de data similară a anului 2014.

Datoria de stat internă s-a micșorat cu 4,4%, iar cea externă, calculată în lei, a înregistrat o creștere pronunțată de 41,5% din cauza deprecierei monedei naționale față de principalele valute străine.

Gradul de dependență a economiei naționale de factorii externi rămîne a fi foarte înalt. Conform datelor preliminare ale balanței de plăți pentru primul semestru al anului 2015, deficitul contului curent a constituit 8,7% în raport cu produsul intern brut, în semestrul I 2014 era 7,4%.

Transferurile persoanelor fizice, compensarea prin muncă și transferurile personale – 28,5%, în perioada respectivă a anului 2014 era 28,3%, acumularea netă de angajamente la investițiile străine directe – 7,4%, în perioada similară a anului 2014 era doar 4,2%, balanța negativă a bunurilor și serviciilor – 33%, în semestrul I 2014 era 38,3%, adică constatăm o scădere din cauza reducerii exporturilor și importurilor care s-au diminuat destul de pronunțat.

Respectiv, în ianuarie–august 2015, exporturile au scăzut cu 17,2%, iar importurile au scăzut cu 23% față de aceeași perioadă a anului 2014. Soldul negativ al balanței comerciale a constituit 1,34 miliarde de dolari SUA față de 1,85 miliarde de dolari SUA în ianuarie–august 2014. Gradul de acoperire a

importurilor cu exporturi a constituit 48,9%, fiind cu 3,35 puncte procentuale mai înalt decât în ianuarie–august 2014.

Sectorul industrial a înregistrat o creștere destul de pronunțată. Volumul producției industriale în ianuarie–august a crescut cu 5% în prețuri comparabile față de ianuarie–august 2014, inclusiv producția industriei prelucrătoare – cu 6,2%, producția și furnizarea de energie electrică și termică, gaze, apă caldă și aer condiționat – cu 6,4%.

Totodată, s-a înregistrat o diminuare a volumului producției industriei extractive – cu 7,6%. Volumul producției agricole a scăzut în această perioadă, producția agricolă la toate categoriile de gospodării în primele 9 luni a crescut cu 11,8% față de perioada respectivă a anului trecut.

Investițiile s-au diminuat nesemnificativ. În ianuarie–iunie 2015 volumul investițiilor în active materiale pe termen lung a însumat circa 6,4 miliarde de lei, cu o descreștere de 2,5% în prețuri comparabile față de aceeași perioadă a anului 2014. Din acestea, lucrările de construcții, montaj au constituit circa 2,9 miliarde de lei și s-au diminuat cu 3,7% față de aceeași perioadă a anului 2014.

Volumul serviciilor de transport s-a diminuat. Întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat circa 9 mii tone de mărfuri în primele 9 luni ale anului sau cu 15% aproximativ mai puțin față de volumul transportat în perioada similară a anului 2014. Pardon, 9 milioane tone, nu 9 mii.

Volumul comerțului cu amănuntul a scăzut, iar al serviciilor de piață prestate populației a înregistrat o creștere modestă. Volumul cifrei de afaceri în comerțul cu amănuntul în ianuarie–iulie s-a diminuat cu 4% față de ianuarie–iulie 2014, iar volumul cifrei de afaceri în servicii de piață prestate populației a crescut cu 1% respectiv.

Cîștigul salarial mediu brut lunar al unui lucrător din economia națională în septembrie 2015 a constituit 4530 lei și s-a majorat cu 12,3% față de luna similară a anului 2014 în termeni nominali.

Veniturile disponibile lunare ale populației pentru trimestrul II al anului 2015 au constituit în medie pe o persoană 1997 lei, în creștere față de aceeași perioadă a anului 2014 cu 13,7% în termeni nominali, iar în termeni reali cu 5,3%.

Cheltuielile medii lunare de consum ale populației pentru trimestrul II în anul 2015 au constituit în medie pe o persoană 2075 de lei, fiind în creștere față de trimestrul II al anului 2014 cu 14,8% în termeni nominali, iar în termeni reali cu 6,3%.

Rata șomajului, proporția șomerilor în populația activă la nivel de țară pe trimestrul II 2015 a înregistrat 4,1%, comparativ cu 3,6 în aceeași perioadă a anului 2014. La oficiile forței de muncă în ianuarie – august 2015 au fost înregistrați 30,6 de mii de șomeri sau cu 20,4% mai mult decât numărul acestora înregistrați în perioada similară a anului 2014.

Guvernul Alianței pentru Integrare Europeană, pe care am onoarea să-l conduc, și-a concentrat principalele sale direcții de activitate în perioada 31 iulie – 29 octombrie 2015 asupra realizării programului său de activitate și soluționarea problemelor stringente de ordin economic, financiar și social, armonizării cadrului normativ al Republicii Moldova cu reglementările comunitare, precum și asupra

gestionării patrimoniului public și treburilor interne ale statului, executării bugetului național public.

Principalele direcții pe care s-a concentrat Guvernul în activitatea sa sînt următoarele. În primul rînd, este afirmarea și asumarea fără rezerve, în termeni... în temeiul Programului de activitate al Guvernului, a obiectivului strategic de integrare europeană a Republicii Moldova și reclădirea bunelor relații cu toți partenerii de dezvoltare, cît și menținerea într-o bună dinamică de dezvoltare a relațiilor cu cei mai apropiați vecini.

În acest sens, a fost actualizat Planul de implementare a Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană și Planul de activitate al Guvernului pentru perioada august 2015 – decembrie 2016. Au fost întîlniri, le-am avut personal cu toți partenerii de dezvoltare relevanți. Au fost sistematizate toate angajamentele anterioare ale Guvernului Republicii Moldova în raport cu partenerii de dezvoltare și au fost lansate procese de implementare practică a acestora.

A fost pregătită vizita misiunii de lucru a Fondului Monetar Internațional, care s-a desfășurat în perioada 22 septembrie – 6 octombrie, cu premise pozitive pentru semnarea noului acord memorandum care ar crea o platformă pentru stabilizare macroeconomică și creștere financiară și socială.

A fost menținută o relație excelentă cu autoritățile celui mai apropiat vecin al nostru, cu autoritățile de la București, proces fructificat prin două vizite reciproce la nivel de Prim-ministru, o ședință comună de Guvern, o ședință a Comisiei mixte pentru dezvoltare și cooperare economică, impulsivarea proceselor de construcție a infrastructurii de interconectări energetice, semnarea și ratificarea de către Parlamentul României, într-un termen record, a Acordului de împrumut, în condiții foarte avantajoase pentru Republica Moldova, cîteva protocoale adiționale la ajutorul de... la Acordul de ajutor financiar nerambursabil, precum și alte acțiuni benefice pentru relația noastră bilaterală.

Astăzi nu cred că există un alt prieten al țării noastre care să fie atît de dedicat și implicat în susținerea noastră în aceste timpuri de mari încercări cum este România.

A fost menținut în această perioadă un dialog constructiv și pozitiv cu Ucraina, inclusiv pregătirea vizitei la Chișinău a Prim-ministrului Iașeniuk aproximativ în două săptămîni. Avem multe subiecte de interes reciproc care s-au acumulat de-a lungul anilor și care își așteaptă soluționarea în relațiile noastre bilaterale.

Un alt domeniu prioritar de activitate a Guvernului a fost stabilizarea sectorului financiar-bancar. Imediat după investire noi am demarat procesul, împreună cu Banca Națională, pentru lichidarea băncilor devalizate, care constituiau o precondiție pentru venirea și activitatea misiunii Fondului Monetar Internațional, dar nu numai. Adică era o necesitate de a ne crea singuri premise bune pentru creșteri financiare de viitor.

Astfel, la 16 octombrie, a fost finalizat procesul de retragere a licențelor, iar în această perioadă s-a desfășurat, fără complicații majore, procesul de transfer al sistemelor de plată a pensiilor și prestațiilor sociale, cît și al conturilor de trezorerie și altor conturi ale instituțiilor publice în alte instituții financiare.

La fel, fără nici un fel de ezitări, am demarat selectarea consorțiului de companii care vor asigura următoarele etape de... ale investigării fraudei din sectorul bancar: identificarea făptașilor și beneficiarilor, sancționarea acestora și recuperarea activelor sustrase.

Astfel, a doua etapă a investigației KROLL, cum o numește toată lumea, a demarat la 2 octombrie curent.

Au fost lansate negocieri cu actori internaționali relevanți din sectorul bancar în vederea gestionării perioadei post-lichidare a băncilor și atragerea noilor investitori în sectorul bancar autohton. Primele rezultate și vizite ale reprezentanților băncilor cu rating internațional, le vom avea deja în noiembrie curent.

Un alt obiectiv, al treilea, foarte important, asupra căruia ne-am concentrat atenția a fost procesul de consolidare internă a țării. În acest sens, a fost lansată o comunicare constructivă cu Bașcanul și Executivul autonomiei găgăuze. Sînt evaluate problemele curente ale autonomiei și se identifică soluții pentru rezolvarea lor. Se susțin și se încurajează procesele de dezvoltare regională în Unitatea Teritorială Administrativă Găgăuzia.

În context, consider absolut necesar și stringent ca Legislativul să constituie, fără întârziere, entitatea care să facă o analiză detaliată a discrepanțelor dintre Legea specială privind constituirea și funcționarea UTA și restul cadrului legislativ național în vederea anticipării unor posibile probleme, care chiar sînt inutile și contraproductive.

A fost menținut un dialog cu mediul protestatar, cel puțin cu cei care au dorit să dialogheze. Au fost propuse soluții de consolidare a societății, inclusiv desfășurarea dialogului cu toți actorii relevanți din societate și propunerea recentă pentru partenerii de coaliție a unui angajament comun pentru acțiuni și reforme prioritare.

A fost evaluată... au fost evaluate condițiile pentru reconstituirea în noua componență a Consiliului național pentru participare în vederea consolidării cooperării cu societatea civilă. La fel, este lansat procesul de includere, și deja se derulează, a reprezentanților societății civile în colegiile ministerelor.

O altă direcție importantă, asupra căreia și-a concentrat atenția Guvernul, este stabilirea unui dialog constructiv cu mediul de afaceri, patronate, asociații ale producătorilor agricoli, reprezentanților industriei prelucrătoare, Biroul național al asiguratorilor, Consiliul economic de pe lângă Prim-ministru, Asociația investitorilor străini, Asociația businessului european și altele, care s-au soldat, în anul 2014, cu o serie de pași concreți, cum ar fi: publicarea datelor deschise referitor la fondatorii întreprinderilor, eliminarea obligativității extraselor pe suport fizic din Registrul de stat al întreprinderilor, excluderea obligativității deținerii ștampilei. Este proiect trimis în Parlament, urmează Parlamentul să decidă ameliorarea activității ANSA, cu toate că în acest domeniu mai avem de muncit.

Un dialog permanent cu investitorii care-și desfășoară activitatea în Republica Moldova pentru soluționarea problemelor curente și pentru a atrage alte companii naționale ca să-și desfășoare activitatea la noi în țară și primele rezultate

ale acestor procese se pot resimți într-un viitor destul de apropiat, cu condiția unei stabilități politice și respectării regulilor de joc în cadrul unui stat de drept.

Urmare a acțiunilor întreprinse în anul curent, preponderent în perioada scurtă de activitate a Guvernului pe care îl conduc, țara noastră a urcat în clasamentul internațional Doing Business cu 11 poziții, clasându-se pe locul 52. În acest sens, un exemplu de problemă, care deocamdată nu se rezolvă și care ne trage înapoi, este dificultatea obținerii autorizațiilor în construcții. Sîntem pe locul 170 în lume, de aceea și în acest sens avem încă de lucrat foarte mult.

O direcție preponderentă a activității Guvernului se referă și la impulsivitatea procesului de reintegrare, reîntregire a țării. A fost convocată, după o pauză de aproape 3 ani, Comisia guvernamentală pentru reintegrarea țării.

A fost pregătit procesul de implementare a controlului comun împreună cu colegii din Ucraina la frontiera moldo-ucraineană, apropo, chiar ieri în ședința de Guvern s-a aprobat o hotărîre de Guvern în acest sens, dar au fost lansate și o serie de alte procese menite să consolideze încrederea dintre două maluri ale Nistrului și să anticipeze eventuale pericole de degradare a situației.

Astăzi în Bavaria demarează discuții și negocieri importante care au ca obiectiv cel puțin două domenii prioritare: restabilirea comunicării telefonice în sistem comun dintre cele două maluri ale Nistrului și identificarea soluțiilor pentru a asigura întreprinderilor din stînga Nistrului accesul deplin la facilitățile oferite de Acordul pentru Comerț Liber, Comprehensiv și Cuprinzător începînd cu 1 ianuarie 2016.

Un alt domeniu prioritar s-a focusat pe asigurarea menținerii ritmicității plăților salariale și sociale în sectorul public pînă la finele anului bugetar și crearea premiselor unei construcții bugetare robuste pentru anul 2016 și evaluarea curenților din sistemul de finanțare a sectorului de sănătate publică și lansarea procesului de remediere a acestora.

O altă direcție se referă la pregătirea și disponibilitatea de implementare a sistemului de plăți compensatorii adresate categoriilor social-vulnerabile care ar putea fi afectate major de creșterea... de posibila creștere a tarifelor la resursele energetice, dar și de inflație.

Un alt domeniu de activitate preponderentă constituie stabilirea unor obiective ferme pe dimensiunea justiției și eradicării corupției prin demararea procesului de actualizare a Strategiei anticorupție, prin coparticiparea Guvernului în grupul comun de lucru care a fost creat împreună cu Parlamentul și partenerii de dezvoltare în vederea resetării sistemului anticorupție, prin promovarea unui pachet de inițiative care vizează restructurarea și eficientizarea sistemului judecătoresc.

La fel, un domeniu extrem de important este și pregătirea pentru aprobarea în ședința Guvernului, eu cred că la următoarea ședință vom aproba pachetul de proiecte privind reformarea Comisiei Naționale pentru Integritate și a sistemului de declarare a veniturilor și intereselor.

Un alt domeniu preponderent de activitate al Guvernului în această perioadă a fost identificarea... și este, a soluțiilor de accelerare a construcției infrastructurii energetice alternative, Gazoductul Ungheni-Chișinău, plus interconexiunea de

energie electrică Isaccea-Vulcănești-Chișinău, cât și identificarea condițiilor de atragere a mai multor investiții în economie în vederea generării surselor energetice alternative, dar și în același timp de a identifica surse alternative de livrare în perspectivă scurtă și imediată de energie electrică din piața estică.

Și un alt domeniu important asupra căruia Guvernul și-a focusat atenția se referă la analiza direcțiilor principale de reformă a administrației publice și constituirea în acest sens a Comisiei naționale pentru reforma administrației publice, care este un subiect de o actualitate deosebită și care trebuie să-l abordăm consecvent pe 3 dimensiuni: reforma administrației publice centrale, implementarea reală a strategiei de descentralizare și pregătirea reformei teritorial-administrative.

De asemenea, în această perioadă și în aceeași direcție a demarat Programul Uniunii Europene pentru evaluarea funcționalității sistemului administrației publice SIGMA, care urmează să evalueze în aceeași perioadă performanța sistemului judecătoresc, performanța sistemului procuraturii, protecției normelor de drept și să prezinte un raport detaliat nu mai târziu de luna martie curent.

Din punct de vedere statistic, eu prezint acest raport mai detaliat ca să combat cumva aceste ipoteze precum că Guvernul nu a activat sau Guvernul nu are capacitatea de a activa. Guvernul s-a întrunit în 12 ședințe plenare, în cadrul cărora au fost supuse examinării circa 250 de subiecte de interes public, fiind aprobate și actele guvernamentale de rigoare.

Cât ține de activitatea legislativă a Guvernului, Guvernul și-a expus poziția sa prin aprobarea avizelor respective asupra a 35 de proiecte de acte legislative inițiate de deputații în Parlament.

Guvernul a inițiat și aprobat 50 de proiecte de acte legislative care vizează domeniul electro-energetic, standardizării și metrologiei, comunicațiilor, supravegherii pieței și protecției consumatorilor, dar și în domeniul justiției, în special ceea ce ține de activitatea judecătorească.

Având în vedere importanța majoră a reglementărilor menționate, circa 30 de proiecte de acte legislative au fost aprobate și prezentate Parlamentului cu solicitarea de a fi examinate în regim prioritar, dintre care 14 proiecte de legi și 5 hotărâri de Guvern au fost elaborate și aprobate în contextul realizării planului de acțiuni privind implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană.

Stimați deputați,

Stimați colegi,

Acum aș vrea să mă pronunț pe fonul... pe fondul moțiunii de cenzură care a fost înregistrată de către două fracțiuni în Parlament, Frațiunea Partidului Socialiștilor și Frațiunea Partidului Comuniștilor și să constat următoarele.

Că semnatarii acestei moțiuni, posibil nu doar ei, invocă faptul că Prim-ministrul, din momentul în care a fost ridicată imunitatea parlamentară a domnului Vladimir Filat, s-a transformat în apărătorul acestuia, neglijând astfel atribuțiile guvernamentale.

Pornind de la această alegație, voi aduce câteva exemple de acțiuni pe care le-am promovat public după data de 16 septembrie, pe care le consider absolut

legale și corespunzătoare atribuțiilor mele de serviciu, dar pe care socialiștii și comuniștii le consideră acțiuni de apărare a domnului Vlad Filat.

Și în primul rînd, cerințele Primului-ministru în raport cu concesionarea Aeroportului. Nu știu dacă cineva consideră că aceasta este o acțiune de apărare a domnului deputat Vlad Filat. Reprezintă punctul 1 din capitolul 4 al Programului de activitate al Guvernului care stipulează: „verificarea modului de concesionare a Aeroportului Internațional Chișinău, de executare a angajamentelor contractuale și întreprinderea, după caz, a acțiunilor în apărarea interesului statului, în conformitate cu legislația în vigoare”.

Suplimentar cu susținerea acestei acțiuni sau în susținerea acestei acțiuni îmi servește și o afirmație a domnului Chetraru precum că o bună parte din banii furați din BEM să-i căutăm la Aeroport. Respectiv, Guvernul caută. Iar comisia specială condusă de către ministrul justiției urmează să spună pînă vinerea viitoare dacă există premise legale și motive suficiente pentru rezilierea contractului de concesiune a Aeroportului Internațional Chișinău.

Și aici voi face un apel către reprezentanții mass-media și societatea civilă să ceară pe 6 noiembrie rezultatele în cazul Aeroportului Internațional Chișinău, indiferent de faptul voi fi eu Prim-ministru sau nu voi fi. Dar întrebarea retorică rămîne: această acțiune a mea din ziua de luni, 19 octombrie, este o acțiune de apărare a intereselor lui Vlad Filat? Astfel, aceste cerințe rămîn legale.

Referitor la demiterea directorului CNA, o altă acțiune a mea din această perioadă, pe care socialiștii, comuniștii o consideră ca acțiune de apărare a domnului Vlad Filat. Această cerință a fost solicitată Președintelui țării în temeiul articolului 4 litera a) din Legea nr.106 din 3 mai 2013, care stipulează că Guvernul va asigura numirea conducerii Centrului Național Anticorupție, conform modificărilor la articolul 8 din Legea cu privire la CNA.

Astfel, eu, în calitatea mea de Prim-ministru, am executat legea adoptată de Parlament în mai 2013. Sintagma „va asigura” are un caracter imperativ. Și aceasta nu este o situație de capriciu. Dacă socialiștii și comuniștii consideră că aceasta este o acțiune de apărare a intereselor lui Vlad Filat, aș fi și eu interesat să înțeleg cum anume?

Dar revenind la fondul problemei legat de CNA, este evident pentru noi toți, făcînd abstracție de statisticile uneori triumfaliste și trebuie să recunoaștem că avem grave probleme la acest capitol și că avem nevoie de schimbări în acest sens. De aceea, îmi pun mari speranțe în comisia care a fost creată împreună cu Parlamentul și partenerii de dezvoltare care lucrează actualmente la elaborarea unei noi concepții a sistemului și strategiei de combatere a corupției în Republica Moldova.

O altă acuzație în adresa mea, posibil, în această perioadă precum că aș fi acționat în apărarea intereselor lui Vlad Filat este inițierea concursului public de selectare a candidatului de judecător la Curtea Constituțională tot în această perioadă, după 19 octombrie.

Consideră cineva că asta este o acțiune ilegală? Această funcție este vacantă din 30 octombrie 2014. Și deoarece guvernele precedente nu au asigurat acest proces, este firesc să fie inițiat un concurs public. Nu este reglementat prin lege,

dar este dreptul Guvernului de a decide modul în care să fie selectat candidatul pentru această înaltă funcție.

Și alte acțiuni pe care eu nu le-am făcut publice, dar care le-am discutat la ședințele operative și colegii mei pot să confirme acest fapt, care, la fel, dacă considerați că acestea sînt acțiuni care nu corespund activității mele sau că eu n-am activat în această perioadă, și anume dispozițiile de a elabora cadrul legislativ necesar pentru a elimina monopolul la exportul de deșeuri de metale feroase și neferoase. Și asta a venit nu din cauza unui capriciu, ci din cauza semnalelor care le-am primit de la doi investitori internaționali mari, care ei înșiși generează deșeuri de cupru, de aluminiu și care într-un moment dat s-au pomenit în imposibilitatea de a exporta aceste deșeuri proprii, de a le scoate din țară.

Sau faptul că am dat dispoziții în această perioadă ca să elaborăm criteriile de evaluare a performanței întreprinderilor de stat și să selectăm primele 25 cele mai mari întreprinderi de stat pe care să le vedem cum funcționează, care este salariul, managementul acestor întreprinderi, care este corelația dintre salariul managerilor și folosul adus statului, dividendele plătite statului. Considerați că acestea sînt acțiuni care sînt contrare activității Guvernului?

Referitor la așa-numitele scandaluri de corupție. Autorii invocă că eu aș fi implicat în facilitarea activității unor agenți economici, și anume cunoscuta „Caravita” și compania mea pe care am fondat-o aproape 14 ani în urmă și care pe toată durata activității sale a activat corect și onest. Și în baza opiniei unor experți se constată că Prim-ministrul este implicat în scheme coruptibile.

Nu am semnat nici un act în perioada mandatului meu privind careva facilități care ar putea fi acordate acestor două companii menționate. Cu toate că nu știu cît de corect este ca de la o asemenea tribună să se vorbească despre două companii concrete. Și gîndiți-vă foarte bine la eventualele consecințe, inclusiv juridice, în acest sens. Nu există nici o corespondență care ar demonstra că s-ar fi acordat careva facilități din punct de vedere formal dacă porniți de la acest aspect.

Totodată, menționez că ceea ce ține de relația dintre compania pe care eu am fondat-o și „Caravita” din punct de vedere al cifrelor, în anul 2014 au fost livrări solicitate de către această companie, în 2014 din cifra totală de afaceri ale companiei pe care eu am fondat-o și pe care n-o administrez din august 2006, din cifra totală de afaceri livrări către „Caravita” au fost de 5,8%, care au fost achitate cu întârziere de vreo șapte luni. În anul 2015 din cifra totală de afaceri, livrări către această companie, diferite componente – semințe, fertilizanți, altele au fost de 4,6%, care încă nu sînt achitate la acest moment.

Să vorbești în această situație ... un reputabil sau reductabil expert care este Ioniță, care confundă statele, confundă Maurițius cu Mauritania, precum că s-ar face spălări de bani prin intermediul acestei cooperări, sînt totalmente lipsite de fond. Și pe dînsul l-am acționat în judecată, va răspunde și vă asigur că va răspunde cu toată strictețea.

Spre exemplu, compania care dînsul pretinde că ar fi fost făcute plăți prin off-shoruri ș.a.m.d., din cifra totală de afaceri e doar 0,65% în relația cu această companie „Caravita”.

În condițiile actuale, sigur că îmi dau seama că orice poate fi inventat și mai ales atunci când este declanșată o campanie publică bine dirijată de denigrare a mea personală.

Alt expert domnul deputat Dodon afirmă că în declarațiile mele de avere și interese nu sînt indicate cu exactitate toate veniturile și interesele pe care le am. Vă asigur, domnule Dodon, că nu am nimic ce ascunde, tot ce am avut de declarat este declarat. Ceea ce ați invocat dumneavoastră este un fals și în baza acestui fals v-am trimis o cerere prealabilă, care sper s-o fi văzut și aștept dezmințirile de rigoare, dacă nu vom fi nevoiți să ne întîlnim în judecată.

În încheiere, eu aș vrea să menționez că această perioadă de activitate a Guvernului a fost una foarte plină, că provocările care ne stau în față sînt fără precedent. Aș vrea să le mulțumesc colegilor mei din Cabinetul de miniștri pentru implicare și activitate în aceste 42 ... în aceste 90 de zile deja și să-i asigur pe toți cetățenii care apreciază realist și conștient situația reală din țară că Guvernul pe care îl conduc își va face datoria în continuare pînă la momentul cît va avea mandatul din partea Parlamentului și cetățenilor.

Vă mulțumesc.

Și putem să discutăm mai departe în detalii.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, sesiunea de întrebări-răspunsuri. Este 10.51, avem o oră la dispoziție, pînă la 11.51. Sînt mai multe înscrieri pentru a pune întrebări. Potrivit înregistrărilor, vă rog frumos, domnule Smirnov, aveți prima întrebare.

Vreau să readuc aminte plenului: întrebarea – două minute, răspunsul – două minute, două întrebări fiecare.

Domnul Eduard Smirnov:

Спасибо, господин Председатель.

Господин Стрелец,

В своем недавнем выступлении Вы заявили, что положение Программы деятельности вашего Правительства в основном совпадает с требованиями протестующих. Но главное требование протестующих – отставка Правительства. Если Вы действительно утверждаете, что поступаете от имени народа, то прислушайтесь ... почему не прислушались к его голосу и не сделали мужественный поступок – не заявили о своей отставке?

Спасибо.

Domnul Valeriu Streleț:

OK. Alte întrebări?

Domnul Eduard Smirnov:

Nu sînt.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Smirnov ...

Domnul Valeriu Streleț:

Ce să vă răspund? Adică, este o alegație care are la bază niște raționamente destul de sofisticate în viziunea dumneavoastră.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Noi avem, la început, a îndeplini mai multe cerințe care vizează reforme și acțiuni prioritare de reforme, după care să constatăm avem noi condiții create pentru demisia Guvernului sau nu?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc.

Domnule Smirnov,

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare?

Vă mulțumim mult.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Да. Спасибо.

Господин премьер-министр,

Мы, конечно, не можем абстрагироваться от того, что Вы, как и в прошлом—руководитель фракции, были в центре принятия управленческих решений и т.д. Тем не менее, Вы сегодня в своем сообщении говорите о приоритетах европейской интеграции и твердите об этом, как ... это все равно как мантра такая. Каково содержание этого процесса, мы видим по результатам, что за все шесть лет ничего не сдвинулось, а в Вашем периоде, этих 90 дней ничего не обострилось. Из 48 регламентов, которые Вы обязались, так сказать, внедрять в жизнь, всего лишь два там или три как-то продвинулись.

Мне кажется, что вот этот лозунг Вы используете только для того, чтобы побираться по всему миру с такой фразой, типа «мы сами не местные, помогите, чем можете, люди добрые».

Скажите, пожалуйста, то, что Вам отказали сегодня партнеры по развитию, или пока отказывают партнеры по развитию в помощи, Вы относите в плюс с начало своего правления или в минус?

Domnul Valeriu Streleț:

ОК.

Domnul Oleg Reidman:

Asta-i prima întrebare.

Domnul Valeriu Streleț:

Am înțeles. Pe fondul întrebării. În primul rând, nu accept afirmația, că în acești ani de cooperare cu partenerii europeni în Republica Moldova nu s-a schimbat nimic. Noi am adoptat foarte multe legi. Eu admit că poate la capitolul executării acestor legi sau implementării acestor legi avem curențe și pînă în prezent. Se referă și la guvernele precedente. Fiindcă fără adoptarea acestor legi, fără implementarea pașilor de reformă, care i-am convenit cu partenerii noștri europeni, noi nu aveam cum obține regim liberalizat de vize, nu aveam cum deveni stat asociat la Uniunea Europeană, nu aveam cum dubla bugetul în această perioadă și dubla alte investiții care au fost făcute în economia națională.

Referitor la rezultate, spre exemplu, pe domeniul – comerț. Noi am avut o totalizare la 3 septembrie privind implementarea Acordului de Asociere la distanța de un an. Noi constatăm că exportul în Uniunea Europeană la moment deja atinge cota de 62% din totalul exporturilor pe care le are Republica Moldova și tendința de creștere în acest sens este evidentă.

La capitolul „Ajustarea legislației naționale”. Noi avem o oarecare întârziere, însă după planul de acțiuni actualizat pentru implementarea Acordului de Asociere noi deja recuperăm aceste întârzieri. Și în acest sens, chiar la ședința de ieri a Guvernului au fost adoptate mai multe legi și regulamente importante, care vin să armonizeze legislația națională și baza de reglementare la standardele europene.

Sensul întrebării dacă noi considerăm că această prohibiție sau menținere într-o stare de suspendare a asistenței financiare externe este pozitivă sau negativă pentru Moldova, are și efecte pozitive din cauză că ne mobilizează să conștientizăm că sîntem în întârzierea implementării mai multor reforme și că avem grave, grave curențe în mai multe domenii. Noi am încercat să construim un stat de drept, liber de corupție, un stat care să aibă temelii sănătoase de dezvoltare și creștere. Însă realitatea ne demonstrează că mai avem foarte mult de muncit.

De aceea partea pozitivă ne mobilizează să înțelegem și să apreciem corect problemele care ne stau în față, partea negativă este că stopează anumite procese care erau incluse în bugetul de stat la capitolul „Investiții și realizarea anumitor proiecte investiționale”, din care cauză am fost nevoiți să trimitem în Parlament un proiect de rectificare bugetară, care ia în calcul și aceste suspendări de asistențe financiare pentru suport bugetar care, în marea lor majoritate, se referă la partea de investiții din motive că...

Și înțelegem de ce: nu se realizează un proiect, sînt mai puține locuri de muncă, sînt mai puțini indicatori economici, respectiv. Avem acest obiectiv de a relansa cît mai repede un proiect sincer de cooperare cu partenerii noștri europeni, care să-i convingă că noi sîntem pe calea corectă a reformelor și să ne permită să avem deblocată asistența financiară pentru suport bugetar și pentru alte proiecte în anii care vin.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Reidman,

Precizare sau a doua întrebare?

Domnul Oleg Reidman:

Mersi. Конечно, precizare.

Господин премьер-министр,

Задавая свой вопрос, я все-таки пытался отнестись профессионально, так сказать, к Вам и рассчитывал ничем, так сказать, Вас не обидеть, это просто требовательность такая, которая проявляется депутатом.

Вы же пытаетесь меня и все общество обмануть, когда говорите: «o cota de export la Uniunea Europeană». Когда cota de export la est micșorați esențial, конечно, cota de export тогда увеличится значительно, cota de export. Да я вам покажу, что за восемь лет предыдущих, до этих шести, объем экспорта в миллионах долларов США в страны Евросоюза вырос в восемь раз.

Теперь второй вопрос. Вы все-таки председатель Правительства, который говорит о том, что работает на основе закона, Конституции, и так далее, и тому подобное. Почему руководитель Правительства никакой реакции не проявил на некоторые антиконституционные заявления некоторых членов кабинета, сделанные публично, да еще и за рубежом? Это половина вопроса.

И второе. „Doing Business”, вот этот параметр – это всего лишь параметр на бумаге. За ним должны следовать реальные эффекты от этого „Doing Business”, т.е. инвестиции, которые не сокращаются из года в год.

Domnul Valeriu Streleț:

ОК.

Totuși unele precizări de cifre. Noi am avut o reducere a exportului în anul curent cu aproximativ 14%, după cum am menționat în raport. În același timp, exportul pe piața Uniunii Europene din volumul total al exporturilor, constituie real 62%.

În ultimul timp noi avem, în special în trimestrul III, avem indicatori de dinamică pozitivă în exportul cu Federația Rusă comparativ cu aceeași perioadă a anului precedent. Fiindcă acum deja sînt deschise o serie de posibilități de a impulsiona exportul cu acest mare partener al nostru și eu sper foarte mult ca noi să ajungem la indicatori cît mai buni într-un viitor apropiat.

Referitor la declarațiile unor colegi din Guvern. Fiecare din ei are deplină responsabilitate, în primul rînd, responsabilitate și, în al doilea rînd, gradul său de autonomie în activitatea sa guvernamentală. Respectiv ține de domniile sale să facă anumite declarații, să decidă despre dezmințirea acestor declarații, dacă vor găsi de cuviință.

Eu nu-mi imaginez cum poate Guvernul adopta o hotărîre pe marginea unor declarații absolut, cum să vă spun, disputabile. Cineva le consideră

neconstituționale, cineva le consideră, prin prisma în care le-a explicat domnia sa, că coincid cu viziunea partidului care îl reprezintă. Și a făcut această precizare că se referă la viziunea partidului care l-a delegat în Guvern. După mine este o declarație suficientă de precizare.

Cît ține de indicatori – indicatorul „Doing Business”. Sigur că efectele ar putea veni, acum cînd s-au mai ameliorat o serie de condiții. Dar aceste efecte vor veni și în alte condiții sau cu prezența obligatorie a altor condiții, și anume: stabilitatea politică, în primul rînd, și respectarea reală a regulilor unui stat de drept, ceea ce înseamnă că legea nu trebuie să fie ca un cost suplimentar pentru business, ci ca o protecție suplimentară pentru business.

Iată aceste subiecte le-am discutat cu numeroși investitori cu care m-am întîlnit în aceste 90 de zile. O parte din ei deja au deciziile aproape luate de a veni în Republica Moldova. Depinde de domniile voastre, cei din Parlament, cum veți reuși să asigurați stabilitatea guvernării în următoarele perioade.

Dacă vom avea iarăși aceste turbulențe permanente prin care trecem, sigur că vor întîrzia să apară și efectele.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

În continuare, domnul Lucinschi,

Vă rog frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Vă mulțumesc, domnule Președinte. Am două întrebări.

Prima întrebare. Ieri noi am citit declarația domnului Președinte al Partidului Popular European Joseph Daul care a caracterizat situația politică din Republica Moldova, este deosebit de alarmantă și moțiunea de cenzură depusă de către forțele antieuropene prezintă un test pentru viitorul Republicii Moldova.

Eu vreau să vă întreb, domnule Prim-ministru, cum dumneavoastră caracterizați situația din Republica Moldova și, în particular, eventualul vot sau susținerea acestei moțiuni de cenzură, și anume dacă această susținere putem să interpretăm și s-o percepem ca un vot antieuropean?

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Mulțumesc și eu de întrebare.

În primul rînd, vreau să specific că această moțiune de cenzură este total lipsită de fond.

Nu vreau să dau alte calificative, atît la capitolul care vizează activitatea Guvernului și a Primului-ministru, fiindcă noi am avut o activitate foarte consistentă pe durata acestor 90 de zile, cît și la capitolul acuzațiilor de suspiciuni de corupție și fapte coruptibile ș.a.m.d. în retorica preferată care am mai auzit-o. Primul.

Doi. Eu vreau să-mi exprim încrederea că nu are cum să fie votată această moțiune de cenzură din orice punct de vedere n-ai privi: și logic, și politic, și

rațional. Iar eu consider că în Parlament există forțe politice raționale care înțeleg ce înseamnă o nouă etapă de turbulențe politice și destabilizare.

Evident că nu e simplu, evident că avem în față iarna, avem un acord desemnat cu Fondul Monetar Internațional din care derivă multe, multe alte efecte ale relațiilor noastre cu alți parteneri de dezvoltare, ale relațiilor cu investitorii pentru care acest acord este un indicator major ce se întâmplă în Republica Moldova, ca un fel de foaie de diagnoză, dacă doriți.

Evident că în condițiile când noi așteptăm o majorare de tarife, nu cred că cineva are iluzii în acest sens că tarifele ar putea să nu crească. Evident că trebuie să fie implementat un sistem de plăți compensatorii pe care Guvernul îl are pregătit și va putea fi implementat, dacă vom ratifica celelalte documente curente. Și toate acestea necesită stabilitate politică.

De aceea îngrijorarea domnului Președinte Daul pentru mine este absolut firească, din cauză că împreună cu alți lideri europeni au investit în Republica Moldova foarte mari speranțe și nu doar după 2009, și pînă la 2009.

Și au avut o cooperare strînsă cu Republica Moldova, și au investit aici și resurse, și asistență, și speranța că noi vom deveni un stat civilizată, un stat democratic, bazat pe regulile statului de drept. Și în aceste condiții când ne vîd pe noi la marginea unui colaps, la marginea unei prăpastii, evident că sînt îngrijorați.

De aceea nu-mi rămîne și mie să constat că ar fi un act de... nu doar de decepție, un act de trădare a acestor așteptări care vin din partea partenerilor europeni și care anume acum, într-o perioadă politică extrem de sensibilă, cu mari riscuri de securitate regională, privesc cu mare atenție ce se întâmplă în Republica Moldova.

De aceea această declarație a domnului Daul este înțeleasă, este absolut firească, este logică. Eu cred că la fel gîndesc și alte mari familii politice europene, dar sper foarte mult că după dezbaterile de astăzi noi vom ieși cu o decizie rațională, rezonabilă care să le permită lor să considere că Republica Moldova mai are o șansă.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Domnul Lucinschi,

Mai aveți a doua întrebare sau precizare?

Domnul Valeriu Streleț:

E dreptul meu, domnule Președinte.

Domnul Andrian Candu:

Da, vă rog frumos.

Domnul Chiril Lucinschi:

Da. Vă mulțumesc.

A doua întrebare. Eu am vorbit cu foarte mulți oameni simpli care îmi spun că ei nu prea înțeleg că... ce urmează după demisia Guvernului, cum ar afecta această demisie viața lor cotidiană.

Eu cred că ar fi bine dacă dumneavoastră, domnule Prim-ministru, puteți să explicați cu un limbaj foarte simplu, către oameni să vă adresați, să le explicați ce-i așteaptă. Fiindcă, într-adevăr, este o situație economică foarte precară, dar noi am dori foarte mult să știm și poziția Primului-ministru din punct de vedere care va fi traiectoria Guvernului și a țării, dacă va fi susținută demisia.

Vă rog.

Domnul Valeriu Streleț:

OK. Nu aș vrea să lansez careva semne de panică sau disperare în societate. Procesul politic este unul firesc. Mă rog, cei care vor merge pe calea demisiei Guvernului, probabil, au în minte și anumite scenarii sau scheme de depășire a acestei situații.

Dar, cu certitudine, pînă la formarea unui nou Guvern procesele pe care noi trebuia să le promovăm imediat, legate de invitarea misiunii a Fondului Monetar Internațional pentru anumită perioadă, legate de alocarea tranșei din împrumutul din partea Guvernului României, legate de alte procese, ele pot fi pentru o anumită perioadă compromise.

Respectiv, am putea intra într-o perioadă de complicații, ca să nu zic blocaje bugetare, cu toate consecințele de rigoare.

Evident că nu va fi bine. Ce pot să vă mai spun. Nu avem de unde aștepta, fiindcă noi am lansat niște procese. Noi ne-am concentrat atenția pe mai multe direcții, am explicat în raportul meu 10 din aceste direcții prioritare, cine a avut răbdarea să le numere. Ele încep a da unele roade pe unele domenii, dar 90 de zile, asta este durata de activitate a acestui Guvern. Ele urmează încă să dea roade. Dacă vor decide să omoare acest Guvern, s-o facă pe propria responsabilitate.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

În continuare, întrebările ... domnul Vladimir Voronin.

Vă rog frumos.

Domnul Vladimir Voronin:

Domnule Prim-ministru,

Dumneavoastră cu ce explicați că începînd din 7 aprilie 2009, după lovitura de stat care a fost organizată, unul dintre organizatori a fost și Vlad Filat, toți acești ani conducerea Guvernului se află numai în mîna liberal-democraților?

Domnul Valeriu Streleț:

Asta-i întrebarea?

Domnul Vladimir Voronin:

Da, întrebarea. Da și...

Domnul Valeriu Streleț:

...constatarea. ...

Domnul Vladimir Voronin:

Nu. Eu vă întreb. Eu întreb de ce?

Domnul Valeriu Streleț:

Vă explic de ce. Din motive că în toate aceste perioade noi am avut suportul cetățenilor, am obținut rezultate electorale bune. Pot să vă spun și cifrele, dacă doriți. În 29 iulie 2009 noi am avut 18 mandate în Parlament. În 28 noiembrie 2010 am avut 32 de mandate în Parlament. Actualmente am venit în Parlament cu 23. Din păcate, am avut și unele migrări și acești indicatori ne-au permis să participăm la formarea coalițiilor și să optăm pentru funcția de șef al executivelor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Precizare sau a doua întrebare, domnul Voronin.

Domnul Vladimir Voronin:

Precizarea constă într-aceea că cum numai a nimerit o altă persoană, nu din gruparea dumneavoastră mafiotă, cu numele de familie Gaburici, cum imediat l-ați mîncat în două luni de zile. Asta-i precizarea.

A doua întrebare.

Domnule Candu,

Să nu vă supărați, ea conține mai multe atribuții, dar se referă, în genere, la factorul de corupere care domnul Streleț spune că nu există.

De exemplu, dumneavoastră și încă doi parteneri, Filat și un oarecare Victor Ponta, cu ce scop procurați, ați procurat peste 2000 de hectare de pămînt în orașul Odessa?

Doi. Da, noi cunoaștem că liberalii s-au înzestrat cu averi pe malul iazului, lacului Herăstrău din București. Asta-i clar. Dar voi de ce procurați acest pămînt?

Mai departe. Ce puteți dumneavoastră spune despre Întreprinderea „Cristal Nord” din Otaci, în care pînă nu demult lucrau în jur de 70, 80 de persoane, aveau realizări serioase, acum în această întreprindere dumneavoastră v-ați implicat și s-a implicat... și pînă la momentul de nu demult era implicat și Gacichevici.

Și în contextul acestei întrebări privind „Cristal Nord”, „spirtoprovodul” acela, care l-ați construit sub pămînt, în care direcție pompează spirt: spre Ucraina ori din Ucraina înspre Otaci? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Președinte...

Domnul Vladimir Voronin:

Și, da.

Domnul Valeriu Streleț:

Dar astea-s cîte întrebări deja, că-i...

Domnul Vladimir Voronin:

În contextul...

Domnul Valeriu Streleț:

Trebuie să răspund la toate.

Domnul Vladimir Voronin:

Și ultima întrebare, cea mai simplă pentru dumneavoastră referitor la Firma “Bioprotect”. Prețurile la toate acele, cum se numesc ele?

Voce din sală:

Pesticide.

Domnul Vladimir Voronin:

Pesticide, chimicale, ce importați dumneavoastră cu un oarecare conducător al vamei noastre Balițchi, dumneavoastră aceste invoice-uri le schimbați și diminueați aceste prețuri ca să nu plătiți impozit. Unu.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, încă un minut.

Domnul Vladimir Voronin:

Dumneavoastră schimbați și adresa producătorului și nu indicați corect producătorul din care țară dumneavoastră importați aceste preparate și în legătură cu aceasta calitatea lor este foarte diminuată. (*Rumoare în sală.*)

De aceea și toată producția agrară la noi nu este protejată, arde și recolta, noi nu asumăm.

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Domnul Vladimir Voronin:

Vă rog, explicați aceste chestii.

Domnul Valeriu Streleț:

Ce să vă spun? Foarte multe noutăți aflu astăzi în plenul Parlamentului, referitor la parteneriatul cu Ponta. Îl aveți în vedere pe Prim-ministrul României sau cine?

OK. Hai, ca să nu întindem vorba. Adică, eventual, dacă ceva visați noaptea, nu spuneți în plenul Parlamentului, fiindcă nu-i... (*aplauze*) nu-i o chestie bună. (*Aplauze.*)

Nu am absolut nici un fel de alte interese, active sau averi care nu ar fi incluse în declarația de venituri. Să fie absolut clar. Nimic. Tot ce este pînă la ultimul bănuț.

Am o singură companie pe care am fondat-o și la care țin foarte mult, pe care nu o administrez din august 2009, din momentul cînd mi-a fost validat mandatul de deputat, dar al cărei fondator rămîn și, mă rog, mersi pentru publicitatea care mi-o faceți.

Sper că această publicitate îmi va permite mie să explic oamenilor că firma pe care am fondat-o eu activează absolut legal, absolut corect.

De aceea nici prima alegație a dumneavoastră, referitor la hectarele din Odessa, nu are nici un suport real. „Cristal Nord” nici nu știu unde se află, sincer vorbind, fizic ca să mă fi deplasat acolo sau să fi văzut, n-am absolut nici o atribuție. Dacă aveți probe, contrarii, acte, situații, sînt gata să particip și să fiu absolut cooperant cu orice tip de investigație.

Numai important să nu fie inventate diferite soiuri de autodenunțuri cum mai știm noi că se întîmplă și în baza acestora să fiu hărțuit eu mai mulți ani la rînd, fiindcă se mai întîmplă pe la noi.

Cît ține de compania pe care eu am creat-o, iarăși, vă rog foarte, foarte atent. Eu pe doi deja i-am acționat în judecată.

O să... nu o să ezit pe oricine va încerca să murdărească imaginea companiei s-o fac mai departe, indiferent de vîrstă, regalii, ș.a.m.d., credeți-mă, vă rog, fiindcă mi-a luat foarte multă sănătate să cresc această companie. Ea a activat și activează perfect legal.

Tipul, expertul Ioniță care confundă Mauritius cu Mauritania, Mauritius este un stat respectabil, e un partener de-al meu cu care lucrez de zeci de ani de zile, care și-a schimbat sediul în Mauritania, dar produc exact la aceleași întreprinderi în întreg... în întreaga lume, inclusiv China, unde produc companii multinaționale, cu nume, BASF, BAYER ș.a.m.d.

Și livrările care se fac în adresa Republicii Moldova sînt perfect legale, în caz contrar, CNA care l-ați trimis dumneavoastră în iunie-iulie 2009, în toiul campaniei electorale, m-ar fi băgat de mult la răcoare, domnule Voronin.

Eu vă spun, această misiune a CNA, pe vremea cînd Roșca era viceprim-ministru, a stat la mine la companie exact 46 de zile și a plecat în ziua de 29 iulie 2009, în ziua alegerilor, negăsind nimic. Mă înțelegeți?

De aceea, vă rog, nu inventați lucruri care nu au absolut nici o realitate. Există probe juridice, există... rog să le prezentați. Dacă se intentează vreun dosar sau dacă există alte situații, sînt gata să răspund, dar în rest nu atentați la bunul nume al companiei pe care eu am fondat-o.

Această companie nu este monopolistă. Noi deținem o cotă, nu știu, compania, cel puțin, după rapoartele statistice care le prezintă, sub 15 la sută pe piața Republicii Moldova. Sînt companii mai mari. Dacă doriți tare procese de judecată suplimentare, scărpi-nați-vă și de ei.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

În continuare – domnul Novac.
Vă rog frumos.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu, întâi de toate, aș vrea câteva momente de procedură. Poate ar fi cazul, nu știu, să respectăm Regulamentul, că mă uit că la răspunsuri la... ba 7 minute, ba 8 minute. În cazul acesta nu ne încadrăm. Dar microfoane care...

Domnul Valeriu Streleț:

Vreți să-mi astupați gura sau ce?

Domnul Grigore Novac:

Nu vreau. Doamne ferește.

O să răspundeți. За все ответите.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, dragi colegi, să fiți înțelegători. Sîntem, totuși, în moțiune de cenzură, nu e o dezbatere suplimentară.

Domnul Valeriu Streleț:

Că voi mă murdăriți și eu să tac, da? Adică cam în felul acesta iese?

Domnul Grigore Novac:

Nu, dumneavoastră v-ați murdărit suficient ca să vă mai murdărim noi.

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Dacă va fi necesar și dacă plenul va decide, se va extinde și sesiunea de întrebări-răspunsuri.

Vă rog frumos.

Domnul Novac.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mulțumesc.

Deci prima întrebare. Care este situația la ziua de azi în sistemul bancar o cunoaștem foarte bine, care au fost consecințele cursului leului, la fel, le cunoaștem și care o să fie în continuare, la fel, avînd în vedere că sîntem în pragul sezonului rece. Întrebarea mea ar fi: în ce măsură furtul miliardului din sistemul bancar a influențat asupra cursului leului în raport cu valutele de referință?

Domnul Valeriu Streleț:

Direct. Din păcate, direct. Adică acesta este o... aceste statistici privind deprecierea în primele 9 luni ale anului cu 29, 30 și ceva de procente sînt... eu cred că în această depreciere cota turbulențelor din sectorul bancar are nu mai puțin de

50-60% în această depreciere a monedei naționale, fiindcă sînt și alți factori. E vorba de criza regională, diminuarea relațiilor parteneriale cu Federația Rusă, deprecierea monedelor în statele cu care noi avem relații comerciale, preponderent în Federația Rusă, în Ucraina, alți parteneri.

Dar, în înțelegerea mea, deprecierea monedei naționale legată de colapsul din sectorul... sau criza din sectorul bancar, legată de furtul miliardului, cum îl numim, cum îl numește toată lumea, are cel puțin o cotă de vreo 50 – 60%, din păcate, cu toate consecințele de rigoare: cu creșterea prețurilor, cu descreșterea nivelului de trai al cetățenilor. E un lucru regretabil pe care noi trebuie să-l corectăm cît mai repede, cît mai repede.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Aveți o precizare, domnule Novac, sau a doua întrebare?

Domnul Grigore Novac:

Da, domnule Președinte.

Sigur, am o precizare. În primul rînd, este salutar, domnule Prim-ministru, că, totuși, ați recunoscut că economia noastră depinde direct de relațiile bune de prietenie cu partenerii noștri din Federația Rusă. Aceasta este salutar.

Domnul Valeriu Streleț:

Și cu ei tot. Și cu ei tot.

Domnul Grigore Novac:

La fel, este salutar că ați recunoscut că, totuși, există un furt de proporții și...

Domnul Valeriu Streleț:

Nu am ascuns niciodată. E regretabil și trebuie...

Domnul Grigore Novac:

Da, da. Păcat că nu ați dat și nume cine sînt acum implicați.

Bine. A doua întrebare ar fi... mai mult ține de... avînd în vedere că dumneavoastră ați recunoscut, practic, că sînteți fondatorul unei companii, publicitate nu o să vă fac, că au făcut-o deja colegii comuniști și alții...

Domnul Valeriu Streleț:

Da.

Domnul Grigore Novac:

Întrebarea mea ar fi, de fapt, ca să le dăm un răspuns agricultorilor care sînt astăzi într-o situație extrem de dificilă care, iarăși, nu fără contribuția Guvernului, să-i zic așa, au ajuns unde au ajuns. Spuneți, vă rog, cîte tone de pesticide pot fi

procurate pentru agricultori dintr-un miliard de euro? Aceasta ca expert în domeniu.

Domnul Valeriu Streleț:

Nu am habar. Sincer vorbind, nu am calculat niciodată. Pot doar să vă spun, atunci cînd activam eu, cînd eram implicat în managementul companiei, piața acestor produse de uz fitosanitar, adică facem un fel de seminar acum, și a fertilizanților era în jur de 40 de milioane de dolari.

Acum admit că a crescut, fiindcă au fost investiții multe în agricultură, s-a tehnologizat agricultura, în 6 ani lucrurile s-au schimbat. Dar vă spun, cam necesarul Republicii Moldova nu depășește 80 de milioane în total.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Aceasta a fost o consultanță gratuită. Nu se percep bani, deoarece Prim-ministrul are o muncă neremunerabilă din punctul acesta de vedere.

Domnule Golovatiuc,

Vă rog frumos...

Precizare, domnule Novac, dacă aveți.

Domnul Grigore Novac:

Da. Mulțumesc, domnule Președinte.

Deci avînd în vedere că ați dat cifre concrete, eu cred că agricultorii noștri o duceau bine, dacă banii nu se furau și ajungeau direct la ei, că avînd în vedere că ei de cînd stau cu mîna întinsă ați dus o sumedenie de tratative cu reprezentanții agricultorilor, nu ați ajuns, la fel, la nimic, i-ați adus la sapa de lemn. Și cred că trebuie să vă fie rușine, cel puțin, în fața lor.

Vă mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

OK.

Vreau să vă spun că cu agricultorii, într-adevăr, am fost permanent în comunicare în această perioadă de cînd am fost... de cînd am fost votat ca Prim-ministru. Noi am făcut tot posibilul să identificăm soluții în aceste situații destul de dificile pentru a lichida restanțele la subvenții pentru anul 2014.

Ultimele plăți la acest capitol, așa cum am convenit și cu ei, vor fi făcute astăzi și mâine, adică pînă pe 30. Eu sper foarte mult, domnule ministru al finanțelor, să nu mai rămîna nici un fel de restanțe la acest capitol.

Iar ceea ce ține de 45 de milioane pentru producătorii de fructe care au suprafețe mai mari de 15 ha noi am remis deja în Parlament rectificarea bugetului, însă noi știm de unde poate fi o sursă de identificare a acestor bani pentru a plăti aceste restanțe în anul curent. Și, în cooperare cu Comisia economie, buget și finanțe, noi o să spunem cam... în procesul dezbaterilor, de unde pot fi găsiți acești bani.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc foarte mult.

În continuare – domnul Golovatiuc.

Poftiți. Prima întrebare.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Domnule Prim-ministru,

Noi am observat, și eu personal, că dumneavoastră nu ați făcut concluziile. Вы завалили нас цифрами, но нет серьезного анализа ситуации, не идентифицированы проблемы, не идентифицированы причины проблем, причем реальные причины, по-прежнему виноваты другие, по-прежнему виноваты внешние силы. Но даже в цифрах Вы некорректны. Мы что, румыны? Мы что, de la stîna?

Domnul Valeriu Streleț:

Vorbiți.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Мы всё прекрасно понимаем. Вы отметили, что cont curent у нас продемонстрировал хорошие изменения – 1,6 процентов ВВП. Вы где это взяли – 1,6? На сайте Нацбанка – 7,5, ну 7,6; 7,5 в зависимости от курса.

Domnul Valeriu Streleț:

Nu am vorbit de 1,6. De 7 și am vorbit.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

И второе. Что Вы имели в виду, отмечая, что денежные индикаторы демонстрируют умеренный рост? Это как? Денежная масса М2 минус 12 процентов. Денежная масса М3, включая валютные депозиты, реальный объем минус 10 процентов, кредиты в национальной валюте, в лях минус 13, кредиты в долларах, exprimate în dolari минус 26. Это умеренный рост? Вообще кто писал Вам этот доклад?

Mulțumesc. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

OK. Eu am înțeles întrebarea. În condițiile...

În primul rând, eu sper că acei care au tradus au tradus corect, fiindcă eu am vorbit de 7,6% și nu am vorbit de 1,6%. Ceea ce vorbeam.

În al doilea rând, datele sînt cele care le... au fost pregătite de către colegi, inclusiv cei de la Banca Națională. Și eu o să vă ofer acest raport pentru documentare încă o dată.

Și sînt gata să-l discutăm literă cu literă suplimentar, separat și să-mi spuneți unde sînt obiecțiile dumneavoastră.

Dar probînd un asemenea grad de competență, depuneți dosarul pentru funcția de guvernator al Băncii Naționale. Cu certitudine ar fi o bună achiziție pentru Banca Națională, chiar dacă a expirat concursul aseară, poate mai prindeți un moment.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Prim-ministru,

Vă rog frumos nu dezinformați, concursul, colectarea CV-lor – astăzi. Și domnul Golovatiuc este membru al comisiei, nu-l corupeți.

Domnul Valeriu Streleț:

Mă rog, poate să încerce. (*Rîde.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Golovatiuc,

Aveți a doua întrebare sau precizare?

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, doamna Șupac.

Vă rog frumos.

Doamna Inna Șupac:

Domnule Streleț,

Data trecută la învestirea Guvernului v-am rugat să dați aprecierea dumneavoastră personală dacă este sau nu Republica Moldova un stat capturat și cine stă în spatele acestui fenomen? Atunci dumneavoastră ați evitat să dați un răspuns scurt, clar și cuprinzător, menționînd că, citat: „Eu nu pot da nici un fel de aprecieri generale pînă cînd nu avem și niște constatări ale instanțelor locale sau internaționale și nu doar declarații ale actorilor politici care sînt cointeresați de a face declarații cît mai sonore și cît mai tranșante.” Citat închis.

Au trecut 10 zile după declarația dată și fără de a aștepta vreo decizie a instanței de judecată Secretarul General al Consiliului Europei a scris un articol renumit la New York Times în care dumnealui direct, sonor și nu știu dacă tranșant a numit Moldova ca un stat capturat, după ce au urmat și alte declarații de acest gen din partea altor reprezentanți ai partenerilor de dezvoltare.

Și în acest context, vreau să repet întrebarea mea: măcar astăzi dumneavoastră sînteți deja gata să recunoașteți un lucru evident pentru toată lumea, Moldova este capturată? Și, vă rog, totuși, în public să spuneți numele acestor persoane care au capturat țara.

Domnul Valeriu Streleț:

Frumoasă întrebare. Mi-a plăcut, în special, citatul meu. Eu chiar mă mîndresc cu asemenea răspunsuri uneori.

Ieri Partidul Liberal Democrat a propus partenerilor de Alianță un angajament comun de acțiuni și reforme prioritare, acolo este folosită sintagma „instituii de stat pe care să le scoatem din subordonare partinică”. Ceea ce

înseamnă că avem anumite probleme. Și n-o să fac referință la un partid sau altul. Probabil fiecare dintre cei care au fost la guvernare de după 2009 ... de fapt cu atât mai mult pînă la 2009, nici vorbă, atunci era o practică omniprezentă, după 2009 din păcate această practică a fost preluată cumva și mai ajustată. Fiecare dintre partidele participante la guvernare își are partea sa de responsabilitate, posibil poate în tendința de a asigura o mai bună funcționare a anumitor instituții publice care apriori trebuie să fie independente sau din alte tendințe.

Însă avem o situație paradoxală cînd anumite entități care trebuie să fie independente în activitatea sa deseori se acoperă cu umbrele politice. Și atunci cînd le convine spun că au primit ordine politice, cu toate că nu au primit absolut nici un fel de ordin, ci acționează în propriile sale interese, iar atunci cînd nu le convine – răspuns invers.

În aceste condiții noi considerăm că instituțiile independente ale statului care au subordonare parlamentară și asupra cărora trebuie să fie exercitat un control parlamentar riguros permanent trebuie să fie libere de orice influențe politice. Și această viziune a Partidului Liberal Democrat o vom implementa pas cu pas împreună cu partenerii de Alianță.

Eu sînt sigur că și dînșii gîndesc exact la fel din motive că au susținut un Guvern care și-a asumat un Program, care încă deocamdată este în vigoare, în care este menționat în mod expres acest obiectiv și acest deziderat de a scoate de sub influență politică instituțiile independente ale statului care sînt sub control parlamentar și care trebuie să raporteze doar în fața Parlamentului, întregului Parlament.

Eu cred și sper că aceste obiective vor fi puse în practică în perioadele imediat următoare din cauză că noi am și lansat acel grup de lucru mixt din douăzeci și ceva de persoane, din reprezentanți ai Parlamentului, Guvernului, experților, societății civile, partenerilor de dezvoltare care vin să reseteze întreg sistemul organelor care au menirea de a combate corupția, de a asigura integritatea, de a asigura legalitatea în Republica Moldova și acești pași sînt de viitor.

Doar că eu îmi pun problema sau îmi pun întrebarea: de ce se dorește demisia actualului Guvern atunci cînd s-au trasat niște direcții foarte clare, chiar dacă sînt sensibile pentru anumite cercuri din societatea noastră, pe resetarea sistemului anticorupție, pe clarificarea situației cu Aeroportul? Repet încă o dată, nu-i ambiția mea, este un obiectiv din Programul de guvernare și este un interes al Republicii Moldova.

Și dacă Comisia specială, condusă de ministrul justiției, va spune nu și gata, atunci va fi nu și vom explica de ce. Dar, totodată, repet că aceste acțiuni se încearcă a fi curmate exact în momentul cînd ele deja trebuie să fie puse în practică, să dea rezultate. Asta este nedumerirea mea.

De aceea, o să vă rog și pe dumneavoastră, dacă doriți ca statul să fie funcțional, ca instituțiile independente să poată fi scoase din captivitate politică, nu votați moțiunea de astăzi și veți vedea rezultatele împreună cu toată fracțiunea.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Doamnă Șupac,
Dacă aveți a doua întrebare sau precizare?
Vă rog.

Doamna Inna Șupac:

... Sigur că, în primul rînd, o remarcă, domnule Streleț. Vreau să vă reamintesc că dumneavoastră, ca președinte al Frațiunii PLDM, ați votat atunci chestiunea cu privire la concesionarea Aeroportului.

Domnul Valeriu Streleț:

Nu s-a votat în Parlament, doamnă Șupac.

Doamna Inna Șupac:

Și atunci cînd noi am pus întrebarea la moțiunea de cenzură cu privire la acest fapt, dumneavoastră ați avut un discurs atunci foarte înflăcărat, ținem minte, despre faptul că a fost o chestiune corectă. Dar ceea ce privește întrebarea mea, am avut o întrebare foarte scurtă: este sau nu? Și numele. Și îmi pare rău că vouă încă vă este frică să spuneți lucrurilor pe nume.

A doua întrebare.

Domnul Valeriu Streleț:

V-am spus că este.

Doamna Inna Șupac:

La data de 26 august 2015 la o conferință de presă, după ședința Guvernului, dumneavoastră ați declarat următorul citat: „În sectorul public noi nu avem restanțe de plăți salariale. Restanțele salariale, dacă există, ar putea exista în sectorul privat.” Citat închis.

Vreau să vă informez, domnule Streleț, că la data în care dumneavoastră ați făcut această declarație lucrătorii Întreprinderii de Stat „Calea Ferată” au avut întârzieri de plăți salariale de două, și în cazul unor subdiviziuni, chiar și trei luni de zile. Mai mult decît atît, concedialele le-au fost plătite în mai multe cazuri deja după revenirea din concediu. Dacă cumva nu știți, domnule Streleț, vă informez că și la moment ultima lună pentru care feroviarilor au primit salariile este luna iulie.

Întrebarea mea este către dumneavoastră: cînd faceți asemenea declarații chiar nu știți despre situația reală? Ceea ce ar însemna incompetența dumneavoastră. Sau știți situația reală, dar nu spuneți adevărul? Ceea ce ar însemna că sînteți mincinos. Sau deja există vreo decizie secretă a Guvernului care a vîndut „Calea Ferată” și este deja o întreprindere privată? Ceea ce înseamnă ... Știți ce înseamnă.

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

OK. În primul rînd, referitor la notele și remarcile care le-ați făcut referitor la Aeroport. Concesionarea Aeroportului n-a fost votată în Parlament, este o

decizie care și-a asumat-o Guvernul. Dezbaterile pe marginea acestui subiect au fost în Parlament și atunci eu am optat pentru investiții în Aeroport. Nu mișmașuri, nu tranzacții dubioase cu Aeroportul Internațional Chișinău, dar investiții.

Și atunci spuneam că dacă se găsește un investitor cu nume internațional care e gata să investească 4 – 5 miliarde de lei în Aeroport acum imediat, atunci este foarte necesar, din cauză că statul nu-și poate permite asemenea investiții astăzi. Dar ne-am pomenit cu Shor la Aeroport, cu o companie care nu are nici un fel de experiență de activitate, în pofida contractului care prevede cel puțin 2 ani de activitate, de administrare aeroportuară și o companie care nici măcar nu respectă nivelul de capital social, care trebuie să-l aibă pentru a implementa mai departe contractul de concesiune. Doar așa 2 – 3 motive.

Cît ține de salarii. La acea dată eu am primit raportul sau dările de seamă pe care le am frecvent de la Ministerul Finanțelor privind transferurile pentru bugetari din sectorul public. Și am afirmat că în sectorul public nu sînt restanțe.

Întreprinderea de Stat „Calea Ferată” este un agent economic cu capital de stat, care își gestionează afacerile într-o manieră ca să-și poată plăti salariile. De la Ministerul Finanțelor nu se transferă bani pentru salarii la Întreprinderea de Stat „Calea Ferată”. Dacă nu știți, vă spun eu.

Ministerul Finanțelor, care este în subordinea Guvernului, transferă resurse pentru salarii la diferite forme sau diferite tipuri de bugetari, începînd din educație, sănătate ș.a.m.d.

De aceea la moment aș vrea să-l întreb pe domnul Chirinciuc: dacă mai aveți restanțe la salarii la Calea Ferată și care este situația sau care-i perspectiva cu această întreprindere mai departe?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte frumos.

Domnul Chirinciuc,

Veniți unde e domnul Brega. *(Gălăgie în sală.) (Voci nedeslușite din sală.)*

Domnul Iurie Chirinciuc – *ministrul al transporturilor și infrastructurii drumurilor:*

Vă mulțumesc pentru întrebare.

Doamna Șupac,

Vreau să vă răspund în felul următor. Cînd am preluat sau cînd am venit în fruntea acestui minister, restanțele la salarii la muncitorii de la „Calea Ferată”, la angajații de la „Calea Ferată” erau circa 3 luni jumătate. Astăzi noi nu numai că am diminuat sau am stopat acel declin de creștere a datoriilor față de angajați, dar astăzi noi achităm, am început achitarea salariilor pe luna august. Avem un acord cu sindicatele patronale din domeniu, unde pînă în luna februarie vor fi achitate salariile la zi integral.

Ce ține de vînzarea sau de darea în concesiune a Întreprinderii de stat „Calea Ferată”, nu există nici un fel de contract, nici un fel de acord. „Calea Ferată” este întreprindere de stat, funcționează, activează. Dar vreau să vă spun că toate aceste probleme vin încă de la guvernarea comunistă din anii 2001–2008. Așa că, dacă

vreți un raport detaliat, o să vă dau o informație detaliată cum ați guvernat voi și cum se guvernează acum „Calea Ferată”.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Doamna Șupac,

Vă rog frumos, dacă aveți vreo precizare, aveți un minut la dispoziție.

Doamna Inna Șupac:

O precizare.

Domnule Streleț,

Chiar îmi pare rău că dumneavoastră astăzi practic ați confirmat faptul că Guvernul, de fapt, nu trebuie să poarte grijă de întreprinderea de stat. Și referitor la ceea ce a spus domnul Chirinciuc.

Domnule Chirinciuc,

Dumneavoastră acum ați adresat o învinuire în adresa Partidului Comuniștilor. Nu știu, probabil, din ce cauză atunci dumneavoastră și predecesorii dumneavoastră nu ați dat posibilitatea reprezentanților PCRМ-ului să facă agitația cu feroviarilor? Fiindcă dacă era să fie adevăr că feroviarilor se simțeau mai rău atunci, în perioada comunistă, bine era să mergem acolo, dar dumneavoastră vă este frică, fiindcă feroviarilor, de fapt, sînt de partea noastră.

Iar avînd în vedere că sperăm că după ziua de astăzi dumneavoastră domnule Streleț și dumneavoastră domnule Chirinciuc veți avea mai mult timp liber ...

(*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Continuați foarte scurt, vă rog frumos.

Doamna Inna Șupac:

... și să vorbiți cu feroviarilor despre problema salariilor.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnul Valeriu Streleț:

Explic. O mică precizare referitor la întreprinderile de stat. Cert, sînt în vizorul atenției și a mele personale, și a Guvernului per ansamblu, colegii o să confirme că noi am abordat acest subiect în cîteva ședințe operative ale Guvernului. Noi vom selecta sau sîntem deja în proces de selecție a 25 cele mai mari întreprinderi de stat, pe care le vom evalua conform unor criterii, care ne vor permite să constatăm ce fac aceste întreprinderi, cum activează, care e performanța lor, care e rațiunea lor de activitate mai departe.

Fiindcă, conform raportului care a fost făcut de către un institut, Institutul pentru reforme europene, dacă nu mă înșel eu, s-a constatat că volumul total al

vînzărilor întreprinderilor de stat și celor cu capital de stat e de circa 27 de miliarde de lei și volumul total al pierderilor acestor entități este de 1,7. Adică sînt unele din ele care sînt profitabile, dar sectorul, per ansamblu, generează pierderi. Iată trebuie să ne clarificăm de ce anume.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, întrebările domnului Ghilețchi.

Vă rog frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimate domnule Prim-ministru, (*Rumoare în sală.*)

Este evident că această criză prin care trecem are și o componentă morală. Națiunile care s-au erodat din punct de vedere moral s-au prăbușit. Dumneavoastră ce credeți că trebuie să facem pentru a avea o temelie morală puternică?

Poate ar fi cazul să adoptăm un plan național de relansare a moralității, așa cum avem diferite strategii, programe naționale de relansare economică, combatere a corupției. Este convingerea mea că fără a avea dimensiunea morală, inclusă în procesul politic, noi nu vom izbuti.

Aș vrea să știu opinia dumneavoastră vizavi de acest lucru.

Domnul Valeriu Streleț:

E o întrebare profundă. Întrebarea care, cert, mă preocupă și pe mine.

Evident, pentru o reclădire a moralității în societatea noastră, inclusiv în procesul politic, în actul politic, o condiție fundamentală este sinceritatea—sinceritatea în servirea poporului, în servirea statului, a tuturor celor care se află în funcții. De pe aceste principii am pornit atunci, cînd am acceptat funcția de Prim-ministru. Mă strădui ca aceste principii să fie implementate și în activitatea Guvernului.

E o problemă atît de globală, atît de complexă legată de influențe care mai de care, începînd de la exemplul care-l dă politicul pentru societate, continuînd cu influențe mediatice interne, externe, care formează o opinie și un mod de a fi, o gîndire, continuînd, într-adevăr, cu erodarea principalelor valori, continuînd cu mimarea unor convingeri religioase uneori, cînd merg la biserică doar din modă.

De aceea consider că ați abordat un subiect extrem de sensibil, care trebuie să fie evaluat cu toată responsabilitatea nu doar de Guvern, de către toți actorii, și Parlament, și societatea civilă și, într-adevăr, să ne preocupăm cu toată seriozitatea de acest aspect. În caz contrar, riscăm să ne prăbușim și mai adînc decît sîntem.

Mersi.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Dacă aveți a doua întrebare sau precizare?

Vă mulțumim frumos.

În continuare, domnul Dudnic.

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Corneliu Dudnic:

Господин Премьер-министр,

В последнее время все внимание общества, нашего молдавского гражданского общества, как и наших международных доноров, направлено на ситуацию вокруг миллиардов в банковской сфере. Так вот, не считаете ли вы немножко несвоевременными свои требования об отставке шефа СНА и Генерального Прокурора на данном этапе? ...

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Dacă ați remarcat, în documentul care a fost propus spre discuție partenerilor noștri de alianță, noi am menționat o reformă etapizată, graduală, atât a CNA, cât și a Procuraturii Generale. Procurorul General, prin definiție, este foarte greu să fie demis din motive că are mandat confirmat de Constituție.

Cu șeful CNA, ieri a luat Președintele o decizie care înțeleg că îi mai prelungește cumva mandatul de activitate, cu toate că neavînd nimic împotriva dumisale ca persoană, ca ofițer, eu doar constat că odată ce indicatorii corupției după toate topurile internaționale, locale, starea de spirit în societate, sînt în ascensiune, sînt în creștere, acolo se cer schimbări, neavînd nimic personal, repet, cu domnul Chetraru.

Aș vrea să dezmint această afirmație precum că, personal, Procurorul General și, personal, directorul CNA sînt cei care cumva influențează mersul anchetei, ar fi absolut necorect. Și să spunem că, odată cu plecarea lor sau cu schimbarea lor, ancheta ar lua-o într-o direcție sau în alta.

Există grup de procurori, de anchetatori, care este aprobat, care este unul foarte numeros, care-și va face meseria, indiferent de faptul cine va fi în fruntea instituției, asta este convingerea mea. Dar, totodată, colegilor le-am propus o cale etapizată în timp: pasul 1, pasul 2, pasul 3, în așa mod ca aceste instituții să nu mai fie cumva suspectate de control partinic, nu politic, partinic.

Și doi. Să-și poată face datoria mai departe, să fie în serviciul societății, al oamenilor. Așa că nu vorbim de demisia imediată.

Vorbim de reforme etapizate în timp. Nu tărăgănate, nu pe mult timp, dar etapizate în timp.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

Domnul Dudnic,

Aveți vreo precizare sau a doua întrebare?

Domnul Corneliu Dudnic:

Atunci reiese o altă întrebare. De ce nu ați venit cu asemenea propuneri pînă pe data de 15, domnule Prim-ministru?

Domnul Valeriu Streleț:

Au fost, domnule deputat Dudnic.

Noi am discutat cu colegii noștri, toți sînt de față, atunci cînd construiam această Alianță pentru Integrare Europeană 3. Nu cred că cineva va spune că nu a fost așa. Eu am prezentat un plan de acțiuni, o foaie de parcurs în care erau stabilite prima etapă, a doua etapă, în termen de două luni de la învestirea Alianței, în termen de 6 săptămîni de la următoarea etapă. Adică era un plan de acțiuni etapizat în timp, ca o listă din 8 instituții, inclusiv CNA și Procuratura, să nu mai fie susceptibile de bănuială că ar fi controlate politic și să fie, într-adevăr, o situație reală de lipsa unui control politic la aceste instituții.

Atunci am convenit că le includem în programul de guvernare, le punem ca direcții generale de activitate și le vom implementa în perioada activității Guvernului. Acum, avînd în vedere că deja 90 de zile de activitate a Guvernului au trecut, noi propunem ca aceste obiective să le trasăm și în timp, să le dăm și un grafic exact, cînd facem unul, cînd facem altul ș.a.m.d.

De aceea și a fost lansată această propunere de angajament comun de acțiuni prioritare și reforme, care sper să-l putem discuta cu colegii și să adoptăm o decizie în acest sens.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

În continuare, domnul Bolea.

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Mulțumim, domnule Președinte.

Domnule încă Prim-ministru,

Înainte de a începe cu întrebări, v-aș ruga mult atunci cînd voi avea precizări, să nu răspundeți că ...

Domnul Valeriu Streleț:

Nu, o să aștept și apoi...

Domnul Vasile Bolea:

... sînt precizări, nu și răspunsuri.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

OK. Bine. Spuneți.

Domnul Vasile Bolea:

Iar acum să vorbim despre acele suspiciuni de corupție ș.a.m.d. Prima întrebare: la finele lunii august 2015 Guvernul a anunțat demiterea directorului general adjunct al Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor Alexandru Ciobanu. Acesta s-a aflat în centrul unui scandal de presă privind implementarea

unei scheme sofisticate de corupție prin eliberarea certificatelor fitosanitare false unor exportatori care sînt companii fantome.

Culmea ipocriziei este faptul că nici la o lună după demiterea acestui personaj, el a fost reangajat la ANSA deja în calitate de șef de direcție sau secție, ceva de genul acesta.

Spuneți, vă rog, acest precedent de reîntoarcere a domnului Ciobanu ce este? Eu să înțeleg că este un specialist care este necesar vouă pentru a continua acele scheme care au fost implementate în agricultură sau cum?

Domnul Valeriu Streleț:

OK. Am înțeles. Această temă atunci a bulversat întreaga societate, inclusiv implicarea domniei sale în acest scandal cu reprezentanții mass-media. Numeroase semnale care le-am primit, care m-au determinat să solicit directorului interimar al acestei instituții să prezinte inițiativa de demitere, asta este prevederea legală.

Noi avem o altă imperfecțiune în lege care împreună, eu sper, Guvernul, poate Parlamentul, s-o lichidăm. Este așa-numita noțiune de „suspendare provizorie din funcție” dintr-o funcție oarecare. Avem o mulțime de cazuri cînd se suspendă dintr-o funcție, pleacă în altă funcție, conform prevederilor legale.

Mă rog, pot fi diferite scheme, fie își păstrează funcția pe durata mandatului de deputat, care este o excepție, care poate fi agreată, dar nu în alte cazuri.

Noi la Cancelaria de Stat avem acum o mulțime de cazuri cînd nu pot fi ocupate anumite funcții și n-au interes să vină acolo din cauza suspendării. Păi iată, acest domn Ciobanu, el a fost anterior în funcția de șef de direcție, nici nu mai știu care este, a venit în funcția de director adjunct, suspendîndu-se din funcția precedentă.

Dînsul a dat în judecată Guvernul, s-a restabilit în funcția precedentă. Eu am avut o discuție destul de dură cu actualul director interimar și dînsul în orice moment poate să confirme că persoanele care au fost implicate în asemenea genuri de scandaluri n-ar trebui să se regăsească mai departe în funcție.

Dar pentru noi este vital important să modificăm legislația la capitolul „Posibilități de suspendare masivă”. Peste tot, adică unde vrei, găsești funcționari suspendați dintr-o funcție și angajați în altă funcție, care-i demotivează pe alții ce vor să se angajeze.

Trebuie să înlăturăm această lacună. Asta este o chestie absolut necesară. Deja am pornit, domnule Președinte... *(Voce nedeslușită din sală.)*

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Domnule Bolea,

Dacă aveți o precizare sau a doua întrebare.

Vă rog frumos.

Domnul Vasile Bolea:

Precizare.

Domnul Valeriu Streleț:

Spuneți.

Domnul Vasile Bolea:

Ca urmare a faptului că acest Alexandru Ciobanu a fost reangajat în calitate de șef de direcție, nivelul mitei pentru certificatele fitosanitare ș.a.m.d. a crescut fix cu 150%. Și asta o pun pe seama dumneavoastră ca șef al Guvernului responsabil de ceea ce se întâmplă la toate ministerele.

Nu puteți să-l controlați pe domnul Sulă care este inclusiv membrul dumneavoastră de partid, atunci plecați toți.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnule Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Acum, asta o fost o precizare.

Domnul Valeriu Streleț:

Este o acuzație în adresa mea. Eu vă știu strategia și tactica, însă este o acuzație în adresa mea, care n-o pot accepta.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule încă Prim-ministru,

A fost o precizare la care v-am rugat să ...

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Bolea.

Domnul Valeriu Streleț:

În primul rînd, odată ce am atins tema asta, pînă la această situație cu demisia acestei persoane, noi am avut teancuri de plîngerii referitor la activitatea ANSA și la mite. (*Rumoare în sală.*)

Vreau să vă spun că, începînd cu septembrie...

Domnul Andrian Candu:

Domnule Bolea,

Permiteți să răspundă la întrebare. După aceea mai reveniți.

Domnul Valeriu Streleț:

Noi nu avem aceste plîngerii așa cum erau înainte. Înseamnă că la ANSA situația s-a schimbat. Noi o să clarificăm situația. Odată ce aveți aceste informații, faceți un denunț la CNA. Vă rog foarte mult.

Sau un autodenunț, dacă ați dat mită.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Bolea,

Vă rog frumos, a doua întrebare.

Domnul Vasile Bolea:

A doua întrebare. (*Rumoare în sală.*)

Referitor la suspiciunile de corupție. Toată țara a auzit acele interceptări telefonice dintre Vlad Filat și Ilan Shor, unde Shor se plîngea lui Filat că dumneavoastră nu doriți să-i faceți un favor lui Shor, să adoptați o decizie în favoarea lui sau în favoarea companiei. Și el s-a plîns lui Filat că dumneavoastră ați cerut ceva pentru aceasta.

Filat... toată țara a auzit, dacă... putem să le punem încă o dată să le mai auzim. Filat i-a spus că va încerca să vă convingă să adoptați decizia pe gratis.

Și aici întrebarea: ce i-ați cerut domnului Shor și cât, dacă este vorba de mită?

Domnul Valeriu Streleț:

Cum se spune pe la noi: mulțumesc pentru întrebare.

Nu-l cunosc, n-am vorbit, nu-l știu pe acest Shor. În afară de ceea ce văd în presă, îi văd fața, îi văd scandalurile în care este implicat. Înțeleg că este foarte deranjat, poate el, poate alții, de eventuala decizie a comisiei guvernamentale privind Aeroportul. Înțeleg că e foarte deranjat, însă nu au fost tentative. Sau poate au telefonat de la..., dar eu nu răspund la numere de telefoane, care nu se identifică numerele, dar nu am vorbit.

N-am avut nici un fel de solicitări din partea acestui cetățean, din partea primarului de Orhei Shor, nici măcar oficiale n-am primit de la Primăria Orhei, ca să i se acorde vreo favoare sau să i se rezolve vreo problemă. Asta este răspunsul meu. Faptul ce a avut el în vedere, ce a vorbit domnul președinte Filat, nu știu.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Mai aveți vreo precizare?

Da, ultima precizare, domnul Bolea.

Domnul Vasile Bolea:

Domnule încă Prim-ministru,

Fostul Prim-ministru, demis tot pentru suspiciuni de corupție, tot spunea că nu se cunoaște cu Shor. A auzit o întregă țară și dacă mâine o să auzim inclusiv convorbirile dumneavoastră telefonice cu Shor, atunci n-o să ne mirăm în acest sens.

Mulțumesc.

Domnul Valeriu Streleț:

Vă rog, dacă le aveți, puneți-le la dispoziție, dar n-au de unde fi, fiindcă niciodată în viață nu am vorbit cu Shor nici față-n față, nici la telefon.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Aș vrea să anunț plenul Parlamentului că deja am depășit o oră a sesiunii de întrebări și răspunsuri. Vreau la fel să vă aduc la cunoștință că au fost adresate întrebări în felul următor: Partidul Socialiștilor din Republica Moldova – 4 întrebări, Partidul Comuniștilor... sau mai bine zis persoane – 4 persoane... Partidul Comuniștilor – 3 persoane, PLDM – 2 persoane și Partidul Democrat – o persoană. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Valeriu Streleț:

Ei au promis că nu participă.

Domnul Andrian Candu:

Cred că este suficient. Mai avem și luări de cuvânt, 9 persoane înscrise. Iată de ce, haideți să încheiem această sesiune de întrebări.

Vă mulțumim frumos, domnule Prim-ministru.

În continuare...

Dragi colegi,

Sînt 9 înscrieri ale deputaților cu luări de cuvânt, atît lideri de fracțiune, cît și deputați. Vă propun să dăm cuvîntul inițial deputaților, ca după aceea liderii de fracțiuni să încheie sesiunea luărilor de cuvânt ca și mesaj din partea fracțiunilor.

Iată de ce se oferă tribuna principală domnului Golovatiuc.

Vă rugăm frumos. Aveți 5 minute la dispoziție. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Domnule Președinte,

Stimat Parlament,

сегодня по инициативе двух крупнейших оппозиционных партий Парламент страны рассматривает вопрос о вотуме недоверия Правительству. Конечно, некоторые могут возразить: мол, времени прошло слишком мало. На это я отвечаю, обращаясь прежде всего к премьеру, стихами: «Печали, печали, печали/На сердце твоём и лице. /Печали полегче — в начале, /Печали похуже — в конце.»

Конечно, могло быть и продолжение Вашего премьерства. Могло бы продолжаться и полгода, и год. Но зачем? Ведь ничего не меняется, все только ухудшается. Я помню тот день, когда Вы были утверждены в качестве премьер-министра. Вы были счастливы и очень довольны, но Вы, наверное, так и не поняли, на какой пост Вас назначили. Перефразируя известную фразу Черномырдина, отмечу: «Правительство – это не тот орган, где надо работать языком».

Я пересмотрел события, в которых... *la care a participat domnul prim-ministru*, и хочу добавить, что согласно сайту Правительства, в августе и в октябре имело место лишь одно заседание Национального комитета по Финансовой стабильности. И это в наших архисложных финансовых условиях!

Кстати, господин премьер-министр, вы организовали совместное заседание Правительства и админсовета Нацбанка, на котором были бы рассмотрены последствия для экономики мер по ужесточению денежной политики Центрального банка? Или ограничились довольно-таки беззубой – даже не критикой очередного повышения базисной ставки и норм резервирования – а так, пальчиком помахали, мол, «смотри это не очини хорошо для экономики». А то, что это привело бюджет страны, да и всю экономику по сути, к левому голоду и кризису ликвидности, – это Вас не волнует.

Нацбанк, я знаю, возражает, что, мол, у нас нет никакого кризиса ликвидности, денег в экономике и в банках достаточно. Но им надо еще немного поучиться и послушать хотя бы мой прошлогодний курс в Петербургском университете по монетарной теории и политике центральных банков на примере Федерального резерва США и Европейского ЦБ.

У нас – классический пример так называемой «ловушки ликвидности», когда денег у банков вроде бы много и банковские резервы относительно велики, но кредитовать экономику и бюджет, то есть покупать государственные ценные бумаги, они – то есть банки – не хотят или не могут, не в состоянии. Так какая разница для бизнеса и бюджета? Денег они все равно не получают.

Это немного в сторону от темы, хотя и очень важно. Это свидетельствует о полном отсутствии сотрудничества между правительством и Национальным банком. А вообще складывается впечатление, что нет связи не только между Правительством и Нацбанком, но и между Правительством и экономикой.

Я просмотрел все повестки дня заседания Правительства. Очень много вопросов. Но если убрать все упоминания о Республике Молдова ... министров и тому подобное, то трудно было бы понять, что это про нас, про Молдову второй половины 2015 года. У нас в стране кризис – а не просто спад в какой-то отрасли.

В зале много людей, которые изучали политэкономия в советских вузах. Помните? Общий кризис капитализма – это кризис всей системы. Так и у нас – общий кризис системы. Серьезным проблемам подвержены все сферы общественной жизни, все отрасли национальной экономики: спад во внешней торговле, инвестициях, в строительстве, в промышленности, в августе минус 6 процентов в сельском хозяйстве, на транспорте, в сентябре для 50 процентов, два раза минус.

То есть все в минусе, но есть один плюс – внешние долги. Общий внешний долг Молдовы уже сегодня превышает размер экономики. На 30 июня он составил 103 процента ВВП. Летом 2009 года – 75 процентов.

Публичный долг сегодня – 27 процентов ВВП, 6 лет назад – 17 процентов. Каждый гражданин страны, даже только что родившийся ребенок, уже должен 500 долларов США. Шесть лет назад было в два раза меньше. Мы всё увереннее залезаем в долговую яму, но нам с улыбкой говорят (хотя улыбок все меньше), что «альтернативы нет, есть *unele neajunsurigi*».

И в этих условиях – представьте! ни разу на заседаниях Правительства не была заслушана и обсуждена информация о состоянии дел в национальной экономике, ситуация в аграрной отрасли, итоги внешней экономической деятельности, исполнения бюджета, как будто у нас устойчивый рост и все дела в ажуре.

Господин Стрелец,

Вы не в курсе? У нас кризис, а у вас в Правительстве все ОК. Если и есть проблемы, то это отдельные недостатки, и в этом виноваты другие. Сегодня мы также видели это. Провал в экспорте – русские виноваты. Провал в импорте – в Европе есть определенные трудности, но у нас «всё в норме, это всё у них проблемы, у них, они виноваты».

Практически остановился рост потребления. Люди отказывают себе в самом необходимом, ожидая ухудшения ситуации в будущем, а у Вас опять «в Багдаде все спокойно».

Кстати, господин Стрелец, это Вы своей политикой, вернее, полным отсутствием таковой спровоцировали протесты платформы «ДА» в сентябре. Это Вы, полностью игнорируя проблемы аграрной отрасли, вывели на площадь Слусаря, но это так, к слову.

В текущем году по основным индексам в межстрановых сравнениях мы откатимся минимум на 5-6 лет, я имею в виду ВВП на душу населения. Даже по новому прогнозу Минэкономики он составит около 1700 долларов США против 2200 в прошлом году, минус 40 процентов.

Пару слов об изменении бюджета. Это отдельная тема, и скажу лишь об одном. Весь дефицит государственного бюджета – а он не маленький 3 процента ВВП – планируется покрыть лишь внешними ресурсами. Это говорит о том, что наша экономика не способна обеспечить государственный бюджет необходимыми ресурсами даже в наших скромных размерах. А что будет дальше?

Для исполнения государственного бюджета в нормальных параметрах при условии налоговых сборов в запланированных объемах до конца года потребуются около 150 миллионов евро. Поступят они за оставшиеся два месяца? Не думаю.

Завершая, отмечу: за нормотворчеством Правительство забыло о том, чем оно должно заниматься.

Господин Премьер-министр нынешний, господа будущие премьер-министры!

Демократия допустима здесь, в Парламенте, когда говорят все кому не лень и с нетерпением ждут, чтобы их упомянули и дали право на реплику, а в Правительстве должна быть диктатура. Диктатура законности и порядка. Во главу угла должны быть поставлены человек, его нужды и чаяния, и

экономика, бизнес, a depuneri de flori, inaugurări și ședințe festive то есть то, что было в деятельности премьера Стрельца – это не главное, главное – то, чего не было – экономики и человека.

Спасибо.

Domnul Andrian Candu:

În continuare, vă rog frumos, domnule Pistrinciuc.

Domnul Vadim Pistrinciuc:

Stimați colegi,

Se spune că Parlamentul este cel mai important for politic al țării. Este așa. Forul legislativ al țării. La fel, este așa. Însă cu toții știm că politica după sine nu este o activitate chiar morală așa, sînt înțelegeri, înțelegeri prin culise, prin spatele Parlamentului, în birouri etc. Și este normal poate pentru politică să fie așa. Și, probabil, că nu este doar la noi.

Însă vreau să spun că acest deficit de morală el nu trebuie să-nlocuiască nicidecum curajul și responsabilitatea pe care trebuie s-o avem. Și mă refer, în primul rînd, la colegii din alianță.

Deci dacă există o dorință atît de mare de a demite acest Guvern, poate din cauza personală a domnului Streleț, haideți să avem curajul să spunem pe nume, uite noi avem posibilitate să avem mai multe voturi sau cumva să ne punem Prim-ministrul nostru.

Dacă este o dorință mai mare, de exemplu, să reformateze această alianță, spuneți direct că acest lucru se dorește, dar nu încercați să ne spuneți alte lucruri și în fiecare zi să ne spuneți un alt mesaj ca, de exemplu, că vă șantajăm, fiindcă toată țara știe că noi nu avem cu ce să vă șantajăm.

Spuneam și de curaj, că înseamnă să spui lucrurilor pe nume. Simțim această înțelegere tacită. Și, apropo, opoziția, care în ultimul timp, nu știu de ce, aleargă după propria coadă, vorbesc cu aceleași teze care se vorbesc la unele televiziuni. Și voi care ieri aveți alte solicitări. Dar vă privește.

De ce trebuie să inventați în cazul dat niște moțiuni de cenzură false, niște acuzații false ale așa-zisei suspiciuni de corupție care planează, în timp ce asupra voastră suspiciunile de corupție nu planează, dar tropăie, joacă hora, e plină presa de ele. De ce trebuie să facem acest lucru? Politica presupune că trebuie să ai curaj să spui lucrurilor pe nume. Poate sînt mai multe voturi, poate se dorește o altă persoană. Nu, în ultimul rînd, responsabilitatea.

Acum trei – patru săptămîni domnul Streleț împreună cu colegii de Alianță a discutat cu donatorii, cu FMI, cu toți cei care vor să ne ajute, cu Guvernul României, ca astăzi să spunem că nu avem încredere. Care este? Ce a făcut el așa deosebit? Poate dumnealui nu este comod? Recunosc, el și nouă uneori nu ne este comod, exigent, are viziunile sale. Dar, colegi, noi în această Alianță nu ne-am propus obiective comode, noi ne-am propus să facem lucruri foarte dureroase. Dacă doriți, să fim într-un fel și mazochiști, să tăiem în carne proprie.

Sau dumneavoastră credeți că după 15, ce s-a întîmplat cu farsa asta cu ridicarea imunității domnului președinte Filat, are lumea mai mare încredere în

justiție? Nu din păcate. Noi, iarăși, nu vă facem nici un fel de șantaj, vă spunem că nu are nici un fel de încredere în ceea ce se întâmplă. Și mai mult după acest caz justiția este și mai mult afiliată, în opinia oamenilor, de politic.

De ce trebuie să gândim iresponsabil? Noi știm că votul împotriva acestui Guvern va avea consecințe foarte drastice asupra economiei. Ce ați spus, ați spus, aveți dreptate. E nevoie nu că de un consens, dar dacă doriți e nevoie de o disciplină totală, fără nici un fel de neîncredere sau altceva. Că neîncredere, credeți-mă, sînt în toți cei prezenți din această sală. Și din păcate deja și de opoziție se vorbește că joacă pe de la spate, face diferite jocuri. Deci noi trebuie să ne asumăm acest lucru.

Și, da, acest vot, dacă se va produce, împotriva acestui Guvern va fi unul responsabil. Lucrul acesta a fost spus de la tribunile europene. Iresponsabil va fi acest vot.

Pînă la urmă, ce este rău că vrem noi să avem o justiție independentă? Nu vă spunem că neapărat demisiile trebuie să facă acest lucru. Înțelegem că e un proces complicat, haideți să facem o foaie de parcurs comună, ați văzut-o publică, nu-i nimic horror acolo, nu-i nimic strașnic, haideți să discutăm. Ori dacă n-o s-o discutăm noi și politica acestei țări se va face numai în locuri dubioase sau acasă în bucătării de către oameni, credeți-ne că ne paște o soartă foarte periculoasă.

În cele din urmă ce vreau să spun. Haideți, gândiți-vă foarte bine la consecințele acestui vot de astăzi, gândiți-vă foarte bine, noi știm ce o să urmează, a doua zi sau chiar imediat, dacă se va vota moțiunea, trebuie să salvăm integrarea europeană, cursul ș.a.m.d.

Eu vreau să vă spun că noi integrarea europeană o dărimăm pas cu pas, inclusiv prin aceste gesturi. Pas cu pas, bucățică cu bucățică. Și eu sînt... vreau să vă spun și mai mult, nimeni n-o să zică că este împotriva integrării europene și acesta este, poate, și un mesaj către corpul diplomatic: nu vă așteptați că cineva o să zică eu sînt împotriva integrării europene, nu. Cineva s-ar putea să mimeze această integrare europeană. Iată ce poate să se întâmple. Și acesta este un pericol foarte, foarte mare.

Deci eu cer, solicit respectuos să vă gândiți foarte bine înainte de a face acest vot. Neîncredere este și a fost foarte multă începînd cu anul 2009. Dar dacă vă asumați acest vot, să știți că vă asumați un vot nu doar împotriva vectorului european de care deja ne roadem noi urechile atîta timp, dar vă asumați un vot împotriva unei stabilități minime într-o situație de criză foarte acută.

Vreau să vă mulțumesc foarte mult. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, i se oferă cuvîntul domnului Batrîncea.

Vă rog frumos la tribuna principală.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Mulțumesc.

Știți, după informația domnului Golovatiuc, deja este clar că ne aflăm într-o prăpastie economică financiară. Și este absolut evident un lucru că consecințele sînt suportate de către fiecare cetățean al Republicii Moldova. Și consecințele activității și acestui Guvern, și Guvernului anterior demis pentru corupție le suportă omul simplu.

Știți, domnule Streleț, atunci cînd cu mare fast așa patetic spuneți de careva reforme, clădire, reclădire, dar oamenii trăiesc tot mai rău și mai rău, și mai rău. Și dacă e să vorbim despre parteneri de dezvoltare, știți, este așa o organizație renumită cu nume mondial Transparency International, care recent a plasat un studiu conform căruia Republica Moldova s-a mai coborît în acest rating și ocupăm deja locul 103.

Și dumneavoastră, domnule Streleț, aveți onoarea să conduceți cel mai corupt și cel mai iresponsabil Guvern din Europa. Și asta este roada dumneavoastră, domnule Streleț, că conduceți țara nu de 90 de zile, nu vă victimizați, de 6 ani de zile. Și în 6 ani de zile numărul persoanelor ce trăiesc la limita sărăciei extreme s-a dublat anume sub lozinci de reforme, de așa-numită integrare europeană. Ceea ce ați făcut și dumneavoastră personal, și echipa PLDM-lui în frunte cu cel mai corupt om Vlad Filat, dumneavoastră ați făcut totul pentru discreditarea totală și fatală a integrării europene.

Ridicați orișicare studiu, orișicare sondaj, numărul oamenilor susținătorilor integrării europene practic de la 70 la sută a scăzut la 30 la sută. Unde sînt 40 la sută, 40% de moldoveni care au pledat cîndva pentru integrare europeană? Oamenii au pierdut încrederea în dumneavoastră, în această guvernare, în această Alianță și, respectiv, în integrarea europeană.

Știți, colegii mi-au pregătit... că domnul Golovatiuc a ieșit cu o informație economico-financiară, mi-au pregătit colegii din fracțiune informația amplă privind situația din domeniul social. Însă ce să mai vorbim despre pensii, despre salarizare, ce să mai vorbim despre medicină dacă deja a devenit foarte clar că oamenii vor plăti pentru acele miliarde pe care le-ați furat dumneavoastră? Și oamenii deja plătesc.

Deoarece atunci cînd am fost cu zeci de proteste la Parlament, la Guvern, la Banca Națională, v-am preîntîmpinat că furturile de miliard din sectorul bancar vor duce la deprecierea leului, la creșterea valutei de referință și respectiv vor crește prețurile și tarifele. Și deja urmează ca ANRE-ul să ridice tarifele la energia electrică cu cel puțin 30 – 40 – 50 la sută și oamenii vor fi sărăciți și mai departe.

Anume sub conducerea PLDM-lui, uitați-vă, ridicați prețurile la medicamente. Medicamentele au crescut în mediu în acești ani cu 80 – 100%. Și oamenii nu au bani elementari pentru procurarea medicamentelor.

Însă, stimați colegi, eu vreau să spun și să fac acum alt apel. Faptul că Guvernul Alianței pentru Integrare Europeană prezintă pericol vădit pentru economia țării, pentru domeniul social deja este clar absolut pentru toți, că oamenii o să trebuiască să scoată banii din buzunarele lor și să plătească acele miliarde furate. Problema este și pericolul cel mare este pentru statalitatea Republicii Moldova.

Și eu nu vreau să mă refer acum numai la unele acțiuni ale așa-numitor miniștri din acest Cabinet de miniștri, care scot tancurile, românizează Ministerul Educației. Că astăzi școlile moldovenești pregătesc și educă cetățenii altui stat. Alții care în transport au ajuns la culme, în transport – numai româna. Ce are transportul cu limba vorbită, stimate ..., nu vreau să vă menționez? Ce are asta cu problemele transportului? Oamenii la „Calea Ferată” nu primesc salarii de 3 – 4 – 5 luni. Vorbim numai română. Oamenii nu au ce mânca. Vorbim numai română. Dar lăsați oamenii în pace cu această politică primitivă.

Și un subiect foarte important pe care o să trebuiască încă să-l mai discutăm. Toți partenerii de dezvoltare ai Republicii Moldova au pierdut toată încrederea în instituțiile de stat ale Republicii Moldova – stat capturat, deja este clar pentru toată lumea. Dar, domnule Streleț, dumneavoastră vă este frică să spuneți, să numiți clar numele persoanei Plahotniuc. Dumneavoastră vă este frică. Ați uitat și de ultimul mesaj al domnului Vlad Filat, mai îndrăzneț, mai deschis, luptați-vă. Dar nu sînteți dumneavoastră de luptă.

Eu vreau să vă spun altceva că a plecat FMI, că Banca Mondială nu acordă credite, că banii nu vin de nicăieri, deja este clar, însă noi nu avem nevoie de acești bani în condițiile în care noi trebuie să întoarcem miliarde furate. Noi nu avem nevoie să cerșim, să mergem, mă scuzați ... Guvernul Republicii Moldova, instituția de stat, in-corpore participă în altă țară la o ședință mixtă, comună nu știu care și noi mergem parcă nu avem nici suveranitate, nici mîndrie națională și mergem și cerșim peste Prut 60 de milioane de euro, anume 60, că acordul prevede nu 150, dar 60 pentru anul viitor.

Și știți pentru ce? Pentru deficit bugetar. Păi, așteptați...

Stimați colegi de peste Prut,

Noi avem sute de milioane și miliarde furate. Și noi, dacă întoarcem acești bani, nu avem nevoie de 60 de milioane de credit. Aceasta nu-i asistență financiară, este un credit cu o rată fixată. Noi avem banii aceștia în țară numai trebuie să-i întoarcem înapoi. Trebuie să întoarcem înapoi ceea ce s-a furat în 6 ani de zile și vom avea bani și pentru deficit bugetar, vom avea bani și pentru pensii, și pentru medicină.

Și de aceea, mesajul este unul simplu: datorită presiunii populației, datorită protestelor această alianță a fost sortită și nevoită să-l cedeze pe Filat. Este un lucru absolut normal, deoarece Filat merită cu totul. Însă 250 de milioane de euro nu fac un miliard și trebuie să vedem ce facem mai departe.

Și mai departe avem un mesaj simplu: alianță nu mai există. Și aceasta știe fiecare în această sală. Și eu mă adresez în special moldovenilor, populației Republicii Moldova, cetățenilor: Alianța pentru Integrare Europeană nu mai există.

Și de aceea, scopul imediat următor după demiterea Guvernului – alegeri anticipate, că peste 80% de moldoveni nu au încredere în clasa politică, nu au încredere în guvernare, nu au încredere în instituțiile statului. Și atunci, acest Parlament trebuie dizolvat, mergem la alegeri. Și credeți-ne, o să vedeți ce rezultat o să primiți.

Și nu trebuie să ne spuneți aici, ca răspuns la întrebarea unui coleg din sală, domnului președinte Voronin, precum că iată ați avut rezultate bune în alegeri.

Știm bine, am văzut, am fixat și „fure” cu orez, „fure” cu săpun, coruperea alegătorilor. Comisia Electorală Centrală coruptă. (*Rumoare în sală.*) Și de aceea... la moldoveni îs „fure”, doamnă Palihovici.

Și de aceea, știm foarte bine cum ați făcut alegerile, cum ați furat voturile. Și de aceea – alegeri anticipate. După care vine guvernarea compusă din staliști, acei care știu a apăra statalitatea, suveranitatea, independența țării (*rumoare*), dar să nu îmblați...

Știți ce a răspuns domnul Streleț, Prim-ministrul Republicii Moldova, la o emisiune televizată? La o întrebare deschisă a prezentatorului: ”Credeți dumneavoastră în unirea Republicii Moldova cu România sau nu”? Știți ce i-a răspuns? (*Rumoare în sală.*) „Deocamdată premize nu-s”, aceasta a spus Prim-ministrul republicii. Deocamdată nu sînt premize, domnule Streleț.

Noi vă spunem că vom apăra statalitatea acestei țări, domnule Streleț. Și nu vă vom permite nici deocamdată, nici mai încolo. Statul Republica Moldova va fi păstrat pentru moldoveni. Și dacă vă place la români, lăsați aici ceea ce a fost furat și după aceasta plecați. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Batrîncea,

Vă rog frumos deja să încheiați.

Vă rog frumos.

Domnul Vlad Batrîncea:

Demisia, domnule Streleț. Demisia in-corpore a Guvernului. Și jos alianța. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, cuvînt i se oferă de la tribuna principală domnului Deliu.

Vă rog frumos.

Domnul Tudor Deliu:

Stimați cetățeni ai Republicii Moldova,

Stimați colegi deputați,

Onorată asistență,

Nu am ratat niciodată ocazia să ies la tribuna centrală a țării atunci cînd în pericol se pune viitorul Republicii Moldova. Nu am ratat șansa să mă pronunț împotriva demiterii Guvernului, autoritatea care e chemată să asigure realizarea politicii interne și externe a statului.

Am pierdut numărul moțiunilor de cenzură care cu ocazii sau fără ocazii au fost supuse dezbaterilor în Parlament. Am citit-o atent pe aceasta și sincer nu am găsit și nu găsesc nici un motiv pentru demiterea Guvernului. Or, moțiunea de cenzură exprimă retragerea încrederii acordate Guvernului la investiția și trebuia să conțină o motivare pe măsură.

Transcrierea unor pasaje preluate din mass-media fără a fi probate cu încălcarea prezumției nevinovăției nici pe departe nu mă convinge că Guvernul poate fi demis. Atrag atenția că motiunea de cenzură exprimă retragerea încrederii Guvernului și nu se axează pe suspiciuni nefondate asupra unei persoane.

Eu înțeleg Frațiunea Partidului Socialiștilor care își doresc alegeri anticipate și schimbarea vectorului european spre cel siberian. Aș putea poate înțelege și Frațiunea Partidului Comuniștilor chiar dacă în ultimul timp au devenit mai moderați și mai cooperanți și, după câte intuiesc, nu-și prea doresc alegerile anticipate.

Dar niciodată, repet, niciodată nu am să pot înțelege dacă pentru demisia Guvernului vor vota colegii din alianță și mă refer, în primul rând, la acei din Partidul Democrat.

Votînd pentru demisia Guvernului, votați, în primul rând, și pentru colegii de partid delegați în Guvern acuzîndu-i de corupție. Iar dacă unii își doresc ca prin demiterea Guvernului să excludă Partidul Liberal Democrat de la guvernare, nu au decît să o facă. Dar aceasta, stimați cetățeni, înseamnă schimbarea vectorului politic al țării.

Partidul Liberal Democrat din Moldova a fost și va rămîne consecvent doar pentru cursul european al Republicii Moldova, dar ne-am dorit și ne dorim o guvernare sinceră, transparentă și în serviciul poporului.

Și dacă astăzi, stimați colegi de alianță, doriți continuarea cursului european nu pot să-mi imaginez cum veți permite căderea Guvernului. În caz contrar, va fi clar că vă doriți o altă întorsătură pentru țară, un alt destin pentru popor.

Eu nu accept să fiu șantajat și dojenit ca un copil în fața clasei. Eu doresc ca fiecare dintre noi să-și asume responsabilitate de soarta republicii și de fiecare cetățean în parte.

Nu pot să nu menționez îndemnul președintelui celui mai mare partid european Joseph Daul care se adresează nouă, acelor din Alianța pentru Integrare Europeană, menționînd că alianța trebuie păstrată, pentru că este singura șansă de a menține Moldova pe calea dezvoltării reformelor și modernizării.

Oficialul mai menționează că acei din majoritatea parlamentară care intenționează să voteze cu socialiștii și comuniștii vor purta o răspundere pentru eșecul Alianței pentru Integrare Europeană și căderea Guvernului va diminua considerabil perspectivele de integrare europeană și va duce țara într-un haos.

Stimați cetățeni,

Stimați colegi deputați,

Am auzit diferite scenarii care se urzeau și se urzesc astăzi, cer scuze de rusism, însă «Голливуд отдыхает», ba că ar fi mai bine ca Prim-ministrul să fie... să-și dea demisia, ba astăzi demitem Guvernul, iar mâine constituim altă alianță împreună.

Logica nu ține, stimați colegi, nu poți astăzi să dai cu piciorul, iar mâine să strîngi în brațe. Parcă ar fi ca-n situația cînd divorțezi de 3 ori pentru varii suspiciuni cu soția și repetat te căsătorești tot de 3 ori tot cu ea.

Dacă să fim sinceri, să fim sinceri pînă la capăt. Declarați că vreți să schimbați cursul european al țării și am să vă înțeleg. Alte argumente nu pot fi. Cu

riscul de a mă repeta, dar am să afirm ceea ce afirmam cîndva: că mîna ridicată pentru moțiunea de cenzură este mîna ridicată asupra statului Republicii Moldova și a viitorului ei european.

Și în final. Aș vrea să vă amintesc o frază celebră a marelui Grigore Vieru adaptată la situația zilei de azi: „Iubiți-vă țara și nu vă învrăjbiți și nu vă dușmăniți, altfel ea va putea fi distrusă nu de dușmanii din afară, ci din interior.”

Sper și cred că în această sală nu sînt dușmani ai țării și nu vor vota demiterea Guvernului. Iar dacă o vor face, eu personal nu o să am un alt calificativ pentru ei decît de trădători ai viitorului european al Republicii Moldova.

Vă mulțumesc. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, cuvînt se oferă domnului Ghilețchi.

Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Ghilețchi:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimate domnule Prim-ministru,

Stimați colegi,

Aș vrea să încep cu o istorioară pe care, probabil, unii ați văzut-o, o cunoașteți. Este acest film pentru copii, cunoscut „Alisa în țara minunilor”. Ajunsă la o intersecție Alisa întreabă: „Pe care drum să apuc”? „Depinde unde vrei să ajungi”, i-a spus motanul. „Mi-i totuna”. „Atunci apucă pe unde vrei, cu siguranță că vei ajunge acolo”.

Întrebarea care stă astăzi în fața noastră este acea întrebare existențială formulată de Henryk Sienkiewicz „Quo vadis”: încotro mergem? Unde vrem să ajungem?

Dacă nu vom conștientiza importanța votului de astăzi, atunci ca Alisa am putea să ajungem acolo unde nu vrem sau mai bine-zis acolo unde nu vrem noi, dar vor alții.

Trecem printr-o criză profundă. Și eu mă bucur că domnul Streleț a avut curajul să recunoască acest lucru. El nu a încercat să vopsească în culori roz realitățile din Republica Moldova. Dar sînt convins, așa cum i-am adresat și întrebarea, că noi avem de a face nu doar cu o criză politică, ci și cu o criză de ordin moral. E un paradox pe care îl trăim. Nimeni nu vrea să fie mințit, nimeni nu vrea să fie furat, înșelat, jignit, ofensat și totuși cînd ne uităm în jur fură și mic, și mare, se minte în stradă, se minte în Parlament, se minte în fața camerelor de luat vederi, ne jignim, ne ofensăm și ne întrebăm, aparent sîntem o țară creștină, ce se întîmplă cu noi?

S-ar putea să fiu prea naiv atunci cînd cred că e nevoie de o dimensiune morală în politica noastră. Poate e un glas al celui ce strigă în pustie, dar totuși vreau să afirm, e convingerea mea, eu cred că fără Dumnezeu, fără credință personală în Isus Hristos noi nu vom reuși.

Ronald Reagan, unul dintre foștii Președinți ai Statelor Unite, a făcut o afirmație celebră, și am luat împreună cu mine Biblia, în care el spune așa că: „Între copertele Bibliei se găsesc răspunsuri la toate întrebările cu care se confruntă oamenii”.

Mult stimată domnule Președinte Candu,

În primăvara acestui an Înalt Preasfinția sa Mitropolitul Vladimir a făcut un dar Parlamentului nostru – o Evanghelie. Ar fi bine s-o puneți la vedere. Poate nu ar fi rău să avem un bun obicei, așa cum îi felicităm pe deputați cu ziua de naștere, la începutul ședinței fie dumneavoastră, fie să dați deputaților pe rînd să mai citească cîte un text din Evanghelie sau să-l afișați acolo pe ecran ca să ne mai motiveze și să ne îndrepte privirile în sus.

Un tată și-a luat copilul la furat, poate ați auzit acest exemplu, și-i spune, zice: „Dragă, cînd te duci la furat primul lucru este să te asiguri că nu te vede nimeni. Te uiți în dreapta, te uiți în stînga, te uiți în spatele tău și dacă nu te vede nimeni, dă-i drumul”. La care fiul zice: „Tată, da în sus nu te uiți?”

Atît timp cît nu avem pe cineva sus la care să ne uităm, eu nu cred că noi vom reuși.

Fac un apel și mă apropiu de încheiere. Primul apel este către cei care astăzi reprezintă Alianța sau Coaliția de guvernare. Cînd l-au arestat pe Isus, Petru a scos sabia și a tăiat urechea robului marelui preot. La care Isus a rostit celebra frază „Bagă-ți sabia în teacă, căci cei care au scos sabia de sabie vor pieri”.

Eu cred că avem nevoie de pace. Este nevoie să ne băgăm sabia în teacă dacă vrem binele acestei țări. Dacă nu greșesc, doar eu și domnul Diacov mai sîntem reprezentanți ai Alianței pentru Democrație și Reforme. (*Rîsete în sală.*) Războiul dus în anul 2000 în ADR l-a adus pe domnul Vladimir Voronin la guvernare și poate n-a fost rău că am trecut printr-o lecție pe care am primit-o. Dar eu cred că astăzi, stimați colegi, inclusiv stimați colegi din Frațiunea Partidului Comuniștilor, eu cred că prin acest război noi riscăm nu să-l aducem pe Vladimir Nicolaevici, ci pe Vladimir Vladimirovici la putere. Apropo, de statalitate, stimați colegi socialiști.

Iar celor care vor să voteze, astăzi, moțiunea de cenzură aș vrea să le reamintesc o altă istorie biblică. O femeie păcătoasă a fost adusă în fața lui Isus, cunoașteți istoria, toți erau convinși că ea merită să fie condamnată la moarte prin omorîre cu pietre. Isus a rostit celebra frază „Cine dintre voi este fără păcat să arunce cel dintîi cu piatra în ea”.

Eu cred că e un moment existențial în care ar trebui să conștientizăm ceea ce facem. Apelul meu este ca noi să lăsăm piatra jos. Eu cred că țara noastră are nevoie de pace, nu avem nevoie de război. Avem atîtea exemple chiar alături de noi, la est de noi. Astăzi e nevoie de pace mai mult ca oricînd. Dar cu siguranță atunci cînd spun pace am în vedere pace care să ne ajute să realizăm și dreptate. Pentru că credința fără fapte este moartă. Avem nevoie de acest lucru ca să ne putem mișca înainte. Și eu fac acest apel către tot forul Legislativ ca noi să conștientizăm lucrul acesta. Doar pacea, credința și dreptatea ne vor ajuta să ducem țara înainte.

Doamne ajută. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

În continuare, cuvînt i se oferă domnului Iurie Țap.
Vă rugăm frumos la tribuna principală.

Domnul Iurie Țap:

Domnule Președinte,
Domnule Prim-ministru,
Stimați colegi,
Stimați membri ai Cabinetului de miniștri,
Onorată asistență,

Este o zi crucială pentru Republica Moldova și cred că ar trebui să luăm aminte de îndemnul latinelor „Festina lente”. În primul rînd, meditănd asupra moțiunii, aș vrea, de fapt, să mă adresez colegilor de Coaliție, de Alianță și să zic regula celor 100 de zile care politicienii serioși o respectă. Vă îndemn să medităm acum în al douăsprezecelea ceas despre aceste 100 de zile. Și prin raportul Primului-ministru au demonstrat că aceste 100 de zile pentru ei confirmă faptul că știu ce își doresc și pot să realizeze.

Doi. Moțiunea de cenzură, a spus colegul meu Tudor Deliu, cu părere de rău această moțiune de cenzură pot să zic este prea ușoară, este una politică, pentru că vine din cîmpul PSRM-lui și PCRM-lui. Și e paradoxal că PCRM-ul, după mai multe declarații din ultimii ani, joacă pe acest cîmp care este al PSRM-lui și care, de fapt, face jocul unui alt stat.

Este declarativă, nu conține o argumentare relevantă și, foarte important, se bazează pe suspiciuni. Și cum, stimați colegi, ține în cazul dat prevederea constituțională – principiul nevinovăției? Or, Parlamentul, deputații vin cu o atare abordare și atunci voi țineți... spuneți că vrem să facem stat de drept? Este un precedent foarte periculos cînd se merge la acest nivel pe suspiciuni.

Citez din moțiune: „Primul-ministru și întregul Guvernul au pierdut dreptul de a realiza politica internă și externă a statului și de a exercita conducerea generală a administrației publice”. Vreau să întreb colegii din Partidul Democrat și stimații miniștri, ce se întîmplă? Or, voi nu aveți încredere în colegii pe care i-ați delegat? Astăzi le acordați vot de blam acestora, pe care voi i-ați înscăunat frumos.

Demiterea Guvernului, ce va fi mîine? Vom reuși realizarea unui nou Guvern proeuropean? Personal am mari rezerve. Realizarea Acordului de Asociere va fi pus în pericol. Și vreau să vă amintesc demiterea în '99 a Guvernului Sturza, pentru 15 ani a uitat de Moldova. După 15 ani am semnat acest acord de asociere care este instrumentul de realizare a statului Republica Moldova.

Or, repetarea scenariului va stinge lumina în Republica Moldova pentru mult timp înainte, cum a spus cîndva primul Președinte al Republicii Moldova Mircea Snegur.

Moldova poate fi aruncată în haos, destabilizarea situației poate fi fatală, declanșarea furtunii poate produce cel de-al nouălea val. Efectele le înțelegeți. Ce ne dorim cu toții? Să reclădim statul Republica Moldova. Instrumentul real este implementarea Acordului de Asociere, să combatem cu adevărat corupția, să dezvoltăm cu adevărat țara.

Și foarte important, stimați colegi,

Să întoarcem autorităților statului, Parlamentului, Guvernului și funcției de Președinte al țării, dreptul real de luare a deciziilor în numele poporului și pentru popor. Aceasta trebuie să-o facem și cred că ultima mea afirmație o să fie mai clară, de fapt, unde ne aflăm și ce trebuie să facem. Moldova are viitor doar cu un Guvern proeuropean.

Și în final, o să revin la cuvintele marelui Grigore Vieru.

Stimați colegi de Alianță,

Spunea Grigore Vieru: „Cît caracter, atîta țară”.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Și noi vă mulțumim.

În continuare, trecem la ultima parte a luărilor de cuvînt.

Din partea fracțiunilor parlamentare, se invită domnul Igor Dodon din partea Frațiunii Partidului Socialiștilor.

Vă rugăm frumos, la tribuna principală.

Domnul Igor Dodon:

Stimați colegi,

Dragi concetățeni,

Dragi prieteni, care acum sînt în fața Parlamentului, mii de persoane, care au protestat 5 săptămîni nonstop și obțin și rezultate în urma protestelor. Astăzi cel mai probabil va fi demisia celui de-al patrulea Guvern PLDM-ist și al doilea demis pentru corupție.

Eu am ascultat foarte atent ce au spus unii colegi PLDM-iști. A vorbit unul de mazochism politic, este plecat din sală, domnul Pistrinciuc, uitați-vă mai tîrziu la ceea ce vă transmit. Da, domnule Pistrinciuc, dumneavoastră v-ați ocupat de mazochism politic toată perioada asta, PLDM-ul în primul rînd.

În 2012 ați început ceva discuții, v-ați dat cu spatele la perete, să nu spun cu altceva. În 2013 ați început nu știu ce, după asta v-ați cerut iertare, în genunchi s-a pus nu știu cine. A urmat în 2014, a urmat în 2015.

Eu i-am spus lui Filat de aici, de la tribuna aceasta, în luna iulie trebuia să insistați pe candidatura doamnei Maia Sandu sau să mergeți la anticipate. Ce ați făcut? Ați plecat capul și l-ați numit pe Streleț. Ce nu era clar că Streleț o să fie în funcție cîteva luni?

Așa că mazochismul politic, în primul rînd, este al vostru. Și v-ați ocupat toți acești 3-4 ani, ultimii, cel puțin, de mazochism politic al PLDM-ului. Însă asta v-ați asumat-o și ați primit ceea ce ați dorit. Atunci cînd e bîja, începeți să vă aduceți aminte de Dumnezeu, mai nou cineva.

Stimați colegi,

Dar unde erați cu gîndul la Dumnezeu cînd înregistrați islamul în Republica Moldova, cînd înregistrați homosexualii în Republica Moldova? Cînd loveați în biserica noastră moldovenească, care este unul din pilonii statalității Republicii Moldova, acum vă aduceți aminte de Dumnezeu?

Apropo, în Biblie scrie: „Nu fura”. Dar voi ce-ați făcut în acești 6 ani? În 6 ani ce-ați făcut? Ați furat miliarde. Acum când vedeți că sînt probleme, începeți să șantajați. În primul rînd, vă șantajați între voi, pe urmă șantajați toată țara, pe urmă șantajați partenerii externi. Băi, iată dacă ceva, război. Vine Putin, socialiștii, comuniștii, nu știu cine ș.a.m.d.

Ia lăsați prostiile astea. Mai rău ca voi, cum ați guvernat în țara asta, n-a fost niciodată și nici n-o să fie. Pentru că așa dezvăl și așa haos, cum a fost acești 6 ani, nu a fost niciodată. Și una-alta vă duceți la... între voi, un partid pe altul. Haideți, în numele integrării europene, să mergem înainte. Care integrare europeană?

Voi v-ați pus o lozincă în față de integrare europeană și sub această lozincă furați ca-n codru. Și vă puneți întrebarea: dar de ce lumea n-are ochi să vă vadă?

N-are ochi să vă vadă, stimați deputați, colegi, pentru că nu ați avut nici grijă de acest popor și n-ați avut nici poziție.

Domnule Streleț,

În luna iulie, atunci când ați acceptat funcția de Prim-ministru, de la această tribună v-am spus că n-o să ajungeți nici la Crăciun. Și v-am preîntîmpinat că o să rămîneți și fără mandat de deputat, și fără funcția de Prim-ministru, și cu dosare penale. Ați ajuns acum, de fapt, în această situație. V-ați avertizat să mergeți în această luptă care, de fapt, nu puteați s-o câștigați nici într-un caz.

Eu am urmărit foarte atent ce ați făcut dumneavoastră 3 luni de zile, 90 de zile, foarte atent, vreo 32 de evenimente, dintre care 12 ședințe de Guvern și mă uitam cu ce se ocupă Prim-ministrul? Vizită de lucru la Rîșcani, noaptea cercetătorilor, ședință festivă, briefinguri, forumuri, deplasări.

Domnule Streleț,

Dumneavoastră n-ați confundat profesia? Duceți-vă la jurnalistică, scrieți o carte, cu ce trebuie să se ocupe Prim-ministrul? Prim-ministrul trebuie să se ocupe de problemele stringente ale țării.

Unde este planul anticriză? Unde sînt ședințele de pregătire a sectorului de iarnă de încălzire? Unde este cu situația agriculturii, care stau toți la pămînt, inclusiv din cauza pesticidelor pe care dumneavoastră le-ați vîndut de două ori mai scump agricultorilor. Știți cu ce o să rămîneți dumneavoastră în memoria cetățenilor? Apropo, unde-i Deliu?

Domnul Deliu,

Hollywood, da? Голливуд отдыхает. Согласен, отдыхает. Отдыхает atunci, cînd ies filmulețele cum își scoate pălăria Streleț față de Filat. Iată aici отдыхает. (*Aplauze.*)

O să rămîneți în memoria cetățenilor ca Prim-ministrul care făcea trucuri cu o caravelă nu știu ce acolo, pe terenuri la „Caravita” și ați scos pălăria în fața lui Filat. Iată aici e Голливуд отдыхает. Iată aici aveți toate aprecierile ca un, nu știu, artist sau actor ș.a.m.d.

Cu ce s-a mai memorizat Guvernul Streleț? 40 de lei dolarul. Eu cînd am auzit de asta, zic: băi, poate are consilieri ceva, să-i spună de unde cade el. Vine Prim-ministrul cu așa declarații – 40 de lei dolarul. Declarații, se duce la români, se închină pentru cîteva zeci de milioane, se duce la Washington, aici arde țara, dar Streleț se piaptănă. Țara arde, el se duce la Washington.

O săptămână întregă nu-i în țară Prim-ministrul. Din 90 de zile, el este 10 zile numai la Washington. Eu am numărat câte zile total, vreo 30 de zile ați fost numai prin deplasări. Cu ce v-ați ocupat toată perioada aceasta, domnule Prim-ministru? (*Rumoare în sală.*)

Domnule Streleț,
Onorat Parlament,

Socialiștii vor vota astăzi demisia Primului-ministru și a Guvernului. Așa cum am votat în 2013, în luna martie, pentru demisia Guvernului Filat pentru corupție. Așa cum am votat în 2013 pentru demisia Președintelui Parlamentului Lupu. Așa cum am votat împotriva Guvernului Leancă. Așa cum am votat împotriva și am cerut demisia Guvernului Gaburici.

Socialiștii vor vota în continuare pentru demisia tuturor conducătorilor acestei alianțe. Noi nu vom susține următorul Guvern care veți încerca să-l investiți, cel mai probabil, foarte rapid.

Noi considerăm că unica soluție pentru Republica Moldova de a ieși din starea de captivitate sînt alegerile parlamentare anticipate. Și celor care au gură bună: Dumnezeu nu bate cu bățul. Și se referă absolut la toți.

Aduceți-vă aminte cum ați venit la guvernare. Eu am spus-o și domnului Filat o săptămână sau 2 săptămîni în urmă. Aduceți-vă aminte prin ce ați venit la guvernare. Ați venit prin lovitură de stat în 7 aprilie.

Și soarta voastră, este așa-numită „carmă”, este aceea că veți pleca rușinos.

Eu sper foarte mult și voi face tot posibilul să plecați prin vot democratic, prin alegeri parlamentare anticipate. Însă răbdarea oamenilor nu are limită pînă la sfîrșit. De aceea, plecați la timp. Depuneți-vă... și Prim-ministrul și conducerea țării, depuneți-vă demisia și plecați din fruntea țării.

Alegeri parlamentare anticipate. Și jos Alianța. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, cuvînt se oferă doamnei Violeta Ivanov, președintele Frațiunii Partidului Comuniștilor.

Dragi colegi,

Vă rog frumos, liniște în sală.

Vă rog frumos. Respect față de acei care vorbesc.

Și vă rog frumos mai puține comentarii. Pentru aceasta este tribuna principală. Înscrieți-vă la luările de cuvînt.

Doamnă Maria Ciobanu,

Mă refer la dumneavoastră, în primul rînd.

Vă mulțumim frumos. (*Rumoare, rîsete în sală.*)

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați deputați,

Onorată asistență.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, doamnă Violeta Ivanov.

Vă fac o avertizare în mod public.

Vă rog frumos, doamnă Ivanov.

Doamna Violeta Ivanov:

Stimați deputați,

Onorată asistență,

La 22 octombrie 2015 Frațiunea Partidului Comuniștilor din Republica Moldova susținută și de alți deputați au înaintat moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului, în legătură cu existența suspiciunilor de corupție a Prim-ministrului, domnului Streleț.

Mai puțin de trei luni în urmă, domnul Valeriu Streleț, actualul Prim-ministru, a venit în plenul Parlamentului pentru a cere votul de încredere, convingându-ne de faptul că poate fi salvatorul națiunii.

Domnul Streleț a jurat să-și dăruiască toată puterea și priceperea propășirii Republicii Moldova, a dat asigurări că se va mobiliza la maximum și se va consacra servirii patriei noastre, servirii Republicii Moldova, că va avea grijă de oamenii Moldovei, de crearea condițiilor pentru creșterea salariilor, pentru ca cetățenii să nu simtă șocul dur la creșterea tarifelor în perioada de criză.

Promisiunile, domnule Streleț, cu regret, s-au dovedit a fi goale. Situația se agravează pe zi ce trece.

Din start Frațiunea Partidului Comuniștilor s-a opus acordării votului de încredere Guvernului Streleț. Poziția noastră a fost clară, evidentă, consecutivă, bazată pe faptul că timp de 6 ani guvernele conduse de liderii Partidului Liberal Democrat au făcut experimente de supraviețuire pe propriul popor. Timp de 6 ani s-au închis instituții medicale și de învățământ. Timp de 6 ani au crescut nemotivat tarifele. Timp de 6 ani sistemul judiciar a fost subordonat oligarhic și politic.

La fel, așa cum s-a procedat în ultimii ani, principala autoritate executivă a țării a fost formată în baza apartenenței politice și în baza relațiilor de rudenie. Nu profesionalismul, stimați colegi, competența și experiența, nu onoarea și onestitatea au fost cerințele de desemnare a miniștrilor. Prioritar a fost afilierea la un anumit partid sau grup de interese.

În una dintre cele mai dificile perioade ale istoriei țării avem cel mai slab și cel mai neprofesionist guvern. Timp de 6 ani activitatea prioritară a guvernelor conduse de liberal-democrați a fost jefuirea țării și cetățenilor ei.

Noi am avertizat că rezultatul activității acestui executiv va fi la fel de dezastruos ca și precedentele guverne, de asemenea, formate de către Alianță. Trezoreria de stat, practic, este goală, sistemul bancar este la un pas de colaps, inflația, creșterea prețurilor și tarifelor micșorează veniturile cetățenilor zi cu zi.

Criminalitatea a atins un nivel culminant, aș spune calitativ nou, se fură în plină zi cu miliardele și nimeni nu este tras la răspundere. Cu ușurință s-a închis canalul de televiziune nedorit NIT, iar propaganda unionistă, stimați colegi, în mass-media a devenit echivalentul ideologiei oficiale a puterii.

Continuă să fie închise școlile, grădinițele de copii și spitalele. În mod regulat, termenele de elaborare și depunere în Parlament a bugetului de stat sînt încălcate, iar bugetul adoptat nu este executat. Iresponsabilitatea vădită a guvernaților aruncă țara în permanente datorii externe.

Toate acestea au condus, în cele din urmă, la o neîncredere completă față de Guvern. Sociologii constată un număr record al populației, pînă la 90%, care consideră că guvernarea funcționează incorect.

Gîndiți-vă, stimați colegi, 9 din 10 dintre cetățenii Republicii Moldova nu au încredere în autorități, iar acest lucru se datorează, în primul rînd, din cauza acțiunilor coruptibile ale guvernării.

Dumneavoastră, stimați reprezentanți ai guvernării, nu v-ați îndeplinit promisiunile și angajamentele nu doar în fața alegătorilor, dar, de asemenea, în fața sponsorilor și partenerilor externi. Sub paravanul valorilor europene în țară, fără precedent, prosperă nepotismul și corupția.

Pentru corupție a fost demis Guvernul Filat. Succesorul și colegul lui de partid domnul Leancă, la fel, s-a marcat prin depunerea efortului la suspecta concesionare a Aeroportului Internațional Chișinău, precum și la distrugerea finală a Băncii de Economii.

Dar se pare că Alianței nu i-a fost suficient. După atîtea scandaluri și scoaterea la iveală a acțiunilor criminale ale partidelor de la guvernare din ultimii ani, din nou a fost propus un guvern de coaliție sub conducerea domnului Valeriu Streleț.

S-ar fi întîmplat asemenea lucru într-o țară europeană? Avea oare dreptul domnul Streleț să conducă Guvernul? Bineînțeles că nu, este doar o problemă de conștiință pentru el și pentru cei care l-au susținut. Astăzi cerem demisia Guvernului Streleț nu doar din cauza lipsei de competență.

În urmă cu două săptămîni, în această sală, pentru suspiciuni de corupție a fost reținut domnul Vlad Filat – un scandal fără precedent pentru Republica Moldova, o rușine pentru întreaga țară. De fapt, s-au confirmat acuzațiile invocate în ultimii ani de Partidul Comuniștilor.

Domnule Streleț,

Dumneavoastră vorbiți mult și frumos despre Europa, despre politică civilizată, dar chiar și cetățeanului de rînd îi este clar că, după un asemenea scandal, Prim-ministrul, reprezentant al partidului discreditat, ar fi demisionat în aceeași zi. Dar nu și la noi, așa numiții „europeni autohtoni” nu sînt capabili de asemenea fapte.

S-a creat impresia că dumneavoastră nici astăzi nu ați înțeles pentru ce ați venit în funcția Guvernului, pentru a scoate țara din criza profundă, așa cum ați promis sau pentru salvarea cu orice preț a colegului dumneavoastră?

În loc de munca asiduă de zi cu zi pentru stabilizarea situației social-economice și financiare, dumneavoastră hîrțuiți sponsorii europeni, cerîndu-le credite, fără ca să conștientizați consecințele deja dure răsfrînse asupra populației țării, cerîndu-le protecție de la furia propriului popor și de la un proces echitabil.

Dumneavoastră vă străduiți din răspuțeri să utilizați ultimele pîrghii ale puterii pentru al salva pe colegul dumneavoastră, în loc să contribuiți maximal la lupta împotriva corupției și să fiți cointerestat de investigarea cazurilor respective.

Și este explicabil, luînd în considerare implicarea dumneavoastră în facilitarea activității unor agenți economici, precum „Caravita” SRL și „Bioprotect” SRL. Firmele date s-au compromis în legătură cu jaful secolului.

Nu va fi așa, domnule Streleț. Nu veți salva nici fotoliul și nici prietenul. Deja și partenerii dumneavoastră v-au abandonat. Este prea tîrziu. Ați avut șansa de a salva măcar un pic din demnitate prin demisia benevolă. Dar acest lucru nu s-a întîmplat. Veți fi acum expulzat în dizgrație și veți intra în istorie asociat cu șeful dumneavoastră.

Stimați colegi,

Anterior ați ignorat solicitările noastre, propunerile noastre și evaluarea situației făcută de deputații Frațiunii Partidului Comuniștilor din Republica Moldova. Ați refuzat să susțineți inițiativele noastre.

La ce a condus acest lucru? Este evident. Republica Moldova este capturată. Capturată de oligarhi și mafie, fapt constatat de Partidul Comuniștilor încă în 2012, fenomen deja recunoscut de cetățenii de rînd, politicieni, analiști, inclusiv de partenerii externi.

Dumneavoastră sînteți acei care ați contribuit la acest fapt. Astăzi sînteți presați la perete de propriile ambiții, de propriile greșeli și aroganță. Acordați-vă vouă și întregii țări șansa de a ieși din această situație. Fiți rezonabili. Întoarceți-vă cu fața la popor.

În mod repetat, voi face apel către toți, indiferent de afilierea politică, să realizăm gravitatea situației și să depunem eforturi pentru a scoate țara din criza politică, pentru a întoarce încrederea oamenilor care deja este pierdută și pentru, principalul, menținerea păcii și stabilității în țară.

Menționăm că toate cabinetele de miniștri ale alianțelor anterioare de guvernare au fost demise la inițiativa Partidului Comuniștilor. Însă cu certitudine demiterea guvernelor nu este ca scop în sine al Frațiunii Partidului Comuniștilor. A fost, stimați colegi, o necesitate de a stopa ruina și distrugerea statului Republica Moldova, și tolerarea de mai departe a îmbogățirii obraznice a guvernanților pe seama poporului.

Frațiunea Partidului Comuniștilor are drept scop oprirea procesului de sărăcie rapidă a populației, de a renaște economia țării, de a consolida statalitatea, neutralitatea și independența Republicii Moldova.

Guvernul Alianței 3, precum și guvernele Alianței 1 și 2 s-au discreditat complet. Noi, ca și marea majoritatea a populației țării, nu avem încredere în niciunul dintre miniștrii Guvernului Streleț. Acest executiv nu face față provocărilor complexe cu care se confruntă țara astăzi, acest Guvern trebuie demis.

Vă mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

În continuare, i se oferă cuvîntul doamnei Liliana Palihovici din partea Fracriunii Partidului Liberal Democrat.

Vă rugăm frumos.

Doamna Liliana Palihovici:

Onorată asistență,

Stimați cetățeni ai Republicii Moldova,

Există o explicație foarte clară, de ce un Parlament ales, investit cu încrederea oamenilor, trebuie să lucreze, să adopte legi, să monitorizeze implementarea acestor legi, în așa fel contribuind decisiv la bunăstarea cetățenilor.

Există o explicație foarte clară, de ce Parlamentul este locul unde există majorități investite cu votul încrederii cetățeanului, care guvernează, și există opoziție care prin acțiunile ei, realizate pe parcursul unui mandat, încearcă să convingă cetățenii că ei sînt mai buni decît cei care guvernează. Pînă aici este bine, este democratic și ce este cel mai important în rezultatul acestor competiții politice trebuie să cîștige cetățenii, trebuie să cîștige țara. Aceasta ar trebui să se întîmple și în Parlamentul Republicii Moldova, care este amfiteatrul puterii în stat și dovada clară pentru cetățeni, că în țara lor există instituții, există ordine de drept.

Pînă aici este bine și frumos, ba chiar democratic, însă doar pînă aici, pentru că mai departe voi vorbi despre realitățile de la noi care demonstrează, de fapt, că cei aleși maziliți prin votul alegătorului nostru din Republica Moldova au reușit de-a lungul scurtei noastre statalități să doboare la pămînt încrederea oamenilor în instituțiile statului, să denatureze și să inverseze valorile, să prioritizeze principiile și ce este cel mai grav, din punctul meu de vedere, să dea de pămînt cu țara, aceasta producîndu-se sub umbrela mării griji față de oameni, în realitate, însă, fiind o luptă acerbă între partidele politice pentru putere. Astăzi, din păcate, sîntem martorii unei astfel de bătălii, pornite de cei cărora le pasă cel mai puțin de soarta Republicii Moldova.

Nici nu a început bine sesiunea de toamnă a Parlamentului și în loc să investim timpul, energia și efortul nostru pentru a discuta și a construi ceva temeinic, pentru a da răspunsuri la întrebările pe care le așteaptă cetățenii, sîntem puși în situația de a pierde timpul pentru a reveni la discuții inutile, provocate de o adunătură de minciuni ticluite și înșirate într-un document, pe care autorii semnatari o numesc moțiune de cenzură.

Adevăratul scop al autorilor acestei inițiative este de a duce Moldova în haos, instabilitate, dezordine, situație care poate fi foarte favorabilă pentru intriganții care doresc să schimbe cursul de dezvoltare al țării noastre. Eu cred că mult mai important era sa discutăm astăzi în Parlament timp de 5 ore despre ce și cum trebuie să facem ca Moldova să nu mai fie șantajată cu deconectarea de la sursele de gaz și energie electrică, să discutăm despre strategiile de asistență pentru cetățenii care au venituri mici în condițiile majorării tarifelor. Majorare de tarife nu a fost doar în ultimii ani, stimați domni, au fost în toți anii de cînd Moldova este și este dependentă doar de o singură sursă. Și ceea ce face acest Guvern, pe care astăzi vreți să-l demiteți, este că negociază în deplină forță diversificarea surselor de asigurare cu energie și gaze a Republicii Moldova. Nu vă place acest lucru.

Astăzi cred că trebuia să analizăm și despre strategiile de facilitare a dezvoltării economice a Republicii Moldova, de evaluare a sistemului de salarizare în domeniul bugetar și multe alte lucruri importante. Cred că acestea sînt întrebările la care cetățenii așteaptă răspunsuri și nu basmele ticluite de cei care se dau astăzi cei mai mari gospodari ai Moldovei și se întrec în discursuri de la tribuna Parlamentului.

Întrebarea firească este: de ce, domnilor din opoziție, hărțuiți Guvernul Streleț chiar din prima zi de după vot? De ce nu l-ați lăsat măcar 100 de zile să muncească, să vă prezinte rapoartele și după care să veniți cu moțiuni? O înaintați, aveți argumente sau nu.

Stimați autori ai moțiunii,

Pentru a vă da arama pe față am să fac o retrospectivă a evenimentelor produse în ultimii șase ani, dar înainte de aceasta am să mai descriu încă o dată tabloul anului 2009. La momentul preluării puterii de către forțele de centru-dreapta în 2009, țara noastră era, practic, izolată în plan extern. Politica dublelor standarde, promovată de guvernarea precedentă, a condus la deteriorarea fără precedent a relațiilor cu țările vecine, dar și cu țările cu care Moldova tradițional avea o bună cooperare.

Imediat după preluarea guvernării am demarat un amplu proces de relansare a relațiilor cu vecinii și cu alte țări ale lumii, iar promotorul fidel al acestei cauze a fost Partidul Liberal Democrat și Alianța pro-europeană. Astfel, dintr-un stat izolat în plan extern, Moldova a devenit un stat înconjurat de prieteni. Poate anume acest lucru nu place inițiatorilor moțiunii de cenzură? Poate adevăratul lor scop este reîntoarcerea Republicii Moldova la situația de izolare și ruperea de restul lumii?

Tot autorilor moțiunii doresc să le ofer cîteva indicii la subiectul cine-i cel mai cinstit în această țară și are dreptul moral să semneze o moțiune de cenzură cu suspiciune de corupție? Nu despre unii dintre voi, stimați autori ai moțiunii, scria presa de investigații că ați luat salarii nemeritate de la Academia de Științe pentru munca neprestată, pe care chipurile le-ați întors cînd ați fost prinși cu mîța în sac? Mai scria presa că ați contribuit fraudulos la privatizarea pe doi bani a multor bunuri valoroase din proprietatea statului și multe alte isprăvi.

Știți care a fost marea greșeală a forțelor de centru-dreapta în 2009 cînd au venit la guvernare? Că nu au acționat prompt și nu au cerut mai multă responsabilitate din partea organelor de drept în elucidarea acestor cazuri, nu au reușit să reformeze sistemul de justiție și să-l dezvolte pentru a face posibil ca toți cei care timp de mulți ani au delapidat bunurile statului să fie trași la răspundere și să nu mai aveți astăzi ocazia să turmentați oamenii cu minciunile voastre sau să nu aveți nici o sursă din care să finanțați forțele extremiste din Moldova în acțiunile lor orientate spre îngenuncherea țării. *(Aplauze.)*

Deoarece, astăzi, este pusă din nou la încercare stabilitatea Alianței de guvernare, care și-a asumat cu ceva timp în urmă obligația de a asigura stabilitatea parcursului european al Republicii Moldova și deoarece învinuirile împotriva PLDM-lui curg gîrlă din gura diferitor emisari, cred că trebuie să fac cîteva precizări pentru autorii moțiunii.

Voi, cei care sînteți marii inamici ai parcursului european al Moldovei, deci inamici ai bunăstării cetățeanului, ați făcut mai multe tentative de a ne opri din atingerea obiectivului nostru. Folosindu-vă de jocuri politice murdare, ați demis fără niciun motiv Guvernul condus de Vlad Filat, care a reușit să pună temelia parcursului european. L-ați demis printr-o moțiune de cenzură, cu interdicția de a mai candida la această funcție. Ați crezut că prin înlăturarea liderului celui mai puternic partid european veți putea opri Moldova din calea ei de democratizare și europenizare.

Deși ați reușit să dați jos atunci Guvernul, mai tîrziu ați urzit tot felul de scheme de intimidare a deputaților, care trebuiau să voteze pentru legi importante pentru țară, inclusiv pentru ratificarea Acordului de Asociere.

Ați reușit să faceți ca ritmul reformelor să încetinească mult. Totuși, nu ați reușit să ne opriți din drum, iar prin tentativa de astăzi, care este trasă la indigou cu cea din 2013, doriți chiar să stopați totul.

Fac apel către forțele sănătoase din acest Parlament: nu faceți jocul dușmanilor Republicii Moldova! Manipularea, minciuna, ipocrizia absolută sînt, prin definiție, învelișul unui interes, pe care nici politic nu pot să-l numesc, pornind de la o eventuală perspectivă de vot ascuns în spatele acestei moțiuni.

În mod special, mă adresez acum deputaților din Frațiunea Partidului Democrat.

Colegi,

Ar trebui să știți că cei care vor susține astăzi această moțiune, vor subscrie și vor deveni complicii proiectului de distrugere a speranței și a șansei oamenilor, că viața lor poate deveni mai bună aici, în Republica Moldova.

Mesajul Frațiunii Partidului Liberal Democrat ferm și clar pentru toți semnarii moțiunii: nu veți reuși, cît de mulți prim-miniștri nu veți încerca să schimbați, cît de mult nu veți ataca PLDM-ul, cît de mult nu ne veți blama, nu vom ceda de la obiectivul nostru, de la lupta noastră pentru o Moldovă europeană, democratică, o Moldovă prosperă!

Republica Moldova nu poate, sub nici o formă, să fie condusă de emisarii răsăritului care ne doresc mereu îngenuncheați.

Colegi din Partidul Democrat,

Gîndiți-vă, vă rog, la acest lucru. Degeaba credeți că conjunctura politică, eventual creată după votul pe moțiunea de cenzură, va reprezenta o victorie.

Victoria după votul pe moțiune ar însemna eșecul oamenilor, care au investit încredere și speranță că lucrurile pot fi altfel în această țară. Este o palmă usturătoare, aplicată perspectivei de integrare europeană și, ce este cel mai important, doborîrea definitivă a încrederii oamenilor în politicieni și instituțiile statului.

Stimați colegi,

Sper sincer că această moțiune astăzi nu va trece și de mîine Guvernul, în deplina lui componență, va continua să implementeze Programul de guvernare votat de coaliția proeuropeană.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim foarte mult.

Și, ultima luare de cuvânt din partea fracțiunilor, domnul Marian Lupu din partea Frapecțiunii Partidului Democrat.

Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Marian Lupu:

Domnule Președinte,

Domnule Prim-ministru,

Stimați colegi,

Partidul Democrat din Moldova a anunțat încă în ziua de ieri care este poziția sa față de aflarea în funcția de Premier a domnului Streleț. Și vreau să vă readuc aminte că am făcut acest lucru de o manieră transparentă, deschisă, argumentată în cadrul ultimei ședințe a consiliului Alianței, de altfel consider, cum și trebuie să fie făcut într-un dialog, fie și nu ușor, politic.

Nu ne-am ascuns nici după moțiuni depuse de alte partide, nici după cuvinte, nici după platforme sau alte invenții subterane. Noi am cerut, în modul cel mai politic și cel mai procedural posibil, ca colegul nostru să demisioneze din funcția de Prim-ministru și i-am exprimat un vot de neîncredere, după ce am analizat comportamentul domniei sale în această funcție, în special, în ultima perioadă de câteva săptămâni.

Acum, stimați colegi, vreau să vă prezint câteva argumente legate de modul în care Premierul a pierdut încrederea noastră politică. Subiectul moțiunii este legat de corupție. Deși s-au discutat multe astăzi aici despre posibila implicare directă sau indirectă în legătură cu fraudele de la BEM, noi credem, ba mai mult, vreau să vă asigur că este poziția noastră fermă că organele de anchetă sînt cele care trebuie să-și spună cuvîntul, iar apoi instanțele judecătorești. Pînă atunci, ca în orice stat democratic, funcționează principiul prezumției nevinovăției.

Politic însă există o problemă de imagine cînd asupra unui Prim-ministru planează astfel de acuzații, iar domnia sa nu este în stare să le combată convingător. Aici sînt și aspecte de ordin moral, dar și de ordin politic întîi de toate, care trebuie avute în vedere cînd discutăm de postul de Prim-ministru și de imaginea Guvernului Republicii Moldova nu doar în interiorul țării, dar și în exteriorul ei.

Pentru Partidul Democrat însă, și aici rog să atrageți atenția, nu acesta este motivul care a declanșat lipsa de credibilitate a Premierului. Există, cu părere de rău, alte argumente, și nu puține. Eu îmi voi permite să pun în evidență 5 dintre ele:

1. Premierul a fost votat și de Partidul Democrat în fruntea Guvernului să facă treabă la Guvern, să conducă executivul și să se ocupe de problemele oamenilor. Aceasta este funcțiunea primordială a oricărui executiv în orice țară. Ce face domnia sa de două săptămâni? Se ocupă doar de partid și face avocatura pentru domnul Filat pe la televiziuni și în străinătate. A ieșit de câteva ori la presă, într-o stare de puternică, zic eu, surescitare și i-a atacat pe toți cei care l-au votat să fie Prim-ministru. Iar toate acestea, inclusiv de la tribuna Guvernului, în calitate de

Prim-ministru, așa cum a văzut, probabil, domnia sa cândva că făcea fostul său șef de partid.

Considerăm inacceptabil acest comportament și această atitudine față de funcția de Prim-ministru. Ea nu este o atitudine de responsabilitate, mai degrabă este una de dezorientare, ce de altfel, din punctul nostru de vedere, denotă lipsa capacității să conducă Guvernul în situații complicate, în care ne aflăm astăzi. Și dacă în prima zi după acele declarații vreau să vă zic omenește că undeva am avut o atitudine de înțelegere, totuși, emoții, dar nu doar declarațiile, dar și acțiunile care au urmat, au devenit de neînțelese.

Și eu sînt sigur, nu doar pentru noi. Și am discutat la acest subiect pe durata ultimelor două săptămîni.

2. Îi reproșăm Primului-ministru în modul cel mai direct, argumentat și deja cu probe, că împreună cu domnul Vlad Filat au stat în spatele unora din acțiunile de protest, organizate de Platforma „DA”, împotriva partidelor de Alianță. Ne-au mințit și pe noi, au dus în eroare societatea, au dus în eroare protestatarii și partenerii de dezvoltare. Eram în drept să denunțăm Acordul Alianței imediat după ce am aflat despre acest lucru. Însă am preferat să-i avertizăm pe colegii noștri să iasă din acest joc murdar și periculos.

Acest comportament nu este normal într-o Alianță proeuropeană și nu este normal într-o relație de parteneriat politic. Ne-am așteptat ca după nenumăratele discuții colegii noștri să renunțe și să revină în Alianță. Acest lucru, însă, nu s-a întîmplat.

Dimpotrivă, nu doar noi am văzut, ați văzut cu toții cum au continuat, deja public, aceste condiționări cu Platforma „Da”, mă refer aici și la propunerile organizării unor ședințe speciale în plenul Parlamentului și aceste lucruri erau făcute deja fără a se ascunde. Și aici vreau să fiu corect și obiectiv, nu vorbim de întreaga echipă a colegilor noștri parteneri din Alianță, pentru că acolo sînt oameni care, deși știau ce se întîmplă, au stat deoparte și nu au acceptat să fie atrași în acest război stupid.

3. Premierul dă dovadă că nu înțelege situația reală din țară. Domnia sa se îngroapă în hîrtii, planuri de lucru, termene, dar nu demonstrează capacitate să facă acțiuni concrete. Imediat avem o sută de zile de guvernare și oamenii nu au văzut încă care este strategia anticriză pe care o are Premierul. Domnia sa era ocupat cu deplasări pe ogoarele Patriei și în străinătate, în loc să lucreze la un plan pentru ieșire a țării din criză.

4. Îl acuzăm, repet acest lucru, pe Prim-ministru de încercarea de a obstrucționa ancheta în cazul fraudelor de la Banca de Economii. Încercarea de a demite șeful CNA la doar cîteva ore după ce șeful său de partid este reținut pentru posibilă implicare la furtul de la BEM este, din punctul nostru de vedere, extrem de grav.

Noi și public am anunțat poziția că noi nu avem dreptul să facem interferențe în procesul de anchetă și să-l influențăm, utilizînd pîrghiile politice. Au mai fost discuții de genul: hai, dacă nu aveți atîta răbdare, fiindcă ancheta poate să fie una de mai durată, să vedem ce o să se întîmple într-o lună, două, trei de aici, ca după să facem concluziile de rigoare.

Însă nimic din aceste propuneri nu au fost nici ascultate, nici auzite.

Un premier responsabil, și este ferma mea convingere și a colegilor de la Partidul Democrat, nu are dreptul să aibă un comportament abuziv precum s-a întâmplat în acest caz concret. Noi nu pentru aceasta l-am votat. Și nu putem să avem încredere într-un om care reacționează în felul acesta.

5. Argumentul 5 este doar ca număr de ordine pe locul 5, probabil ca și importanță politică și practică se situează pe locul 1. Actuala alianță nu are majoritate parlamentară, se simte, se vede, este un adevăr incontestabil, iar aceasta se întâmplă din cauza unor pierderi pe care le-au avut colegii noștri de la PLDM.

Și am explicat de nenumărate ori și Premierului că prioritatea noastră absolută acum este să facem majoritate parlamentară în dialog cu independenții. Răspunsul de fiecare dată, fiindcă au fost mai multe discuții la acest subiect, a fost fie negativ, fie evaziv.

Premierul nu a înțeles că fără această majoritate nu se poate guverna. El ne spunea cum aduce votul de aur din penitenciar în loc să accepte să purtăm acest dialog cu independenții, unul fără de alternativă, astfel încât să mai putem evita căderea Guvernului. O atitudine care, din nou, arată că nu înțelege pe deplin responsabilitatea funcției pe care o ocupă.

Și aici, stimați colegi, vreau să fac două precizări, fiindcă în această sală astăzi, de la această tribună, am auzit învinuiri în adresa Partidului Democrat că dacă aveam ceva de spus privind necesitatea dialogului cu independenții, trebuia să o spunem deschis.

Dragii noștri colegi,

Dar eu ce am făcut 4 luni de zile, începând cu luna iulie când purtam negocierile de formare a actualei alianțe? Nu acest lucru vă spuneam? Căci cu 53 de voturi este o majoritate parlamentară foarte fragilă. Unul pleacă în deplasare, altul pe foaie de boală și s-a zis cu toată agenda Parlamentului.

Iată că astăzi sîntem aici, fizic prezenți în sală, 50 de oameni. Am mai repetat acest lucru în iulie, august, septembrie, octombrie. Am fost auziți? Ori poate au fost resentimente sau interese politice corporative care nu au permis ca această logică elementară, acest adevăr elementar să fie auzit și să fie acceptat.

Tot astăzi am auzit cuvinte pline de „pafos” cu învinuiri de înaltă trădare. Și am auzit aceste lucruri astăzi de la colegii care acum două, trei zile în urmă, public, au declarat că nici într-un fel de condiții nu se vor așeza la masa de negocieri cu trădătorii.

Vreau să vă zic în ce condiții m-a ajuns și pe mine această noutate din mijloacele mass-media din Republica Moldova, că nu le inventez. M-au ajuns tocmai când eram la Strasbourg la Parlamentul european, avînd întrevederi cu parlamentari, reprezentînd cele mai importante grupuri politice de acolo, nu doar cu familia noastră a socialiștilor și democraților, dar și cu PPE, și cu ALDE.

Această noutate m-a ajuns în cadrul uneia din acele întrevederi. Și eu nu pot să vă exprim care a fost reacția colegilor noștri din Parlamentul european. Au rămas pur și simplu tablou. Și mă întrebau pe mine: bă, dar dacă o astfel de poziție este declarată, voi cum asigurați parcursul european al țării? Cum asigurați votul al

unui număr important de legi în implementarea Acordului de Asociere, dacă vă jucați cu asemenea lucruri?

Stimați colegi,

Din păcate, argumente sînt mai multe. Eu mă limitez la aceste 5. Aș vrea însă să fac precizarea că votul nostru de neîncredere este acordat Premierului Streleț, nu omului și nu politicianului. Ca om și politician colegul nostru are dreptul să se comporte așa cum crede de cuviință, ca Prim-ministru votat trebuia să respecte acest vot și să acționeze în sensul în care i-a fost dat, pentru a conduce Guvernul și a rezolva problemele țării, nu pentru a se război politic sau a încerca să acopere fapte, posibil, penale prin utilizarea funcției de premier.

Cu politicianul Valeriu Streleț sîntem gata să conlucrăm, dacă domnia sa va considera în continuare să prelungească activitatea politică. Regretăm că nu a avut înțelepciunea să evite ieșirea din funcție într-un mod în care i-am propus ieri, unul onorabil. Și îmi pare rău că acest lucru se produce în condițiile în care se produce în această sală.

Și acum, stimați colegi, urmare a celor menționate, vreau să vă anunț că Partidul Democrat din Moldova, prin fracțiunea sa în Parlament, o să voteze astăzi moțiunea pentru demiterea Primului-ministru Valeriu Streleț. (*Rumoare în sală.*) La baza acestei decizii sînt acele argumente pe care vi le-am prezentat dumneavoastră.

Și aici vreau să vă atrag atenție la faptul, fac această declarație deschis, în pofida la toate insinuările care au încercat să fie promovate săptămîni în șir pînă în prezent referitor la votul închis, că cineva va propune, referitor la niște rebeli care vor vota, iar alții nu.

Stimați colegi,

Aici nu e vorba în această sală astăzi de victorie sau de înfrîngeri. Nu e vorba de orgolii sau ambiții corporative sau politice. Aici este vorba de o sarcină serioasă și o situație foarte serioasă, cu părere de rău, care s-a creat. Și vreau să vă atrag atenția: ea s-a creat în urma unor acțiuni care sînt strîns legate de fraudele care s-au întîmplat la Banca de Economii. Și noi nu putem să nu accentuăm acest lucru.

Și acum, după această expunere de poziție, vreau să vă prezint public poziția Partidului Democrat legată de ce credem noi că trebuie să se întîmple în următoarea perioadă.

Partidul Democrat nu va face alianță de stînga și nici nu va accepta ca parcursul european al Republicii Moldova să fie deturnat sub nici o formă și sub nici o colaborare politică.

Gata, oameni buni, a trecut perioada poveștilor despre cum Partidul Democrat deturneză parcursul european al Moldovei. Am fost martori 6 ani de zile la aceste povești. Nu vă mai crede nimeni în aceste manipulări. De cîte ori am fost acuzați de atîtea ori am răspuns prin comportamentul nostru și prin acțiuni care au dus la menținerea țării pe calea europeană. Așa că nu vă mai umpleți de ridicol, fiindcă o să răspundem și de această dată la fel, prin decizii și acțiuni în interesul viitorului european.

Și eu vreau să vă rog să învățați din greșelile trecutului, să învățați din exemplele celor care au vrut să se arate imaculați în fața societății, mari proeuropeni, unici proeuropeni, în timp ce sub discursurile lor se ascundeau fapte de o gravitate uriașă și un comportament politic incalificabil, iar azi, urmare a acestora, ne pomenim cu o situație profund dezamăgită în tot ce a fost făcut.

Vremea jocurilor de orgoliu, vremea schemelor politice a trecut. Noi o să lăsăm istoria să judece ce a fost. Iar acum haideți să vedem ce facem mai departe.

Partidul Democrat va participa doar la formarea unei alianțe proeuropene cu partidele și deputații care înțeleg că pentru țara noastră e vital să rămână pe acest vector. De aceea, noi considerăm că, începând chiar cu ziua de mâine, partidele proeuropene, deputații neafiliați să se așeze la masa negocierilor. Iar în, cel mult, o săptămână să avem o majoritate politică reală, o majoritate stabilă care poate să asigure și o guvernare stabilă, și nu luni și luni cum au încercat să ne sperie mai mulți antevorbitori de la această tribună și în afara acestei săli.

Eu sînt mai mult ca sigur că acest exercițiu nu doar că este posibil, el este arhinecesar și fără de alternativă. Indiferent de cît de mult se va specula în următoarea perioadă, cît de mari vor fi frustrările unora, noi transmitem un mesaj foarte clar întregii societăți și partenerilor de dezvoltare: Republica Moldova va rămîne pe cale europeană, va constitui o majoritate parlamentară consistentă care să poată începe, cu adevărat, reformele în țară. Și vreau să vă spun de la această tribună că Partidul Democrat își asumă această responsabilitate. Sperăm ca colegii din PLDM, colegii din PL să dea dovadă de maturitate, să participe la procesul de negocieri și să nu pună în pericol parcursul european al Moldovei. Eu sînt absolut sigur, stimați colegi, că un om, o funcție, ba chiar și un partid nu pot fi puse mai presus de interesele țării și ale cetățenilor săi.

Și vreau să închei iată cu ce. De la această tribună astăzi tot am auzit cuvinte de genul: cum poți să dai cu piciorul în cineva, ca mai apoi să discuți cu el?

Stimați colegi,

De n-am fi trecut experiențe de acest gen din trecut, poate credeam în aceste cuvinte și în sinceritatea lor, doar că noi avem în trecut aceleași exerciții și vreau să vă spun că și personal am trecut prin ele. Însă după acele exerciții nimeni în această sală nu a auzit injurii din partea mea, nu a auzit acuzații și vreau să vă explic de ce, pe simplu motiv că aici, în această sală, nu sîntem persoane fizice, aici sîntem delegați pentru funcții, anumite funcții care se referă la destinele țării și situația din țară. Și asta trebuie să prevaleze. Și nu sînt unicul exemplu.

Avem colegi în această sală care la fel au fost supuși, cum să le numesc, unor represii politice, au fost divizați, ruși și nu de la sine, însă acești colegi au avut tăria să depășească niște resentimente care categoric nu trebuie să aibă loc într-un sistem de relații politice responsabile și mature.

De aceasta, Partidul Democrat este gata să negocieze zi de zi, ceas de ceas în așa fel încît în cîteva zile să avem finalizată Alianța, o veridică majoritate parlamentară și un Guvern.

Eu sînt sigur că este doar o chestiune de voință politică, de maturitate și de responsabilitate. Și va fi un test pentru noi toți, și va fi un test pentru ceea ce stă

după declarațiile cu mult „pafos”, declarațiile tari privind parcursul european al Republicii Moldova.

Mulțumesc. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

A luat sfârșit partea luărilor de cuvânt din partea fracțiunilor parlamentare.

Acum, în mod procedural, se oferă o ultimă luare de cuvânt domnului Valeriu Streleț.

Vă rugăm frumos.

Domnul Valeriu Streleț:

Domnilor deputați,

Stimați colegi,

Îmi făcusem mai multe notițe pe marginea declarațiilor care au fost cumva enunțate de către reprezentanții altor fracțiuni, în fond este de așteptat... era de așteptat ceea ce aveau de spus socialiștii, comuniștii. Ei își fac meseria lor de opozanți pe alocuri, dar, de fapt, de regulă exagerează, mai umflă cifrele, mai spun una, alta.

Spre exemplu, ședințele Comitetului Național pentru Stabilitate Financiară, dragi socialiști, au fost șase la număr din momentul investirii Guvernului. Primele trei ședințe au fost în primele două săptămâni, atunci când împreună cu Banca Națională am convenit prompt, rapid asupra planului de acțiuni privind retragerea licenței băncilor fraudate, ce are de făcut Guvernul în această acțiune și referitor la situația din sectorul de asigurări, care ne-a permis să evităm excluderea Republicii Moldova din sistemul Carte Verde, o chestie construită cu multă migală și de alții.

Celelalte trei eu n-am prea vorbit public despre ele, însă au fost la fel foarte, foarte importante. Ei, dar treacă de la mine, nu mai trec eu pe toate aceste detalii care le-au expus comuniștii, socialiștii, fiindcă asta-i datoria lor.

Iată ceea ce au spus democrații este cu adevărat important. Ceea ce a spus domnul Lupu despre încredere, despre respect și alte enunțuri. Sincer vorbind mie mi-a devenit clară evoluția evenimentelor de mai departe din ziua de sîmbătă, 17 octombrie, atunci când am refuzat să-i răspund la telefon domnului Plahotniuc. M-a sunat de două ori, n-am răspuns. L-am rugat pe domnul Candu să-i transmită să nu mai telefoneze, din cauză că pentru mine e o persoană privată care și-a declarat plecarea din partid, nu este nici prim-vicepreședinte, nu este nici membru de partid, de aceea prefer să discut cu persoanele oficiale ale partidului – domnul președinte Lupu, domnul Președinte al Parlamentului Candu și alți oficiali ai partidului.

Am înțeles că se va declanșa un proces, fiindcă nu-mi imaginam că poate să se admită o situație când o persoană încearcă cumva să iasă de sub control sau din tiparele care au fost construite cu multă migală ani de-a rîndul, nu doar de la 2009 încoace și pînă la 2009. Și știți despre ce este vorba.

După asta a urmat, pe data de 19, ieșirea sincronizată la rampă, eu am vorbit atunci într-o manieră care, mă rog, pot să-mi cer și scuze de la partidele... cei care au inițiat moțiunea de cenzură, a doi actori din politica moldovenească, eu am

vorbit atunci despre Păpușar. Dacă s-a simțit cineva vizat, îl privește. Fiindcă cu același succes puteați presupune că Păpușarul este acel spre care Igor Dodon circulă săptămînal la Moscova. N-am atacat partide, n-am atacat persoane, am vorbit direct că vor urma consecințe și aceste consecințe sînt sincronizate.

De aceea, urmînd această logică a evenimentelor vă declar, stimați deputați și cetățeni ai Republicii Moldova, că sînt extrem de îngrijorat de soarta Republicii Moldova de mai departe, nu din cauza că aș fi activat într-o manieră impecabilă. Am prezentat în raportul meu direcțiile principale de activitate ale Guvernului, am prezentat premisele care au fost construite în aceste 90 de zile și unele rezultate care deja le putem vedea și care neapărat ... rezultate pozitive s-ar putea valorifica într-un viitor apropiat dacă ar exista înțelepciune să se mențină stabilitatea politică.

Din păcate nu se dorește menținerea stabilității politice, se dorește conservarea sistemului, așa cum a fost. Să rămîna totul așa cum a fost, fiindcă așa e comod și așa pot fi trase sforile. Noi nu vom participa la această afacere sau nu știu cum o s-o numiți voi. Fiindcă tot timpul politica a fost afacere pentru o bună parte din ... nu vreau să dau detalii.

Pot fi inventate motive care mai de care. Aceste cinci motive enunțate, că, uite, unul este mai important, altul este mai puțin important. Eu am declarat de două ori, ultima dată în ședința Consiliului Alianței aseară, că dacă se dorește construirea unei majorități parlamentare, Partidul Liberal Democrat este deschis. Am spus-o și public, și la unele posturi de televiziune. Și dacă se dorește sincer consolidarea acestei majorități parlamentare, Partidul Liberal Democrat este deschis împreună cu alți colegi să vedem care-i cota de responsabilitate în Guvern care doresc să și-o asume colegii de la Partidul Popular European. Aceeași poziție o reiterez și acum. Și să afirmi precum că acesta este un motiv, o opunere ș.a.m.d., noi conștientizăm gravitatea situației, stimați colegi. Și noi nu punem interesele de partid mai sus de interesele țării, așa cum o faceți voi, din păcate.

Al doilea motiv, eu le iau de jos în sus, interferența în cadrul activității organelor de anchetă. Am spus-o și în cadrul acestui raport că propunem o activitate etapizată de reformă a acestor organe. Doriți să stabilim un reper în timp din momentul încheierii anchetei în cazul domnului Filat? Stabilim și acest reper în timp. Important să nu-l tărăgănați ani de zile folosind prevederile Codului penal, 6 luni de la început și apoi 12 luni după asta.

Am menționat că eu nu cred că Chetraru personal conduce urmărirea penală în cazul lui Filat sau Gurin personal. Există ierarhie în cadrul acestor instituții, există echipe de anchetatori care trebuie să-și facă meseria, indiferent de faptul cine va fi șeful instituției. În caz contrar voi recunoașteți că anume acestea a fost principiul de dirijare a acestor instituții, selectiv, pe cine trebuie băgat la răcoare (*aplauze*), cînd trebuie băgat la răcoare și dacă dispăre șeful, se năruie tot sistemul. Noi trebuie să construim un sistem de luptă anticorupție în care indiferent de faptul cine e șeful în aceste organe sau în afara lor, ele să funcționeze.

Următorul argument legat de planul anticriză, vizite pe ogoarele Patriei, ceea ce a mediatizat „Publika” cu mult sîrg în ultima vreme, e filmat în prima jumătate a lunii iulie 2014. Este o... a fost o demonstrare a unor rezultate agricole perfecte. Cum s-au obținut aceste rezultate? Este altă istorie. Din ce bani? Să spună ancheta.

Dar am văzut o agricultură modernă și este în iulie 2014, când nu eram Prim-ministru.

Eu am mers în teritoriu, am mers de două ori la Comrat, am mers în nordul Republicii Moldova, însă am mers cu probleme concrete pe durata mandatului meu de Prim-ministru. Iar planul anticriză, domnule Președinte Lupu, colegii mi-s martori, noi discutăm în fiecare zi de luni la ședințele operative și tot discutăm acest subiect, care trebuie să-l definitiveze Ministerul Economiei.

Să-l definitiveze, să-l treacă prin avizări și el este practic gata, urma să fie adoptat la următoarea ședință de Guvern. Nimeni nu poate să-mi spună că eu n-am abordat acest subiect de fiecare dată. E responsabilitatea Ministerului Economiei și a Guvernului, per ansamblu. De aceea e o responsabilitate comună pe care noi trebuia s-o ducem la bun sfârșit.

Suportul pentru Platforma „DA”. Pe lângă faptul că sînt falsuri și minciuni, că aș fi eu, personal, în spatele acestor activități sau domnul președinte Filat. OK, aveți probe, prezentați-le. Însă ce este rău în cererea oamenilor? Ce este rău în cererea protestatarilor, care au venit în stradă nu de dragul apelului Platformei „DA”, ci din cauză că se confruntă cu probleme reale. Și dacă ați remarcat în acest angajament comun de acțiuni și reforme, pe care vi l-am propus aseară spre discuție, și care ați spus că nici nu merită, fiindcă nu aveți de gând să-l discutați.

Și dacă ați remarcat, mă rog, maculatură, din cauză, chipurile, că n-avem majoritatea, am propus un plan etapizat de reforme care se conține și în cererile oamenilor din stradă, indiferent de faptul Platforma „DA” sau consiliul Marii Adunări Naționale, sau protestatarii aripii stîngi, care sînt aici în fața Parlamentului. Ce este rău în asta? De ce considerați că asta este o crimă? Sau avocatura pentru Filat.

Eu v-am spus ce-am făcut săptămîna, începînd cu 16 octombrie. Am vorbit despre Aeroport, e adevărat. S-au năpustit asupra mea toată grupa de surse mediatice și portaluri, precum că eu intenționez să aduc un prejudiciu de 500 de miliarde sau alte cifre care erau numite. Credeți că nu știu de unde vin aceste amenințări?

Probabil, Shor deja demult nu mai are nici o treabă cu Aeroportul. Probabil, e deja trecut în alt cîmp de influență. *(Aplauze.)*

Am atacat eu partidele din Alianță? Niciodată n-am vorbit despre Partidul Democrat sau despre Partidul Liberal. De ce inventați motive? Subliniez încă o dată: conservarea sistemului, așa cum doriți voi să-l mențineți, nu va fi posibil. Voi vorbiți de încredere, despre faptul că ați pierdut încrederea, dar mîine – hai, vă rugăm, veniți să discutăm. Cu cîtă încredere vor veni colegii noștri să negocieze o reclădire a ceva nou?

Repet încă o dată: votul de astăzi din Parlament este, într-adevăr, un important test pentru prezentul, pentru viitorul Republicii Moldova și pentru însuși parcursul european al țării noastre, așa cum a spus și domnul Daul, este absolut evident. Astăzi se vor decide multe lucruri.

Să contați pe coparticiparea noastră la aceste mișmașuri de viitor, la conservarea și păstrarea sistemului, rog să nu aveți asemenea încredere. Noi,

oricum, vom decide la partid cum vom participa mai departe. Însă acest pilotaj suprem de demagogie, acesta merită a fi apreciat. *(Aplauze.)*

Adică eu vă doresc succes în toate acțiunile dumneavoastră de viitor, dar vă îndemn: debarasați-vă, odată și odată, de captivitate. Fiindcă voi sînteți captivii unui singur om, om care a reușit să țină în captivitate toată Republica Moldova. *(Aplauze.)*

Eu mă aștept acum că va urma deja tot ceea ce ați promis de la tribună, că iată organele de anchetă vor investiga. În țara noastră poate fi inventat orice, ceea ce am auzit de la domnul Voronin despre întreprinderi care habar nu am, care n-am absolut nici o atribuție. Mă pot aștepta la orice, din acest moment. Dar, repet, voi lupta pentru a-mi apăra bunul nume, numele bun al companiei mele și pentru a apăra Republica Moldova. *(Aplauze.)*

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

În continuare, aș vrea să vă reamintesc că, potrivit articolului 117 alineatul (3), moțiunea de cenzură se adoptă cu votul majorității deputaților aleși, 51 de voturi în sală.

În continuare, permiteți-mi să pun la vot aprobarea moțiunii de cenzură asupra activității Guvernului nr.407 de înregistrare din 22 octombrie 2015. Toți deputații, vă rog frumos, să vă luați locul pentru ca numărătorii să poată să și numere.

Domnul Botnari,

Vă rugăm frumos, să luați locul.

Deci se supune votului moțiunea de cenzură asupra activității Guvernului Streleț nr.407 din 22 octombrie 2015.

Cine este pentru aprobarea acesteia, vă rog frumos să votați.

Vă rog frumos, numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 28.

Sectorul nr. 2 – 37.

Sectorul nr. 3 – 0.

Domnul Andrian Candu:

Cine este împotriva?

Vă rog frumos, numărătorii pe sectoare!

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 1 – 0.

Voce din sală:

Domnul Leancă.

Domnul Andrian Candu:

Sectorul nr. 2,
Vă rog frumos.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr. 2 – 6.

Domnul Gheorghe Mocanu:

În sectorul nr.3, rog Fracriunea Partidului Liberal să mai voteze o dată, că n-a fost clar. (*Gălăgie în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Mocanu,
Nu intimidati, asta este o intimidare.
Vă rog frumos, să anunțați.

N u m ă r ă t o r i i:

5 deputati au votat împotriva, restul s-au abținut. Dacă nu, atunci doar Fracriunea Partidului Liberal Democrat.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, să dați rezultatele pe sector.

N u m ă r ă t o r i i:

– 12.

Domnul Andrian Candu:

Cu 65 de voturi, moțiunea de cenzură a fost adoptată și cu 18 voturi împotriva.

Vă mulțumesc frumos.

În continuare, se declară o pauză pentru o oră, revenire la 14.42.

Vă mulțumesc.

P A U Z ă

*

* * *

D U P ă P A U Z ă

Domnul Andrian Candu:

Dragi colegi,

Să începem.

Vă mulțumim mult pentru răbdare, așteptare.

A venit o propunere să amânăm pe moment de pe ordinea de zi subiectul nr.2, nr.1067 și nr.1923.

Și trecem la dezbaterea proiectului de Lege pentru ratificarea celui de-al patrulea Protocol Adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil, deci e vorba despre grantul de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010. Numărul 4 de pe ordinea de zi.

Rog frumos... rog frumos pe... (*Rumoare.*)

Da, domnule Ghimpu,

Vă rog frumos.

De procedură.

Domnul Mihai Ghimpu:

... să fie inclusă pe ordinea de zi propunerea mea ce ține de ratificarea Acordului cu... BERD, 15 milioane de euro.

Domnul Andrian Candu:

Nu vă grăbiți, le luăm pe toate pe rând. Sigur. Noi oricum...

Domnul Mihai Ghimpu:

Păi, da acela este pe ordinea de zi cu Bucureștiul. Acum cred că trebuie să includem în ordinea de zi și apoi să purcedem la examinare și votare.

Domnul Andrian Candu:

Noi, deja, am început ședința. Acum nu mai discutăm ordinea de zi. Eu am auzit care este propunerea dumneavoastră. Eu am s-o pun la vot. Și, bineînțeles... în caz de excepție.

Domnul Mihai Ghimpu:

Bine. Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnule Eșanu, dumneavoastră să prezentați proiectul nr.326 din 16 septembrie 2015.

Domnul Nicolae Eșanu – viceministru al justiției:

Bună ziua.

Stimate domnule Președinte.

Doamnelor și domnilor deputați, (*rîde*)

Supun atenției dumneavoastră proiectul de Lege privind ratificarea celui de-al patrulea Protocol Adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010, astfel după cum a fost modificat prin cele 3 protocoale adiționale.

Proiectul de lege... Protocolul prevede acordarea unui suport financiar nerambursabil bugetului Republicii Moldova care urmează a fi folosit în conformitate cu programul de modernizare a unor clădiri ale administrației publice, inclusiv clădirea prezentă a Parlamentului.

Rugăm susținerea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Da. V-ați referit și la Protocolul nr.5, dar vorbim pe moment doar de Protocolul nr.4.

Dacă sînt întrebări în adresa autorilor? Dar vă rog frumos să fiți și toleranți, luînd în considerare că, totuși, reprezintă Ministerul Justiției domnul Eșanu.

Vă mulțumim frumos. Întrebări nu sînt.

În continuare, doamnă Buliga, vă rugăm frumos să prezentați raportul Comisiei politice externe și integrare europeană.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte al Parlamentului,

Stimați deputați,

Se prezintă atenției dumneavoastră raportul la proiectul de Lege pentru ratificarea celui de-al patrulea Protocol Adicional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova, semnat la București la 27 aprilie 2010, astfel cum a fost modificat prin cele 3 protocoale adiționale.

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat prezentul proiect de lege și constată următoarele.

Cel de-al patrulea Protocol Adicional, semnat la București, potrivit alineatului (1) al articolului 11 din Legea nr.595 din 24 septembrie privind tratatele internaționale ale Republicii Moldova, se încadrează perfect în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Luînd în considerare faptul că valorificarea integrală a ajutorului financiar nerambursabil nu a fost posibilă pînă la data de expirare a valabilității acordului – 27 martie 2015, prin intermediul prezentului protocol se propune prelungirea termenului acordului pentru o perioadă de 10 ani, astfel data limită – 27 martie 2021.

De asemenea, protocolul prevede modificarea articolului 3 cu privire la cuantumul contribuției, stabilind că 15 milioane de euro dintre cele 100 să fie destinate proiectelor în domeniul protecției mediului și schimbărilor climatice, plătibile pe o perioadă de 8 ani de la data intrării în vigoare a acestui acord.

Comisiile permanente și Direcția generală juridică a Secretariatului Parlamentului au prezentat avizele pozitive, pronunțîndu-se pentru ratificarea protocolului.

În temeiul celor expuse, rog, onorat plen al Parlamentului, să aprobați aceste modificări și să aprobați proiectul de lege.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumesc foarte mult.

Dacă sînt întrebări în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană? Nu sînt.

Vă mulțumim frumos, doamnă Buliga.

În continuare, îl invit la tribună sau de pe loc, domnul Creangă, să prezinte coraportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de lege și, cu majoritatea de voturi, îl propune spre adoptare în Parlament.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Dacă nu sînt întrebări în adresa Comisiei economie, buget și finanțe, voi supune votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.326 din 16 septembrie 2015 pentru ratificarea celui de-al patrulea Protocol Adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României cu privire la ajutorul financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România Republicii Moldova.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți din sală.

Iar în continuare o să pun și... la sugestia comisiei, o să punem la vot și în lectura a doua acest proiect de lege.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Iar numărătorii să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 24.

Sectorul nr.3- 24.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul de Lege nr.326 din 16 septembrie 2015 pentru ratificarea celui de-al patrulea Protocol Adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României a fost adoptat în lectura a doua și ultima.

Dragi colegi,

Luînd în considerare că s-a vorbit despre Protocolul nr. 5 care este, de fapt, o prelungire a Protocolului nr. 4, evident, sugestia și cererea comisiei este să fie

introdusă pe ordinea de zi. Am și primit din partea comisiei o astfel de solicitare. Și în mod de excepție, în baza împuternicirilor care-mi sînt acordate de Regulamentul Parlamentului, vă propun introducerea acestuia pe ordinea de zi. Nr.400 din 21 octombrie 2015 este înregistrat.

Cine este pentru introducerea acestuia pe ordinea de zi, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți din sală.

Respectiv, solicit reprezentantului Guvernului să ne prezinte proiectul nr.400 din 21 octombrie 2015 ce se referă la Protocolul nr.5 la Acordul de asistență tehnică și financiară dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României.

Vă rugăm frumos,

Domnule Eșanu.

Porniți microfonul de la tribuna principală, vă rog frumos.

Domnul Nicolae Eșanu:

Stimate domnule Președinte,

Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să asigure ratificarea celui de-al cincilea Protocol Adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro acordat de România, semnat la București la 27 aprilie 2010.

Prin protocolul respectiv se prevede în articolul 1 că părțile au convenit ca să dezvolte proiecte de cooperare în domeniul „reabilitarea, extinderea, modernizarea și/sau renovarea de construcții aparținînd instituțiilor publice din Republica Moldova, la propunerea Autorității de Coordonare Națională din Republica Moldova.”

Rugăm susținerea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Dacă sînt întrebări în adresa autorului?

Vă rog frumos,

Domnule Reidman,

Aveți prima întrebare. Două minute.

Domnul Oleg Reidman:

Спасибо.

Господин Ешану.

Domnul Nicolae Eșanu:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

Скажите, пожалуйста, в бюджете эта сумма как отражена, где, по каким статьям, какие институții publice?

Domnul Nicolae Eșanu:

În măsura în care este vorba despre extinderea acestui protocol, evident că în buget această sumă nu se regăsește. Dar, de fapt, noi vorbim despre suma care a fost prin protocoalele anterioare ...

Domnul Andrian Candu:

Dacă are informație suplimentară domnul Zolotcov.

Vă rog frumos la primul microfon din loja Guvernului.

Vă rog frumos să conectați microfonul din loja Guvernului.

Vă mulțumesc frumos.

Dacă această sumă din Protocolul cinci sau în general sumele prevăzute în Protocolul cinci sînt sau nu reflectate în buget sau în intențiile care sînt ce țin de rectificarea bugetului? A întrebat domnul Reidman.

Vă rog frumos.

Domnul Anatolie Zolotcov – viceministru al dezvoltării regionale și construcțiilor:

Deci această sumă este menționată la rectificarea bugetului, suma de 73 de milioane de lei.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos precizare.

Domnul Oleg Rediman:

На какие институции направлены?

Domnul Anatolie Zolotcov:

Deci această sumă este prevăzută pentru lucrări de instalare a echipamentului pentru ventilare, condiționare, sistemul antiincendiar și reparația sălii Europei la etajul III.

Domnul Oleg Reidman:

Cărei săli?

Domnul Anatolie Zolotcov:

Sala Europa, etajul III. Blocul B.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Aveți a doua întrebare?

Domnul Oleg Reidman:

Nu, eu am o precizare.

Domnul Andrian Candu:

Precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Я считаю, что это неправильно, чтобы такие институции и здания таких институций, как Парламент, ремонтировались или дооснащались за заёмные деньги, откуда бы они ни пришли, за чужие, так сказать.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumesc frumos.

Dacă nu mai sînt întrebări în adresa Guvernului?

Vă mulțumim frumos domnule Eșanu.

În continuare, o rugăm pe doamna Buliga să prezinte raportul comisiei.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea aceluia de-al cincilea Protocol Adițional între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României și constată că acest proiect de lege și acest acord se încadrează perfect în categoria tratatelor internaționale supuse examinării și ratificării de către Parlament.

Acest Protocol a fost semnat la 24 septembrie 2015, vine să amendeze articolul 4 din Acordul dintre Guvernul țării noastre și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil.

Se propune prin Legea nr.133 din 1 iulie 2010, care a ratificat acordul precedent, să se modifice Acordul privind introducerea unui nou domeniu de cooperare în baza acordului respectiv, introducerea sintagmei „Reabilitarea, extinderea, modernizarea și/sau renovarea de construcții aparținând instituțiilor publice din Republica Moldova, la propunerea Autorității de Coordonare Națională din Republica Moldova”.

În vederea respectării normelor tehnicii legislative, comisia propune inversarea numerotării articolelor 2 și 3 din proiectul de lege.

Ținând cont de cele expuse și în baza avizelor parvenite, Comisia politică externă și integrare europeană propune Parlamentului ratificarea prezentului Protocol prin adoptarea unei legi organice în primă și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt.

Domnul Creangă îl invităm de la microfonul din sală să ne prezinte raportul Comisiei economie, buget și finanțe.

Domnul Ștefan Creangă:

Stimate domnule Președinte,

Onorat plen,

Comisia economie, buget și finanțe a examinat proiectul de Lege pentru ratificarea celui de-al cincilea Protocol și cu majoritatea membrilor prezenți la comisie a votat pentru ratificare.

Domnul Andrian Candu:

Dacă sînt întrebări în adresa comisiei? Nu sînt întrebări.

Iată de ce voi supune votului. Pentru prima lectură se supune votului proiectul de Lege nr.400 din 21 octombrie 2015 ce se referă la proiectul de Lege pentru ratificarea celui de-al cincilea Protocol adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro.

Cine este pentru aprobarea acestui proiect de lege în primă lectură, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți din sală au votat pentru aprobarea proiectului de lege în primă lectură.

La propunerea și sugestia comisiilor sesizate în fond se propune pentru cea de-a doua lectură adoptarea proiectului de Lege nr.400 din 21 octombrie 2015.

Cine este pentru adoptarea acestuia în lectura a doua, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Vă rog frumos numărătorii, rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 24.

Sectorul nr.3 – 25.

Domnul Andrian Candu:

Cu 53 de voturi este adoptat în lectura a doua și ultima proiectul de Lege nr.400 din 21 octombrie 2015 pentru ratificarea celui de-al cincilea Protocol adițional dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României la Acordul dintre Guvernul Republicii Moldova și Guvernul României privind implementarea Programului de asistență tehnică și financiară în baza unui ajutor financiar nerambursabil în valoare de 100 de milioane de euro. Acordat de România Republicii Moldova. Semnat la București la 27 aprilie 2010.

În continuare, se propune dezbaterei și examinării în plen a proiectului de Lege nr.379 din 12 octombrie 2015 pentru ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România.

Prezintă domnul Eșanu, în continuare, din partea Guvernului.

Domnul Nicolae Eșanu:

Stimate domnule Președinte,
Doamnelor și domnilor deputați,

Proiectul de lege supus atenției dumneavoastră vine să asigure ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Guvernul Republicii Moldova și România. Acest acord a fost semnat la 7 octombrie 2015 și prevede acordarea Republicii Moldova a unui împrumut în sumă de pînă la 150 de milioane de euro în scopul finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei de stat a Republicii Moldova.

Împrumutul este acordat pentru o perioadă de pînă la 31 decembrie... poate fi disponibilizat în trei tranșe pînă la 31 decembrie 2017. Prima tranșă de 60 de milioane de dolari – pînă la 30 noiembrie 2015, tranșa a doua de 50 de milioane de euro – pînă la 31 martie 2016 și tranșa a treia de 40 de milioane de euro debursată pînă la 31 martie 2017. Scadența fiecărei tranșe de împrumut este de maximum 5 ani și se calculează de la data de retragere a respectivelor tranșe.

Solicitarea împrumutului pentru eliberarea tranșelor de împrumut se va face cu 30 de zile înainte de data tragerii, cu excepția primei tranșe aferente asistenței financiare rambursabile care se va face cu 10 zile înainte de data tragerii. Împrumutul se va acorda cu condiția că Republica Moldova va prezenta... va face dovada existenței și efectivității unei facilități de finanțare acordată de Fondul Monetar Internațional.

Termenii financiari, precum și rata dobînzii și frecvența de plată a dobînzii se vor crea pentru fiecare tranșă în funcție de condițiile de împrumut ale României la momentul respectiv pentru maturitatea tranșei respective. Pentru acordarea împrumutului va fi obligatoriu prezentarea unei scrisori, aviz, a unei opinii legale a Ministerului Justiției prin care se garantează că respectivul acord a fost ratificat și poate fi exercitat în conformitate cu legislația Republicii Moldova.

Rog susținerea proiectului.

Mulțumim.

Domnul Andrian Candu:

Deci garanția e însăși ratificarea.

Domnul Nicolae Eșanu:

Da.

Domnul Andrian Candu:

Domnule Reidman,

Vă rog frumos dacă aveți întrebări în adresa autorilor.

Domnul Oleg Reidman:

Скажите, пожалуйста, господин Ешану, вообще каковы перспективы этого кредита? Насколько мне известно, ратификация в румынском Парламенте этого кредита была кондиционирована тем, что источником этого кредита служат средства приватизации, которых в общем-то в Румынии

на сегодняшний день ноль. Но не наше это дело, откуда они будут брать, тем не менее, это кондиционировано.

Как вы считаете, как наше Правительство считает – перспективы этого кредита существуют вообще, или это так – «фыц-фыц», рекламные трюки?

Domnul Nicolae Eșanu:

Guvernul Republicii Moldova consideră că Guvernul României nu a dat temei pînă acum să putem să suspectăm că nu vor respecta un acord internațional la care sînt parte. În aceste condiții, noi considerăm că perspectiva este în măsura în care vom solicita și vom respecta noi condițiile pentru primirea acestui împrumut.

Domnul Andrian Candu:

Precizare sau a doua întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Второй вопрос. В соглашении какой способ возврата кредита предусмотрен? (*Voce nedeslușită din sală.*)

Не надо умничать. Какой способ?

Domnul Nicolae Eșanu:

Eu nu sînt sigur că am înțeles întrebarea.

Domnul Oleg Reidman:

Существуют три способа возврата кредита: равномерная выплата основной суммы плюс проценты, ... вид расчета, так называемый расчет полностью по кредиту в конце срока с выплатой процентов регулярно. Какой способ возврата кредита избран в этом соглашении? (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Suma principală în 5 ani de zile cu plata dobînzii.

Domnul Nicolae Eșanu:

Deci scadența, conform articolului 2, scadența fiecare...

Domnul Andrian Candu:

Domnul Reidman,

Vă rog frumos, precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Вы докладываете об условиях кредита?

Domnul Nicolae Eșanu:

Da.

Domnul Oleg Reidman:

Каждый из этих способов имеет свою цену, они разные по цене. Способы возврата этого кредита – разные по доступности средств в период кредитования. Я спрашиваю вполне конкретный вопрос: какой способ возврата кредита определен в соглашении, и определен ли он? Если нет, то там свобода выбора, так сказать, начинается.

Domnul Nicolae Eșanu:

Deci, după cum eu am menționat la momentul când prezentam acordul respectiv, suma, rata dobânzii va fi determinată în conformitate cu condițiile în care România acordă credite la momentul când va fi debursată tranșa respectivă. (*Voce nedeslușită din sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnule Reidman.

În continuare, domnul Sorocean.

Vă rog frumos.

Domnul Victor Sorocean:

Domnule raportor,

Spuneți-mi, vă rog, ce asta este? Asistență, împrumut, credit?

Domnul Nicolae Eșanu:

Este un împrumut.

Domnul Victor Sorocean:

Că este stipulat în ordinea de zi – asistență. Sau credit, sau asistență?

Domnul Nicolae Eșanu:

În principiu și un împrumut unei persoane care are nevoie la moment este asistență. Dar, în principiu, acesta este un împrumut, este o sumă pe care noi o să trebuiască s-o rambursăm. Deci ca să nu fie dubii.

Domnul Andrian Candu:

Vă rog frumos, domnul Sorocean, precizare sau a doua întrebare.

Domnul Victor Sorocean:

... nu este corect. A doua întrebare. Spuneți-mi, vă rog, rata dobânzii cum este stabilită: pe toată suma sau pe sumele care vor fi rambursate pe perioade?

Domnul Nicolae Eșanu:

Nu, deci, după cum eu am menționat, rata dobânzii va fi determinată de fiecare dată când va fi debursată fiecare tranșă în parte.

Domnul Victor Sorocean:

Adică acum este 1,5%, dar cum va fi la anul viitor nu se știe?

Domnul Nicolae Eșanu:

Deci, sigur că în măsura în care se impune.

Domnul Victor Sorocean:

Da, da, da. Vă mulțumesc.

Domnul Nicolae Eșanu:

Dar este determinat de condițiile care se acordă, deci nu pot să fie speciale pentru Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Batrîncea,

În continuare, întrebările.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Într-adevăr, sînt întemeiate întrebările colegului Victor Sorocean, deoarece în presă s-a vehiculat mult, în lung și-n lat, informația precum că este asistență financiară, precum că cineva vine cu un ajutor financiar în perioada deloc ușoară pentru Moldova.

Însă, în realitate, pur juridic, este un acord de împrumut cu o rată de dobîndă stabilită. Da, într-adevăr, pentru primul an, pentru 2016 este stabilit rata de dobîndă 1,5% și este vorba doar de 60 de milioane de euro și, respectiv, haideți să vorbim foarte clar că instituțiile financiare internaționale au refuzat conclucrarea cu Republica Moldova și, respectiv, a venit cu un credit România. Și haideți să vorbim de condițiile de creditare. Unu la mînă.

Însă întrebarea sună în felul următor.

Domnule raportor,

Spuneți-mi, vă rog, cui este acordat acest credit și cine îl va întoarce? Ca eu să vin cu un comentariu.

Domnul Nicolae Eșanu:

Creditul este acordat Republicii Moldova și va fi restituit de Republica Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos pentru...

Domnul Batrîncea,

Vă rog frumos, precizare un minut.

Domnul Vlad Batrîncea:

Mulțumesc.

Foarte corect ați răspuns. Creditul este acordat statului Republica Moldova, sub răspunderea și responsabilitatea statului.

Însă aici eu aş vrea să informez plenul Parlamentului despre declarațiile domnului Victor Ponta care a spus foarte clar că este un împrumut, acordat Alianței pentru Integrare Europeană, în vederea sprijinirii acestei alianțe și a cursului politic al acesteia. Și în cazul în care în Republica Moldova vor avea loc constituțional alegeri anticipate și în cazul în care se vor produce careva schimbări pe plan politic în Republica Moldova și va veni altă guvernare, acest împrumut va fi anulat. Adică 2017 și 2018 încă 90 de milioane de euro.

Întrebarea sună în felul următor, domnule raportor ca și viceministru al justiției: sînt oare justificate aceste afirmații ale domnului Ponta atunci cînd este creditat poporul Republicii Moldova și datoria rămîne pe seama statului și bugetului Republicii Moldova și nu vă par aceste declarații relevante și nu... poate dumneavoastră? ...

Domnul Andrian Candu:

Finalizați, vă rog frumos, întrebarea.

Domnul Vlad Batrîncea:

Da. Vă mulțumesc.

... și dumneavoastră, ca jurist, eu chiar vă rog să veniți cu o caracteristică, întrunesc oare aceste declarații ale domnului Victor Ponta ca acțiune, imixtiune gravă în treburile interne ale Republicii Moldova.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnul Eșanu.

Domnul Nicolae Eșanu:

În textul acordului pe care eu îl prezint nu există asemenea clauze. Eu nu pot să comentez declarațiile nici ale domnului Ponta și nici ale oricărui alt politician, fie din Republica Moldova, fie din România.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare. (*Rumoare în sală.*) Ați adresat două întrebări și deja 2 precizări, dar aveți 30 de secunde la dispoziție.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc, domnule Președinte.

Considerăm că, în calitate de apreciere politică, normal că dumneavoastră, ca profesionist, nu puteți să veniți să cuvîntați ceva acțiuni în afara acordului, însă haideți să înțelegem un lucru că nu este normal cînd cineva condiționează politic aceste credite, mai ales care urmează să le întoarcem înapoi noi, cetățenii acestei țări și urmează să le întoarcă statul Republica Moldova.

Acest lucru, stimați colegi deputați, este absolut inadmisibil.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos, domnul Batrîncea.
Opinia dumneavoastră nouă ne este clară.
În continuare, domnul Mocanu Gheorghe.
Vă rog frumos.

Domnul Gheorghe Mocanu:

Stimați colegi,

Din acordul anterior pe care noi l-am ratificat aici în Parlament s-a reușit în ultimii ani să se realizeze mai multe investiții pentru dezvoltarea Republicii Moldova. Atît interconexiunea pentru gazoductul Iași–Ungheni, stația de pompare, ulterior... sau anterior investițiile desfășurate după inundațiile și calamitățile naturale care au avut loc în 2009, s-au reparat sau se repară peste 700 de grădinițe și încă multe alte investiții care urmează încă din acordul anterior să fie realizat.

Acum România, într-un moment extrem de dificil pentru noi economic, vine să ne sprijine încă cu 150 de milioane de euro. Eu cred că noi, și chiar și partea stîngă a Parlamentului, trebuie să spunem – mulțumim. (*Rumoare în sală.*)

Trebuie să mulțumim contribuabililor, cetățenilor României, care din impozitele lor și din taxele lor ne ajută în acest moment extrem de dificil și vă îndemn să votați pentru acest acord.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

În continuare, întrebările care sînt pe marginea acestui subiect din partea domnului Ghimpu.

Domnul Mihai Ghimpu:

Mulțumesc.

Este cunoscut și cred că nu trebuie să facem aici politică că, indiferent ce spune un deputat sau un Prim-ministru, acordul este acord, este semnat, ratificat de Parlament, de ambele parlamente și nu contează cine va fi la guvernare la București sau la Chișinău, Acordul se respectă. Și dovadă este acordul pe care l-am semnat eu în 2010 cu domnul Băsescu și anul trecut s-au reparat o sumedenie de grădinițe în republică, în afară de unde au fost primarii liberali.

Banii i-am adus eu, dar i-au folosit alții, domnule Batrîncea.

Acordu-i acord.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Ghimpu. Și mulțumim liberalilor. (*Rumoare în sală.*)

Doamna Ciobanu,

Vă rog frumos, întrebări în adresa autorilor.

Doamna Maria Ciobanu:

În numele grupului parlamentar al Partidului Liberal Democrat din Moldova, mulțumim sincer statului român pentru această asistență financiară, dar și pentru multe altele.

Și vreau să le spun socialiștilor din partea dreaptă că acei care ne-au impus că sînt frați mai mari, de fapt, nu fac altceva decît să ne trimită mesagerii lor aici, în Parlamentul Republicii Moldova, pentru a crea haos și instabilitate în țară.

Așa că, mai liniștiți-vă, socialiștilor, și spuneți mulțumesc statului român că de altfel v-ar mânca cîinii și pe voi dacă nu v-ar da bani de la Kremlin. (*Rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim frumos.

În continuare,

Domnule Diacov,

Vă rog frumos, întrebări.

Vă rog frumos, dacă sînt luări de cuvînt, la sfîrșitul dezbaterii. Pe moment, întrebări în adresa autorilor.

Domnule Diacov,

Vă rog frumos.

Domnul Dumitru Diacov:

Luări de cuvînt după ședința Parlamentului se poate pe tema dată.

Stimați colegi,

Eu cred că... eu cred că e clar, este un acord, în primul rînd, pentru a rezolva multe probleme sociale din Republica Moldova.

Sigur că la noi opoziția, întotdeauna, este pornită să facă din țînțar armăsar. Dar dacă erați voi la guvernare și aduceți de la Medvedev un împrumut similar cu un procent, eu vă asigur că noi îl votam fără ca să speculăm lucrurile acestea.

Așa că, noi vă rugăm ca să votați toți unanim, să demonstrați că vă doare sufletul de ce se întîmplă în Republica Moldova.

La vot, 108, vă rog, pe tema dată. Da.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim.

Cine este pentru invocarea articolului 108 privind încheierea dezbaterilor, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Majoritatea celor prezenți în sală. Dezbaterile la acest subiect s-au încheiat.

Vă mulțumim frumos, domnule Eșanu.

În continuare,

Doamnă Buliga,

Vă rugăm să prezentați raportul Comisiei și integrare europeană politică externă.

Doamna Valentina Buliga:

Stimate domnule Președinte,

Stimați deputați,

Comisia politică externă și integrare europeană a examinat proiectul de Lege privind ratificarea acestui Acord privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România.

Constată, la fel, că acest acord corespunde întocmai alineatului (1) al articolului 11 din Legea nr.595 privind tratatele internaționale care sînt supuse examinării și ratificate de către Parlament.

La fel, constatăm încă o dată că acordul care a fost semnat la Chișinău la 7 octombrie 2015 prevede acordarea Republicii Moldova a unui împrumut în sumă de 150 de milioane de euro în scopul finanțării deficitului bugetar și refinanțării datoriei de stat a Republicii Moldova.

Nu o să mă opresc la tranșe, la condiții. Domnul Eșanu a menționat. Comisia vă propune ca acest proiect de lege să fie adoptat.

Au parvenit avizele comisiilor care susțin... propun susținerea de către Parlament.

De asemenea, acordul prevede că orice dispută referitoare la aplicarea sau interpretarea acordului care nu poate fi soluționată pe cale amiabilă în termen de 6 luni va fi supusă spre soluționare Curții Internaționale de Justiție.

Acordul este unul foarte clar, specifică foarte clar și temenii, și condițiile, și responsabilitățile ambelor părți. De aceea comisia vă invită, stimați deputați, să susțineți acest proiect de lege și să-l adoptăm în prima și a doua lectură.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Dacă sînt în adresa raportorului întrebări?

Domnule Reidman,

Aveți întrebare în adresa Comisiei politice externe și integrare europeană pe marginea raportului?

Vă rog frumos, prima întrebare.

Domnul Oleg Reidman:

Госпожа председатель,

Может быть, у вас в комиссии обсуждались способы расчета по кредиту? Какой избран?

Doamna Valentina Buliga:

Domnule deputat,

Vreau să vă spun că comisia a examinat cu multă atenție acest document. Cu adevărat, în articolul 4 sînt expuse angajamentele ambelor părți, inclusiv ale împrumutătorului și împrumutatului și se prevede foarte bine cum vor fi întorși acești bani, în care perioadă și conform cărei rate, care va fi negociată cu adevărat înaintea... ori uneia din cele 3 tranșe. De aceea eu nu o să intru în detalii. Este

foarte... specificat exact cum vor fi întorși acești bani de către Guvernul Republicii Moldova.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos o precizare.

Domnul Oleg Reidman:

Precizare. Насколько я знаком с этим документом, в этой статье действительно есть обязательства сторон, и прочее, и прочее, установлены сроки возврата кредита. Но там не сказано, каким способом он будет возмещаться, этот кредит.

Doamna Valentina Buliga:

Din rezultatele activității economice și veniturilor la bugetul de stat.

Domnul Andrian Candu:

Atunci am să vă rugăm... vă rugăm frumos, domnule Reidman, să citiți articolul 5 alineatul (3) și articolul 7.

Vă mulțumim frumos.

Domnule Batrîncea,

Aveți întrebare la comisie pe marginea raportului?

Vă mulțumesc frumos.

Poftiți.

Domnul Vlad Batrîncea:

Vă mulțumesc și dumneavoastră, domnule Președinte.

Doamnă deputat Buliga, ca și președinte al Comisiei politice externe și integrare europeană ca și deputat în Parlament,

Cum dumneavoastră comentați condiționarea politică de acordare a acestui credit, precum că acest credit Guvernul României îl alocă și îl atribuie Alianței pentru Integrare Europeană din Republica Moldova?

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim, domnule Batrîncea.

Am menționat că...

Doamna Valentina Buliga:

Orice deputat are dreptul...

Domnul Andrian Candu:

Doamnă Buliga, doamnă Buliga,

Vă rog frumos.

Se pun întrebări în adresa raportorului pe marginea raportului.

Vă mulțumim frumos.

Dacă nu mai sînt întrebări pe marginea raportului, vă mulțumim frumos, doamnă Buliga.

În continuare, prezintă raportul comisiei... coraportul Comisiei economie, buget și finanțe domnul Creangă.

Vă rugăm frumos.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Onorat plen,

Comisia a examinat proiectul de Lege privind ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România și, cu majoritatea voturilor prezenți la ședința comisiei, propune plenului Parlamentului pentru a fi votat.

Și aș vrea aici să fac o mică concretizare în partea de... acordată de colegii noștri referitor la rata dobînzii. Rata dobînzii va fi rata de împrumut a României, euriborul pentru care se... se împrumută România. Toate tranșele vor fi negociate pentru fiecare aparte. Și mecanismul de restituire va fi negociat între Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova și Ministerul Finanțelor al României.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Mulțumim foarte mult.

Dacă sînt în adresa comisiei...

Domnule Batrîncea,

Vă rog frumos, pe marginea coraportului.

Domnul Vlad Batrîncea:

Pe marginea coraportului cu...

Stimați colegi deputați,

Decît așa frați mai bine o soră. (*Rîsete, rumoare în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Domnule Creangă,

Nu știu dacă sînteți soră sau frate, dar vă dau posibilitatea să interveniți.

Domnul Ștefan Creangă:

Mulțumesc, domnule Președinte.

Eu cred că surorile din partea dreaptă a noastră sînt alături de noi.

Mulțumesc. (*Rîsete, rumoare, aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Și cu acest moment umoristic, încheiem subiectul prezentării rapoartelor și avem două înscrieri cu luări de cuvînt pe marginea acestuia.

Domnule Golovatiuc,
Vă rugăm frumos.
Aveți 5 minute la dispoziție.
Dacă e din numele Frațiunii, sigur, 7 minute.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

Прежде всего, уважаемый коллега Мокану, я хотел бы отметить: банкиры порой отказывают в выдаче кредита экономическому агенту, тем самым помогая ему, спасают его от полного банкротства.

Рассмотрению таких вопросов, как ратификация соглашения о получении Молдовой внешних займов или кредитов, депутаты должны уделять особое внимание. Это требование, несмотря на кажущуюся простоту рассматриваемого вопроса, должно быть полностью соблюдено и в данном случае.

Почему «кажущаяся простота вопроса»? Потому что Молдова действительно испытывает серьезные трудности, прежде всего финансовые, и то, что соседняя братская страна приходит на помощь, это должно только приветствоваться, и приветствоваться с благодарностью. Однако есть два «но».

Первое. Это тенденция, с которой растет наш внешний долг и государственный долг, то есть публичный долг, и внешний долг всей страны, включая частный долг.

На позапрошлом заседании коллега Лучински с места возмущался, когда выступающий говорил о том, какую страну приняла власть в 2001 году. Тогда внешний публичный долг составлял более... публичный, 70 процентов ВВП, а общий долг страны – более 130 процентов. За восемь лет, то есть в середине 2009 года, эти пропорции удалось снизить соответственно до 17 – с 75 до 17 – и со 130 до 75.

Однако в последующие годы в результате массированных внешних заимствований, порой бездумных ... и валюта шла на банальное проедание, внешний долг значительно возростал. К концу 2010 года публичный долг вырос на 41 процент за год, к концу 2013 – уже на 90 процентов. Затем он несколько снизился, но не за счет внешнего долга Правительства, а за счет возврата внешних кредитов Нацбанка.

В результате сегодня, как несколько часов назад было отмечено, внешний публичный долг составляет 27 процентов ВВП против 17 в 2009-м. Чистый внешний кредит по сути за пять лет превысил 730 миллионов долларов США.

В целом по стране внешний долг вырос практически на два с половиной миллиарда, составив 103 процента ВВП страны, против 75 процентов в 2009-м году. Сейчас мы опять рассматриваем получение внешнего кредита. Нам могут возразить: мол, țara e în criză, nivelul datoriei externe, adică în PIB în comparație cu alte țări, nu este înalt etc.

Да, с этим можно согласиться, но... второе «но». На протяжении всех этих лет последних мы подчеркивали одно неприменимое правило: внешние

кредиты в наших условиях необходимо использовать сугубо на инвестиционные цели.

Наша позиция в этом вопросе достаточно четкая. Экономика Молдовы находится в такой ситуации, что будущее страны зависит от того, сможем ли мы обеспечить не просто рост нашей конкурентоспособности, а обеспечить переход от ресурсной конкурентоспособности к конкурентоспособности технологической, основанной на знании современных технологий.

Проще говоря, нам необходимо провести масштабное перевооружение всей экономики, что, естественно, предполагает импорт инвестиционных товаров: оборудование, технологии и т.д., а оплата – это прямые иностранные инвестиции, то есть источник, и внешние кредиты.

То есть, в нашей стране внешние кредиты и займы жизненно необходимы, но они должны привлекаться и использоваться лишь на инвестиционные цели – только таким путем Молдова сможет избежать долговой ямы. Использование же этих средств на текущие нужды, проще говоря – на проедание, – будет лишь усугублять ситуацию, консервировать нашу отсталость и делать нас еще более уязвимыми к различного рода внешним шокам и потрясениям.

Вспомним 1998 год, кризис, порожденный дефолтом Кириенко. Мы привыкли говорить, что это был региональный кризис, акцентируя внимание, как обычно мы делаем, на внешних причинах. Однако есть и другое мнение: причины того кризиса были внутри страны, и в значительной мере это было связано с практикой внешней, взаимодействие, вернее, с практикой использования внешних ресурсов.

Вспомним 1997 год, Молдова продала самолет МИГ-29, 40 миллионов долларов, разместила на международных финансовых рынках еврооблигации, евробонд, мерилинч 75 миллионов долларов. И эти средства были использованы, израсходованы буквально за несколько рабочих дней лишь на текущие нужды бюджета. В экономику было впрыснуто более полумиллиарда лей, которые тут же ушли в оплату импорта ширпотреба.

Уже через полгода катастрофически ухудшилось сальдо текущего счета платежного баланса, с 12 процентов ВВП в 1996 году до 20 процентов в 1997 и до 24 процентов в 1998, и все, Молдова была готова к любому внешнему шоку, готова «естественно» в кавычках. И этот шок наступил в виде дефолта в России. В результате спад экономики за два года около 10 процентов, всплеск инфляции почти в четыре раза, с 11 до 44, 11 в 1997-м и 44 в 1999-м, и девальвация лея почти в два с половиной раза 4.66 и 11.59...

Все логично, деньги в экономику ушли, эти полмиллиарда, а производство не увеличилось. Средства внешних займов должны использоваться исключительно на инвестиционные нужды, лишь в этом случае страна создаст базу для возврата получаемых кредитов. И это не теория и не демагогия, это международная практика.

И вот теперь вернемся к обсуждаемому займу. Каковы цели? Вроде все должно быть просто: в июне партнеры приостановили финансирование Молдовы, с восстановлением сотрудничества с МВФ – тоже заминка,

следовательно, разблокирование финансирования переносится на неопределенный срок. Стало быть, средства румынского кредита должны компенсировать непополненные займы от ЕС, Европейского и Мирового банков, которые были учтены в бюджете и предназначались главным образом для финансирования различных инвестиционных проектов.

Пару часов назад мы отмечали, что нам необходимо порядка 150 миллионов евро, но из данного соглашения мы видим, что в этом году из румынского кредита поступит только 60 миллионов, стало быть, денег займа не хватит даже на проекты, которые были предусмотрены в бюджете. Тем не менее, каковы будут приоритеты и конкретные направления использования этого займа? Деталей нет.

На заседание Комиссии по экономике и бюджету председатель – депутат Крянгэ – пытался найти в полученных материалах хоть какие-то детали, но, честно их не было. При этом предложение госпожи Гречаный зафиксировать требования в договоре об использовании средств займа сугубо на инвестиционные цели было отклонено.

Domnul Andrian Candu:

Și un minut, vă rog frumos, în continuare.

Domnul Vladimir Golovatiuc:

30 секунд. Стрелец просто запутался: то он говорит, что кредит, естественно, будет использован на инвестиционные проекты, затем – в целом на бюджетные нужды, а в конце – на дефицит бюджета, то есть ясности опять никакой. Хотя... ясность все-таки есть, этот займ будет использован для латания дырок, деньги будут потрачены за несколько дней, и власть получит некоторую передышку, а то, что при этом возрастет внешний долг, а экономика и граждане страны останутся один на один со своими проблемами, – это, как говорится, все как обычно.

Учитывая вышеизложенное, фракция социалистов не будет голосовать за ратификацию данного соглашения.

Спасибо. (*Aplauze.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

De procedură, domnule Untila, vă rog frumos.

Domnul Veaceslav Untila:

Nu vă supărați, a fost foarte interesantă tema aceasta care dumneavoastră ați dezvoltat-o, dar traducătorii n-au dovedit să traducă și n-am înțeles tot ce ați spus. De aceea vă rugăm pentru viitor mai rar să vorbiți, ca să reușească traducerea din urmă.

Mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Domnule Reidman,

Vă rog frumos. (*Rumoare în sală.*)

Dragi colegi,

Vă rog frumos.

Domnule Reidman.

Domnul Oleg Reidman:

Da. Mersi. Знаете, как – «берешь чужие и на время, а отдаешь свои и навсегда». Когда будешь отдавать, тогда поймешь.

Уважаемые коллеги,

Можно подписаться под каждым словом, которые коллега Головатюк здесь сказал, но мы поступим проще, так, чтобы было понятно, и медленнее будем говорить – у нас меньше есть, что сказать, – так, чтобы было понятно и чтобы переводчики успели перевести. Переводят, да?

Значит, уважаемые коллеги. Ясно, что потребность в деньгах очень велика, потому что и дыра в бюджете очень велика, но, как говорится в одном из библейских текстов, «бойтесь данайцев, дары приносящих». Это вовсе не «братская помощь»: полтора процента годовых это очень дорого для современных европейских денег. Сегодня базовая ставка Европейского центробанка – 0,05 процентов. Даже если считать, что кредит для Республики Молдова очень высокорисковый, то и тогда ставка по нему не должна была бы превышать половины процента – 0,6 процентов годовых.

Я не зря задавал вопрос про способы расчета. Существуют три способа расчета по кредитам и три основных вида кредитных договоров. Равномерная выплата основной суммы плюс оплата процентов на остаток этой суммы. Это самый дешевый способ для заемщика. Однако этот вид постоянно с первого периода, например, месяца, уменьшает сумму средств, которой располагает заемщик. Аннуитетный вид расчета. Выплата постоянной суммы, которая делится между процентами и основной суммой. Это – средний по цене для заемщика. Он характеризуется тем же, что и выше, но немножко дороже, особенно в начальный период расчета. Особенно сейчас, в начальный период расчета, когда деньги вот так нужны. И расчет полностью по кредиту в конце срока кредитования, с уплатой процентов регулярно. Самый дорогой для заемщика. Для примера я взял для расчетов два крайних типа, два крайних по цене способа расчета с регулярностью выплаты ежемесячно, в течение 60 месяцев, то есть пяти лет, и расчет полностью по кредиту в конце периода.

В лучшем случае, взяв кредит в 150 миллионов евро, бюджет Республики Молдова выплатит почти 156, 155 718, включая 5 миллионов 718 процентов; в худшем случае, – а в нашей ситуации следует ориентироваться на него, – бюджет Республики Молдова выплатит 161 миллион 250 тысяч евро, включая 11 250 евро процентов.

Конечно, может быть, для румынской валюты, которую отличает большая стабильность, чем молдавский лей, да, полтора процента – это не

так дорого. Но, учитывая динамику курса молдавского лея к евро, за первое полугодие 2015 года это 3,7 процентов в месяц падения курса лея, и даже предполагая, что удастся стабилизировать лей в два раза, то есть до 2 процентов в месяц падения, бюджету понадобится по первому, самому дешевому, варианту почти семь миллиардов леев при взятых займы чуть более трех с половиной. По второму варианту – почти 11 с половиной миллиардов леев при взятых займы трех с половиной.

Уважаемые господа,

Эти деньги, которые мы берем займы – они не производят новые деньги, поскольку не идут на инвестиции. Как сказал коллега Головатюк, они проедаются сегодня и обрекают наши бюджеты следующего года, второго, третьего, пятого года на недостаток средств для собственных нужд, для тех же инвестиций, для трансфертов на социальные нужды, для строительства и т.д., и тому подобное.

Вот куда мы с этим кредитом придем. Я не говорю о том... и вообще никакой политики здесь нет, никакой политики, есть чистые деньги и чистая дороговизна на этих денег.

Уважаемые господа,

Мы возьмем чужие 3,5 миллиарда, и на время (леев – я имею в виду) и отдадим 11,5 миллиардов, и навсегда. (*Aplauze în sală.*)

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim frumos.

Am încheiat dezbaterile pe acest subiect și luările de cuvânt. (*Rumoare în sală.*)

Supun votului pentru primă lectură proiectul de Lege nr.379 din 12 octombrie 2015 privind ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România.

Cine este pentru aprobarea acestuia în primă lectură, vă rog frumos să votați.

Majoritatea celor prezenți din sală. (*Rumoare în sală.*)

Vă rog frumos, toți deputații să ia loc, mai ales pentru lectura a doua când se propun... se va face numărătoare pe sectoare.

Proiectul de lege nr.379 din 12 octombrie 2015 a fost votat în prima lectură cu majoritatea celor prezenți în sală.

În continuare, se supune votului pentru lectura a doua și ultima proiectul de Lege nr.379 din 12 octombrie 2015 privind ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România.

Cine este pentru, vă rog frumos să vă expuneți prin vot.

Iar numărătorii, să ne dea rezultatele pe sectoare.

N u m ă r ă t o r i i:

Sectorul nr.1 – 4.

Sectorul nr.2 – 24.

Sectorul nr.3 – 24.

Domnul Andrian Candu:

Cu 52 de voturi, proiectul de Lege nr.379 din 12 octombrie 2015 privind ratificarea Acordului privind asistența financiară rambursabilă între Republica Moldova și România a fost votat în a doua lectură și ultima.

Și permiteți, din numele Parlamentului Republicii Moldova, să mulțumim României și cetățenilor ei pentru acest ajutor financiar. *(Aplauze în sală.)*

În continuare, dacă sînt chestiuni de procedură.

Domnul Țap.

Domnul Iurie Țap:

Mulțumesc.

Domnule Președinte,

Stimați colegi,

Pornind de la situația creată, denunțarea Acordului privind constituirea Alianței pentru Integrare Europeană prin demiterea Guvernului, Frațiunea Partidului Liberal Democrat din Moldova nu vede posibil astăzi participarea în continuare la ședințele plenului Parlamentului.

Vă mulțumesc.

Domnul Andrian Candu:

Vă mulțumim.

Luînd în considerare că este ultima joi din lună, este perioada interpelărilor. Dacă sînt interpelări, vă rog frumos. Nu sînt interpelări. Atunci permiteți-mi...

Voce din sală:

La cine?

Domnul Andrian Candu:

La Guvernul Republicii Moldova, sigur că da. *(Rîsete în sală.)*

Dacă nu sînt interpelări, luînd în considerare epuizarea ordinii de zi pe astăzi, doresc succes tuturor.

O zi bună în continuare.

Și ne revedem săptămîna viitoare.

Precizările în privința zilei și orei vor fi transmise prin decizia Biroului permanent.

Vă mulțumesc frumos.

O zi bună.

Ședința s-a încheiat la ora 16.00.

Stenograma a fost pregătită spre publicare în Secția pentru lucrările plenului Parlamentului din cadrul Direcției generale documentare parlamentară a Secretariatului Parlamentului.